

Ini Sa Igsulat I LUKAS Sa Mepion Tegudon Denu Si Hésus

Ini Denu Sa Igsulat I Lukas

Na, beken etaw Hudiyu Lukas i, dodoo etaw Geligu polo. Diyà sa langun etaw migsulat diyà siini libelu, Sa Kagi i Nemula, si Lukas daa sa etaw beken Hudiyu. Dakel sa pinangagian i Lukas owoy duktul ma. Migpigtuu diyà si Hésus Kelistu danà di migdineg sa ketegudon i Pabelo. Agulé neseloyuk da si Pabelo. Edung sa keduwa gulê i Pabelo mig-ipanaw eg-angay egtegudon diyà sa medoo menuwa taman sa egoh di neimatayan dutu Loma dò, endà miglekas Lukas i diyà kenagdi. Kagdi ma sa etaw takà mig-unut diyà sa langun inangayan i Pabelo.

Ini sa libelu igssulat i Lukas, owoy igpeuwit di diyà si Tiyopilu, sa mapulù etaw diyà sa medoo Geligu.

Na, tinulon i Lukas diyà siini igssulat di sa egoh sa Anak i Nemula neetaw diyà tanà. Ungayà i Lukas metiigan sa langun etaw Anak i Nemula Hésus i, owoy kagdi daa sa mekealuk kenagda denu sa salà da. Igtulù di ma beken sa etaw Hudiyu daa sa egtabangan i Hésus, dodoo egtabangan di ma sumalà dé sa balangan etaw diyà tanà. Tinulon di ma sa egoh i Hésus migtabang sa medoo eglinadu owoy sa medoo egkelikutan, labi pa sa medoo tegebael salà. Tinulon di ma sa langun nebaelan i Hésus edung sa egoh di miglesut taman sa kepatay di owoy sa egoh di neenaw dema.

Ini Sa Pesuwan I Lukas Migsulat

Diyà Si Tiyopilu

1 ¹⁰ Datù Tiyopilu, migsulat dé sa medoo etaw sa ukit-ukit sa kineugpà i Hésus dahini diyà kenita. ² Inudesan da egsulat sa tinulon sa salu di enù ka sa salu di sa tapay mighaa sa langun binaelan di egoh di anay mig-edung, owoy takà da ma

egtegudon iya wé diyà kenita. ³ Na Akay, iya ma sa uyot ku isulat ku diyà keniko sa denu si Hésus enù ka tapay doo eg-udesan ku sa egoh di mig-edung taman ini egoh di. Ungayà ku setiponen ku owoy sedenuwen ku diyà siini isulat ku sa medoo balangan dinineg ku, ⁴ anì metiigan ko tuu sa

langun dinineg ko denu si Hésus.

**Ini Sa Egoh Sa Egsugùsuguen
I Nemula Migtulon Sa Kelesut
I Huwan**

5Na, egoh anay egoh i Hèlod sa Datù eg-ipat sa tanà Hudiya, duen sa tegesimbà diyà sa medoo Hudiyu, si Sakaliyas. Kagdi sa sebaen tegesimbà diyà sa medoo duma di tegesimbà tugod i Abiya miggalebek diyà sa Dalesan i Nemula diyà menuwa Hèlusalém. Iya sa sawa di, si Ilisabét, sa sebaen ma tugod i Alon sa tegesimbà egoh anay. 6Na, duwa da telesawa metiengaw etaw owoy endà duen salà da diyà sa kehaa i Nemula. Endà duen kenà da eg-amu egpangunut diyà sa langun uledin i Nemula. 7Dodoo endà duen anak da, enù ka tapay dé endà eg-anak si Ilisabét edung egoh da egsesawaay taman egoh da dé migkelukes.

8Agulé, neuma sa pasad da i Sakaliyas owoy sa medoo duma di tugod i Abiya eggalebek diyà sa Dalesan i Nemula, enù ka takà da egkesesambisambì sa medoo tegesimbà. 9Na iya sa adat sa medoo tegesimbà egsekusingay da anì metiigan da sa etaw mangay dalem sa Dalesan i Nemula anì ulowen di sa mepion ngadeg. Na egoh iya, nehemilì Sakaliyas i. 10Agulé egoh di neuma sa pasad di

eg-ulow sa mepion ngadeg, mig-angay Sakaliyas i dalem sa Dalesan i Nemula, owoy egsimbà ma sa medoo etaw nesetipon diyà sa duwangen di. 11Hê, duen sa egsugùsuguen i Nemula migpehaa diyà kenagdi egtigdeg denu kuwanan sa kenà di eg-ulow mepion ngadeg. 12Egoh i Sakaliyas mighaa kenagdi, nepetow owoy nelimedangan ma.

13Dodoo guwaen sa egsugùsuguen i Nemula, “Yaka egkelimedangan na, o Sakaliyas, enù ka dinineg i Nemula sa kesimbà ko. Umanak maama sa sawa ko si Ilisabét, owoy iya sa pengadani ko, si Huwan.

14Amuk lumesut sa anak ko, meanggan ka temù owoy meanggan ma sa pedu sa medoo etaw, 15enù ka kagdi sa etaw pedakelen i Nemula. Endà dé uminem di wain mekehilu ataw ka sa langun balangan mekehilu. Dodoo egoh di endà pa eglesut, linuhub dé sa Metiengaw Suguy i Nemula.

16Tuingen di sa pedu sa medoo tugod i Islaél diyà si Nemula sa Datù da. 17Egoh anay tigtu mebagel sa galebek i Iliyas egtuing sa pedu sa medoo etaw danà sa Metiengaw Suguy i Nemula. Diya ma Huwan i kani, enù ka tuingen di sa pedu sa medoo lukes maama anì mesesebaen sa pedu da sa anak da, owoy tuingen di ma sa pedu sa tegetipay si Nemula anì

umunut da sa penemdem sa medoo egpangunut. Iya maen di ya anì abungan di sa medoo etaw anì mekepangunut da diyà si Datù amuk tumbow.”

18Agulé, guwaen i Sakaliyas diyà sa egsugùsuguen i Nemula, “Ngadan sa tandà di anì mekepigtuu a sa inikagi ko denu sa keanak ké, enù ka lukes a dé aken i owoy sa sawa ku ma?”

19Migsagbì sa egsugùsuguen i Nemula, guwaen di, “Aken si Gabiyél sa eg-ugpà diyà si Nemula. Pineangay di aken diyà keniko anì tulonen ku diyà keniko siini mepion baelan di. 20Na, danà ko endà egpigtuu siini tinulon ku, mebung ka ini egoh di taman endà tumbow sa agdaw di metuu. Metuu doo sa inikagi ku amuk meuma sa pasad di.”

21Agulé, eg-angat-angatan pelà sa medoo etaw sa kelesut i Sakaliyas. Negaip da enù ka minelugay dalem sa Dalesan i Nemula. 22Egoh di miglesut, endà dé egpekeikagi di diyà kenagda, huenan di netiigan da duen sa hinaa di igpehaa i Nemula. Egbunegan di kagda takà, enù ka nebuneg dé. 23Na, egoh di neubus sa pasad di eggalebek diyà sa Dalesan i Nemula, miglikù Sakaliyas i diyà sa dalesan di.

24Agulé, melugaylugay pa kedu iya, egkelalingen sa sawa di si Ilisabét, owoy takà eg-ugpà

diatas taman lima gebulan. Iya sa kagi di, guwaen di, 25“Siini egtebow diyà kenak binaelan i Datù enù ka eghiduan di aken, owoy kinedanan di dé sa kekemala ku diyà sa medoo duma ku.”

Migtulon Sa Egsugùsuguen I Nemula Sa Kelesut I Hésus

26Agulé, neuma dé enem gebulan egoh i Ilisabét eg-obol, sinugù i Nemula Gabiyél i eg-angay dutu menuwa Nasalét dò diyà uwang Galiliya. 27Duen sa sebaen kenogon eg-ugpà dahiya, si Maliya. Minesebayal da si Hosé, sa tugod i Datù Dabid. 28Na, egoh i Gabiyél migtebow diyà si Maliya, guwaen di, “O Okon, meanggan ka dé enù ka hinemilì i Nemula kuna owoy medapag sa pedu i Nemula diyà keniko.”

29Dodoo egkebukul temù Maliya i danà iya wé inikagi i Gabiyél owoy egtakaan di egpenemdem sa selepangan di. 30Agulé guwaen sa egsugùsuguen i Nemula, “Yaka egkelimedangan na, Maliya, enù ka tinunungan ka danà i Nemula. 31Taa ko, kumelalingen ka dé owoy umanak ka maama. Iya sa pengadani ko, si Hésus. 32Kagdi sa dakel etaw lumalag owoy kagdi sa Anak i Nemula, sa tigtu Nemula eglowon diyà langun. Ibegay i Datù Nemula diyà kenagdi sa kedadù i Dabid sa

tupù di. ³³Kumeditù diyà sa langun Hudiyu tugod i Hakob taman endà meelut di. Endà duen ketamanan sa hagdi kedatù.”

³⁴Agulé, guwaen i Maliya diyà sa egsugùsuguen i Nemula, “Enù kebaluy ini i eg-ikagiyen ko? Enù ka endà pa duen maama nekeuma sa lawa di diyà kenak.”

³⁵Guwaen sa egsugùsuguen i Nemula, “Tumenà sa Metiengaw Suguy i Nemula diyà keniko, owoy melunog ka sa tunung i Nemula, sa tigtu Nemula eglowon diyà langun. Iya maen di ya metiengaw sa anak ko lumesut owoy kagdi sa Tigtu Anak i Nemula. ³⁶Na, taa ko sa duma telahadi ko si Ilisabét. Apiya di pa lukes dé owoy tapay dé endà egpekeanak, egkelalingen doo eg-obol maama enem gebulan dé ini egoh di. ³⁷Enù ka amuk si Nemula, anan meketuu sa langun egbaelan di.”

³⁸Agulé guwaen i Maliya, “Taa ko, aken sa etaw egpangunut diyà si Datù. Mepion amuk meketuu diyà kenak iya wé tinulon ko.” Agulé, sinalidan sa egsugùsuguen i Nemula.

**Ini Sa Egoh I Maliya Miglengen
Diyà Si Ilisabét**

³⁹Agulé, endà melugay di kedu iya, miglegkang Maliya i owoy migpetéélteél eg-angay

diyà sa sebaen menuwa diyà sa getan-getan diyà uwang Hudiya. ⁴⁰Egoh di migtebow dahiya, miggemow diyà sa dalesan i Sakaliyas owoy saluan di Ilisabét i. ⁴¹Hê, egoh i Ilisabét egdineg sa kesalù i Maliya, egtabed sa batà diyà sa getek di. Linuhub Ilisabét i sa Metiengaw Suguy i Nemula, ⁴²owoy pinetaled di sa kagi di, guwaen di, “O Maliya, diyà langun bayi diyà tanà, kuna daa sa tigtu tinunungan i Nemula owoy tinunungan ma sa batà lumesut diyà keniko. ⁴³Egkegaip a, enù ka endà egketiigan ku duu sa pesuwan di eg-angay diyà kenak sa inay i Datù ku enù ka tukééy a etaw aken i. ⁴⁴Taa ko, egoh ku migdineg sa kesalù ko, egtabed sa eg-obolen ku danà di egkeanggan. ⁴⁵Tinunungan ka, enù ka pinigtuu ko metuu sa inikagi i Datù diyà keniko.”

**Ini Sa Duyuy I Maliya Eg-olò
Si Nemula**

⁴⁶Agulé guwaen i Maliya, “Egpedakelen sa pedu ku si Datù,
⁴⁷ owoy megaen sa pusung ku danà i Nemula sa eg-aluk kenak.
⁴⁸ Apiya tukééy a etaw, netulengan di aken.
Taa ko, edung ini egoh metulengan sa langun etaw aken

owoy guwaen da,
 'Tinunungan Maliya i.'

49 Iya maen di ya enù ka dakel
 sa binaelan i Nemula diyà
 kenak.
 Mekegaga temù kagdi i owoy
 tigtu metiengaw.

50 Eghiduwan di sa langun
 etaw eg-adat kenagdi
 edung egoh anay taman
 melugay.

51 Igpehaa di sa dakel
 egkegaga di danà sa
 binaelan di,
 owoy pinepelaguy di sa
 medoo egpedakelen da
 kagda diyà sa pedu da.

52 Pinetukééy di sa medoo
 dakel datù,
 owoy pinedakel di sa medoo
 tukééy etaw.

53 Binegayan di mepion sa
 medoo etaw egpeketues
 anì mebesug da,
 dodoo hinemagawan di sa
 medoo etaw kawasà
 owoy endà duen igbegay di
 inuwit da.

54,55 Tinabangan di sa medoo
 tugod i Islaél
 enù ka netulengan di sa
 igpasad di diyà sa medoo
 tupù ta.
 Tinulon di sa kehidu di diyà si
 Abraham
 owoy diyà sa langun tugod
 di taman melugay."

56Agulé, miglengen Maliya i
 diyà sa kenà i Ilisabét taman
 telu gebulan. Agulé miglikù
 diyà sa dalesan di.

Ini Sa Egoh I Huwan Miglesut

57Na, egoh di neuma sa
 agdaw i Ilisabét eglesutan,
 maama sa inanak di. 58Egoh di
 eg-anak, dinineg sa medoo
 duma di sa dakel kehidu i Datù
 Nemula kenagdi. Agulé,
 neseunut da egkeanggan si
 Ilisabét.

59Agulé egoh di walu dé
 agdaw miglesut, nesetipon
 diatas sa medoo duma da anì
 pekelaingen da sa ipat sa batà
 owoy begayan da ngadan di,
 enù ka inunutan da sa tapay
 adat Hudiya. Ungayà da
 peingadanan da si Sakaliyas,
 enù ka iya ngadan sa emà di.
 60Dodoo guwaen i Ilisabét,
 "Beken iya wé. Ingadanan ta
 polo si Huwan."

61"Maen di ya?" guwaen sa
 medoo duma di, "Endà duen
 duma yu épê iya wé ngadan."
 62Agulé, binunegan da sa emà
 di eg-igsà sa kepengadan di sa
 batà. 63Egbunegan di ma kagda
 egpebegay egsulatan di, owoy
 iya sa igsulat di, "Si Huwan sa
 ngadan di."

Hê, negaip da langun.
 64Agulé, nekedan dé sa
 kekebuneg di, owoy mig-ikagi
 ma eg-olò si Nemula. 65Agulé,
 nelenawan sa langun duma da.
 Nekesuluh dé iya wé lalag diyà
 sa langun etaw diyà siedò
 getan-getan diyà uwang
 Hudiya, enù ka takà da
 egseolomoy sa ukit-ukit sa

kelesut i Huwan. ⁶⁶Langun sa migdineg, inipat da diyà sa pedu da sa ukit-ukit di, owoy guwaen da, “Dakel temù kéen sa ketamanan ini batà.” Iya sa kagi da enù ka tinunungan i Nemula Huwan i.

**Ini Sa Egoh I Sakaliyas
Migsugkow Sa Galebek I Huwan**

⁶⁷Agulé, linuhub Sakaliyas i sa Metiengaw Suguy i Nemula. Hê, migsugkow, guwaen di,

⁶⁸ “Egpekeolò ki si Nemula sa Datù ta,
kita i medoo tugod i Islaél,
enù ka migpedapag diyà kenita
owoy inalukan di kita.

⁶⁹ Pineangay di diyà kenita sa tegealuk tigtu mekegaga.
Kagdi sa sebaen tugod i Dabid
migpangunut diyà si Nemula egoh anay.

⁷⁰ Igpasad i Nemula sa tegealuk egoh anay
danà sa medoo tegesugkow di metiengaw,
enù ka guwaen i Nemula

⁷¹ alukan di kita kedu diyà sa egkegaga sa medoo egkuntelà kenita.

⁷² Eghiduwan di doo kita,
enù ka iya sa igpasad di diyà sa medoo tupù ta,
owoy endà melipengan di duu sa tigtu tuu igpasad di diyà kenita.

⁷³ Pinengibetngibetan di sa pasad di diyà si Ablaham tupù ta egoh anay.

⁷⁴ Iya sa igpasad di alukan di kita kedu sa medoo kuntelà ta
anì endà melimedangan ki mangunut diyà kagdi.

⁷⁵ Iya maen di ya anì metiengaw sa pedu ta
owoy metudà sa adat ta diyà sa kehaa di taman sa lugay ta nehagtay.

⁷⁶ O anak ku, melugaylugay pa kuna sa tegesugkow i Nemula,
sa Nemula tigtu eglowon diyà langun.

Mekehuna ka si Datù
anì abung-abungan ko sa ukitan di tumbow.

⁷⁷ Enù ka ipetiig ko diyà sa medoo etaw di sa kealuk di kenagda
danà sa kepeuloy di sa medoo salà da.

⁷⁸ Mekegaga ka iya wé
enù ka tigtu eghiduwan i Nemula kita.

Lagà teleséng agdaw sa ketebow di eg-aluk kenita,

⁷⁹ enù ka pelegdawan di kita apiya di pa lagà ki sa etaw eg-ugpà diyà deleman
owoy lagà ki ma nematay danà sa kepigtamay i Nemula kenita.

Iya maen di ya anì ipehaa di diyà kenita sa ukit pedu ta tumanà.”

80Na, miglenuk Huwan i owoy migketudà sa pedu di diyà si Nemula. Agulé, mig-ugpà dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan taman endà tumebow sa agdaw di lumalag diyà sa medoo tugod i Islaél.

Ini Sa Egoh I Hésus Miglesut
(*Matéyo 1:18–25*)

2 1Na, egoh i Hésus buyu lumesut, si Sisal Agustu sa sulutan diyà Loma. Sinugù di sa langun balangan etaw di taman sa uwang tanà di anì isulat da sa ngadan da diyà sa medoo libelu di anì bilangen di sa etaw di. 2Egoh siini anay igsugù i Sulutan Agustu denu sa kesulat da sa ngadan da, si Kiliniyu sa salu i Agustu eg-ipat sa uwang Siliya. 3Na, egpelikù sa uman sebaen etaw mig-angay diyà sa tapay menuwa sa emà da anì isulat da sa ngadan da diyà sa medoo libelu. 4,5Mig-ipanaw ma Hosé i owoy sa bayi binayal di, si Maliya, anì isulat da ma sa ngadan da. Miglegkang da diyà menuwa Nasalét diyà uwang Galiliya owoy mig-angay da dutu Bétlihém dò diyà uwang Hudiyu, enù ka iya sa tapay menuwa i Datù Dabid sa tupù da.

Na, egoh da mig-ipanaw eg-angay Bétlihém dò, obol dé Maliya i. 6Agulé, egoh da dutu Bétlihém dò, neuma dé sa agdaw di eglesutan. 7Hê,

mig-anak maama Maliya i, owoy iya sa lebi lawa di. Binekut di ginis owoy igtenà di diyà sa toyowon kaenen sapi. Migtudug da diyà sa dalesan sapi enù ka nebelet etaw sa dalesan atung petudugan etaw kedu mediyù.

Migpehaa Sa Egsugùsuguen I
Nemula Diyà Sa Medoo
Tegeipat Kebilibili

8Na, egoh i Hésus eglesut, duen diyà uwang Bétlihém medoo maama tegeipat sa medoo kebibibili. Eg-ugpà da dutu siedò keluwenluwen kenà da egpetabtab kebibibili. Apiya sigep dé, egtulikan da doo sa medoo kebibibili da. 9Hê, duen sa egsugùsuguen i Nemula migpehaa diyà kenagda, owoy nelegdawan da sa senang i Nemula. Temù da nelimedangan. 10Dodoo guwaen sa egsugùsuguen di diyà kenagda, “Yoko egkelimedangan na. Taa yu, mepion temù siini egtulonen ku diyà keniyu enù ka mekepion pedu sa langun etaw. 11Siini sigep duen sa batà maama miglesut diyà menuwa Bétlihém sa tapay menuwa i Dabid. Kagdi sa atung umaluk keniyu denu sa medoo salà yu, owoy kagdi si Kelistu sa Tigtu Datù pineangay i Nemula. 12Na, iya sa tandà di anì kilalaen yu, sa batà binekut ginis igtenà diyà sa toyowon kaenen sapi.”

13Hê, melugay pa silà netipon diyà kenagdi sa melaweng duma di egsugùsuguen i Nemula. Eg-oloen da Nemula i, guwaen da, 14“Meolò Nemula i dutu langit dò. Tumanà ma sa pedu sa medoo etaw diyà tanà sa egketaguan sa pedu di.”

15Agulé, egoh sa medoo egsugùsuguen i Nemula miglikù langit dò, migseikagiyay sa medoo tegeipat kebibibili, guwaen da, “Mangay ki dé Bétlihém dò anì hauwen ta sa batà miglesut igpetiig i Datù diyà kenita.”

16Agulé, migpetééltéél da eg-angay dutu. Egoh da migtebow, hinaa da Maliya i owoy si Hosé owoy sa batà igtenà diyà sa toyowon kaenen sapì. 17Egoh da mighaa sa batà, tinulon da sa denu sa batà dinineg da diyà sa egsugùsuguen i Nemula. 18Negaip sa langun etaw egdineg danà sa tinulon sa medoo tegeipat kebibibili. 19Dodoo, igtagù i Maliya sa kagi da diyà sa pedu di owoy takaa di egpenemdem sa inikagi da. 20Agulé miglikù sa medoo tegeipat kebibibili. Egoh da miglikù, inolò da temù Nemula i danà sa dinineg da owoy sa hinaa da enù ka neketuu.

21Agulé, egoh di walu dé agdaw miglesut sa batà, pinekelaing da sa ipat di owoy binegayan da ngadan di, enù ka inilingan da sa adat Hudiyu. Si Hésus sa pinengadanan da enù ka iya sa kinepengadan sa egsugùsuguen i Nemula egoh i Maliya endà pa egkelalingen.

**Ini Sa Egoh Da Mig-uwit Si Hésus
Diyà Sa Dalesan I Nemula**

22-24Agulé, melugaylugay pa kedu iya, neuma sa pasad da eg-angay diyà sa tegesimbà diyà sa Dalesan i Nemula diyà Hélusalém. Inuwit da sa batà eg-angay dutu, enù ka egpangunutan da sa uledin igsugkow i Mosis. Igpehaa da sa batà diyà sa tegesimbà anì isalig da diyà si Nemula, enù ka iya sa uledin i Nemula igpesulat, “Mekesalig diyà si Nemula sa langun maama muna lumesut anì meipat da sa langun uledin di.”^a Ini ma sa binaelan da dutu danà sa igsugù i Nemula, ibegay da sa duwa melipati diyà sa tegesimbà anì ulowen di diyà si Nemula. Iya maen di ya enù ka pelanihen da diyà sa kehaa i Nemula sa bayi magtu mig-anak.

25Na, duen sa maama tegeHélusalém, si Simiyon. Kagdi sa metiengaw etaw owoy eg-udesan di sa medoo igsugù i

^a 2:22-24 Basa ko Éksodo 13:2.

Nemula. Eg-angat-angat ma sa ketebow sa Tigtu Datù pineangay i Nemula, sa umaluk sa medoo tugod i Islaél. Eg-ugpaan sa Metiengaw Suguy i Nemula. ²⁶Nelugay dé igpetiig sa Metiengaw Suguy i Nemula diyà kenagdi endà mematay di taman endà hauwen di duu sa Tigtu Datù pineangay i Nemula.

²⁷Agulé, danà sa Suguy i Nemula mig-angay Simiyon i diyà sa Dalesan i Nemula. Dahiya dé egoh i Hosé owoy si Maliya mig-uwit si Hésus dalem anì umunut da sa adat da denu sa uledin i Nemula. ²⁸Agulé, sinepipi i Simiyon sa batà owoy inolò di Nemula i, guwaen di, ²⁹“O Datù Nemula, mepion dé amuk mematay a enù ka migtanà dé sa pedu ku.

³⁰Ini egoh di neketuu sa igpasad ko diyà kenak enù ka nekehaa sa mata ku sa ialuk ko.

³¹Hinemilì ko kagdi i anì ipehaa ko diyà sa langun balangan etaw.

³²Kagdi sa legdaw diyà sa medoo etaw beken Hudiyu anì mekehaa da sa ukitan da mangay diyà keniko. Huenan di, lumalag ké kami i etaw ko tugod i Islaél danà sa lalag di.”

³³Agulé, negaip sa emà di owoy sa inay di danà sa inikagi i Simiyon denu si Hésus.

^{34,35}Agulé, migsimbà Simiyon i anì tabangan i Nemula kagda. Mig-ikagi ma diyà si Maliya, sa inay sa batà, guwaen di, “Taa ko, ini sa metamanan siini batà danà i Nemula. Mebaed sa medoo tugod i Islaél danà sa penemdem da denu kenagdi. Dumuen medoo mekesugsug danà da eg-eked kenagdi, dodoo medoo ma sa kumelalù danà da egpigtuu diyà kenagdi. Kagdi sa itepeng i Nemula sa medoo etaw. Medoo da tumipu kenagdi anì mehaa sa penemdem diyà sa pedu da. Mebukul ka ma temù, Okon, enù ka lagà egtepiyen kelu sa kesakit sa pedu ko.”

^{36,37}Na, duen ma diyà sa Dalesan i Nemula sa tegesugkow i Nemula bayi. Iya sa ngadan di, si Ana. Kagdi sa anak i Panuél sa duma tugod i Asél. Lukes temù siini bayi balu enù ka walu pulù owoy epat gepalay dé, owoy pitu gepalay daa sa lugay di épê sawa. Uman agdaw owoy uman sigep eg-ugpà diyà sa Dalesan i Nemula enù ka takà eg-olò si Nemula. Egtakaan di ma egpeulan sa kekaen di anì sumimbà. ³⁸Agulé, egoh i Simiyon eg-ikagi pelà diyà si Maliya, migtebow ma Ana i diyà kenagda. Migpesalamat diyà si Nemula denu sa batà. Agulé, egtulon ma sa denu sa batà diyà sa langun tegeHélusalém eg-angat-angat sa kealuk i Nemula kenagda.

39Na, egoh i Hosé owoy si Maliya neubus da migpangunut diyà sa uledin i Datù igsugkow i Mosis denu sa batà magtu miglesut, miglikù da dutu menuwa Nasalét dò diyà uwang Galiliya. 40Agulé, miglenuk Hésus i owoy migkebagel ma owoy kumelabel ma sa penemdem di danà i Nemula migtabang kenagdi.

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-angay
Diyà Sa Dalesan I Nemula**

41Na, uman segepalay amuk meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, mig-angay egpista sa emà i Hésus owoy sa inay di dutu Hélusalém dò. 42Agulé, egoh i Hésus sepulù owoy duwa dé gepalay, mig-angay da dema dutu, enù ka iya sa adat da. 43Na, egoh di neubus sa pista, mig-ipanaw da miglikù, dodoo mig-ugpà polo Hésus i diyà Hélusalém. Endà netiigan sa lukes di sa egoh di eg-ugpà, 44enù ka iya sa antap da eg-unut ma diyà sa medoo duma da eg-ipanaw. Egoh da segeagdaw dé diyà dalan, linagbet da Hésus i diyà sa medoo duma da, 45dodoo endà hinaa da duu. Agulé, pinelikuan da eglagbet dutu Hélusalém dò. 46Agulé, egoh di neuma telu agdaw, hinaa da kagdi diyà sa Dalesan i Nemula. Migpenuu diyà sa kenà sa medoo tegetulù, owoy egdinegdinegen di sa

egseolomen da owoy takaan di ma kagda eg-igsà. 47Negaip sa langun etaw migdineg sa inikagi di danà sa medoo netiigan di owoy sa igsagbì di ma mepion. 48Na, egoh sa inay di owoy sa emà di mighaa kenagdi, negaip da ma owoy sinigbolow sa inay di, guwaen di, “O Adug, ngadan iya wé egbaelan ko diyà kenami? Egkebukul ké eglagbet keniko enù ka endà hinaa ka.”

49Guwaen i Hésus, “Maen di ya takà yu eg-amu eglagbet kenak? Maen di ya endà netiigan yu duu egpekeugpà a dahini diyà sa dalesan sa Emà ku?”

50Dodoo endà netiigan da duu sa igsagbì di diyà kenagda.

51Agulé, mig-unut dema Hésus i kenagda eglikù Nasalét dò, owoy iya sa adat di takaan di kagda egpangunutan. Hê, igtagù sa inay di diyà sa pedu di sa langun binaelan di. 52Na, migkedakel Hésus i owoy migkelabel ma sa penemdem di. Eg-uman egketuuwan Nemula i owoy sa medoo etaw diyà kenagdi.

**Ini Sa Egoh I Huwan Mig-edung
Sa Ketegudon Di**

(Matéyo 3:1–12; Malkos 1:1–8;
Huwan 1:19–28)

3 1Na, nelugay dé kedu iya, mig-edung Huwan i anak i Sakaliyas sa ketegudon di diyà sa medoo Hudiyu. Egoh iya,

sepulù owoy lima gepalay dé sa lugay di sulutan si Sulutan Sisal Tibeliyu sa sambì i Sulutan Sisal Agustù, owoy si Ponkiyu Pilatu sa gubilenu diyà uwang Hudiya. Duen ma telu salu i Sulutan Tibeliyu beken etaw Hudiyu diyà sa telu tanà eg-abay diyà sa tanà Hudiya. Si Hélod sa salu di diyà uwang Galiliya, owoy si Pilipi hadi i Hélod sa salu di diyà uwang Ituliya owoy Telakonitu, owoy si Lisaniyas sa salu di diyà uwang Abilina. 2Na, egoh iya ma, si Anas owoy si Kayipas sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà.

Na, egoh i Huwan mig-ugpà dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan, migtebow sa kagi i Nemula diyà kenagdi anì sumugkow. 3Agulé, mig-ipanawpanaw Huwan i egtegudon diyà uwang lawa Holdan. Iya sa tegudon di igpeges di diyà sa medoo etaw, guwaen di, “Eke di yu sa medoo salà yu owoy pebautis yu diyà wayeg anì tandaan yu sa keeked yu salà, owoy ipeuloy i Nemula sa medoo salà yu.”

4Na, si Huwan sa igsulat i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di, “Dumuen sa maama mikagi metaled dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan.

Iya sa guwaen di,
‘Abung-abungi yu sa ukitan i Datù tumebow.
Petudà yu sa medoo dalan di.

5 Penù yu tanà sa langun baug owoy kedani yu sa langun kogol getan anì mesepatag. Petudà yu sa langun logkù dalan owoy pelanìh yu sa langun dalan duhelduhel

6 anì hauwen sa langun etaw sa ialuk i Nemula.’ ”^b

7Na, egoh sa etaw migdineg sa igtulù i Huwan, mig-angay sa melaweng etaw diyà kenagdi anì egpebautis da diyà wayeg. Agulé guwaen i Huwan, “Lagà yu medoo uled. Negaip a maen di ya eg-angay yu diyà kenak. Iya sa penemdem yu daa kéen, egpelaguy yu sa kepigtamay i Nemula tumebow. 8Amuk tuu sa keeked yu sa salà yu, sambii yu sa adat yu anì kumepion. Amuk hediya, lagà yu sa kayu mepion kebunga. Dodoo yoko egpenemdem duu mekeiwod yu sa kepigtamay i Nemula keniya. Apiya kiyu sa tugod i Ablaham, pigtamayan i Nemula doo kiyu amuk endà sambian yu sa adat yu. Apiya meimet di kiyu migtamay, mekehaa pa Nemula i sa isambì di sa tugod i Ablaham. Mebaluy tugod i

^b 3:4-6 Basa ko Isayas 40:3-5.

Ablaham siini medoo batu amuk iya sa uyot i Nemula. 9Taa yu, igpeayaw dé sa agsà diyà sa kayu. Sumalà dé sa kayu endà egbunga mepion, pilayen owoy ulowen.”

10Agulé, inigsaan sa melaweng etaw, guwaen da, “Amuk hediya, ngadan sa mebaelan ké anì sumambì ké sa adat ké?” 11Migsagbì Huwan i, guwaen di, “Amuk duen duwa kawal ko, begayi ko sa sebaen diyà sa etaw endà duen. Amuk duen sa kaenen ko, iya ma sa baeli ko.”

12Duen ma maama dahiya atung egpeetuken sa sulutan mig-angay diyà si Huwan anì egpebautis diyà wayeg. Guwaen da, “Enù di ya, ngadan sa mebaelan ké ma kami i?” 13Migsagbì Huwan i, guwaen di, “Yoko egpesubela sa keetuk yu.”

14Mig-igsà ma sa medoo sundalu diyà kenagdi, guwaen da, “Enù di ya, ngadan sa mebaelan ké ma kami i?” Guwaen di diyà kenagda, “Yoko egtegel duu sa medoo etaw danà sa kesundalu yu. Yoko ma egtipu sa etaw endà duen salà di. Yoko eg-alum duu sa sukay yu.”

15Na, egketéél sa pedu sa medoo etaw danà sa ketegudon i Huwan, enù ka sa antap da buyu dé tumbow sa Tigtu Datù pineangay i Nemula. Iya ma sa egsegibolowen da diyà sa pedu

da ataw ka si Huwan sa Tigtu Datù eg-angat-angatan da ataw ka beken. 16Huenan di inikagiyan i Huwan kagda, guwaen di, “Tumbow pa sa temù eglowon diyà kenak. Amuk tumbow, mekelilang a owoy memalaan a ma dumasag kenagdi lumengà sa talumpà di. Wayeg daa sa ibautis ku keniyu, dodoo sa etaw mekesambì kenak, iya polo sa ibautis di keniyu sa Metiengaw Suguy i Nemula owoy apuy. 17Siedò maama tumbow lagà sa maama buyu etapen di sa palay inelik di. Tiponen di sa palay owoy itagù di diyà sa sibay di, dodoo ulowen di sa opoh di diyà sa apuy endà mepadeng.”

18Hediya ma sa medoo kagi i Huwan egpeges sa medoo etaw egoh di migtulù kenagda sa Mepion Tegudon.

19Hê, endà nelugay di kedu iya, nebilanggu Huwan i danà i Datù Hêlod sa eg-ipat sa uwang Galiliya. Iya maen di ya enù ka inindaw i Huwan Hêlod i danà di mig-agaw si Hêlodiya sa sawa hadi di, owoy danà sa medoo medaet binaelan di ma. 20Iya ma sa tigtu salà di sa egoh di egbilanggu si Huwan.

Ini Sa Egoh I Hêsus Migpebautis Diyà Wayeg

(Matéyo 3:13–17; Malkos 1:9–11)

21Na, egoh i Huwan endà pa nebilanggu di, medoo sa etaw migpebautis diyà wayeg ani

tandaan da sa kepigtuu da,
owoy migpebautis ma Hésus i.
Egoh di miggaun kedu dalem sa
wayeg, egsimbà Hésus i. Hê,
neukaan sa langit ²²owoy
migpetuntun sa Metiengaw
Suguy i Nemula diyà kenagdi.
Egoh di egpetuntun, migpeiling
manuk éhê menatad. Agulé
duen ma eg-ikagi kedu langit
dò, guwaen di, “Kuna sa anak
ku eghiduwan ku temù. Tigtu a
netuuwan diyà keniko.”

Ini Sa Medoo Tupù I Hésus
(*Matéyo 1:1–17*)

²³Na, egoh i Hésus
mig-edung sa ketegudon di, labi
telu pulù gepalay dé sa egoh di
miglesut. Iya sa penemdem sa
medoo etaw kagdi sa anak i
Hosé daa.

Na, ini sa medoo tupù i Hosé.
Umemà Hosé i si Héli.
²⁴Umemà Héli i si Matat.
Umemà Matat i si Lebi. Umemà
Lebi i si Mileki. Umemà Mileki i
si Hana. ²⁵Umemà Hana i si
Hosé. Umemà Hosé i si
Matatias. Umemà Matatias i
si Amos. Umemà Amos i si
Nahum. Umemà Nahum i si Isli.
Umemà Isli i si Nagay.
²⁶Umemà Nagay i si Maat.
Umemà Maat i si Matatias.
Umemà Matatias i si Sémei.
Umemà Sémei i si Hosé. Umemà
Hosé i si Hoda. ²⁷Umemà Hoda
i si Hoanan. Umemà Hoanan i si
Lésa. Umemà Lésa i si
Sélubabel. Umemà Sélubabel i

si Salatiél. Umemà Salatiél i si
Neli. ²⁸Umemà Neli i si Mileki.
Umemà Mileki i si Adi. Umemà
Adi i si Kosam. Umemà Kosam i
si Ilemadam. Umemà Ilemadam
i si Il. ²⁹Umemà Il i si Hosuwa.
Umemà Hosuwa i si Iliyasal.
Umemà Iliyasal i si Holim.
Umemà Holim i si Matat.
Umemà Matat i si Lebi.
³⁰Umemà Lebi i si Simiyon.
Umemà Simiyon i si Huda.
Umemà Huda i si Hosé. Umemà
Hosé i si Honam. Umemà
Honam i si Iliyakim. ³¹Umemà
Iliyakim i si Meleya. Umemà
Meleya i si Mena. Umemà Mena
i si Matata. Umemà Matata i si
Natan. Umemà Natan i si Dabid.
³²Umemà Dabid i si Hési.
Umemà Hési i si Obéd. Umemà
Obéd i si Boos. Umemà Boos i si
Salmon. Umemà Salmon i si
Naason. ³³Umemà Naason i si
Aminadab. Umemà Aminadab i
si Admin. Umemà Admin i si
Alni. Umemà Alni i si Islon.
Umemà Islon i si Palés. Umemà
Palés i si Huda. ³⁴Umemà Huda
i si Hakob. Umemà Hakob i si
Isak. Umemà Isak i si Ablaham.
Umemà Ablaham i si Tala.
Umemà Tala i si Nakol.
³⁵Umemà Nakol i si Sélug.
Umemà Sélug i si Lagaw.
Umemà Lagaw i si Pélég.
Umemà Pélég i si Ibél. Umemà
Ibél i si Sélah. ³⁶Umemà Sélah i
si Kayinan. Umemà Kayinan i si
Alpakad. Umemà Alpakad i si
Sém. Umemà Sém i si Nuwi.

Umemà Nuwi i si Lamék.
 37Umemà Lamék i si Matusalen.
 Umemà Matusalen i si Inok.
 Umemà Inok i si Haled. Umemà
 Haled i si Mahalalél. Umemà
 Mahalalél i si Kayinan.
 38Umemà Kayinan i si Inos.
 Umemà Inos i si Sét. Umemà
 Sét i si Adam. Umemà Adam i si
 Nemula.

**Ini Sa Egoh I Satanas Migtepeng
 Si Hésus**

(*Matéyo 4:1–11; Malkos 1:12–13*)

4 1Na, egoh i Hésus miglikù
 kedu diyà sa lawa Holdan
 kenà di migpebautis, linuhub sa
 Metiengaw Suguy i Nemula.
 Agulé, inuwit sa Suguy i
 Nemula 2eg-angay dutu siedò
 melabel tanà mediyù dalesan.
 Na, epat pulù agdaw sa lugay i
 Hésus dutu, owoy iya ma sa
 lugay i Satanas egtepeng si
 Hésus anì mekesalà. Agulé,
 egpeketues temù Hésus i enù ka
 epat pulù agdaw ma sa lugay di
 endà duen kaenen di. 3Na,
 guwaen i Satanas, “Amuk kuna
 sa Tigtu Anak i Nemula, baluy
 ko kaenen siini batu anì
 mekedan sa kelikutan ko.”

4Dodoo migsagbi Hésus i,
 guwaen di, “Meked a iya wé,
 enù ka iya sa kagi i Nemula
 igpesulat,
 ‘Endà mepion di amuk kaenen
 daa sa pedakelen etaw.’ ”^c

5Agulé, inuwit i Satanas
 Hésus i diyà sa kogol getan
 mehagtaw owoy igpehaa di diyà
 kenagdi segepelàpelà daa sa
 langun kedaduan sa langun datù
 diyà tanà. 6Guwaen i Satanas,
 “Iya sa uyot ku ibegay ku diyà
 keniko siini langun hinaa ko.
 Niko pa sa langun egkegaga
 siini medoo datù owoy sa
 langun taman da. Mebaluy
 ibegay ku iya wé enù ka tapay
 nekebegay diyà kenak, owoy
 muni dé diyà kenak sa
 begayan ku. 7Amuk
 penemulawen ko aken, niko
 langun iya wé.”

8Dodoo migsagbi Hésus i,
 guwaen di, “Meked a iya wé,
 enù ka iya sa kagi i Nemula
 igpesulat,

‘Si Datù Nemula daa sa
 penemulawen ké.

Kagdi daa sa mepangunutan
 ké.’ ”^d

9Agulé, inuwit i Satanas
 Hésus i dutu Hélsalém dò
 owoy igtagù di diyà sa buung sa
 Dalesan i Nemula. Guwaen i
 Satanas, “Amuk kuna sa Tigtu
 Anak i Nemula, laway ka anì
 mehaa sa tunung i Nemula
 10enù ka iya sa kagi i Nemula
 igpesulat, guwaen di,

‘Igsalig di kuna diyà sa medoo
 egsugùsuguen di anì tulikan
 da kuna.’

11Iya ma sa igpesulat di,

^c 4:4 Basa ko Dutilonomiyu 8:3. ^d 4:8 Basa ko Dutilonomiyu 6:13.

‘Selangawen da kuna anì endà mekesiud ka diyà batu.’ ^e
 12Dodoo migsagbì Hésus i, guwaen di, “Meked a enù ka iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,
 ‘Yaka egtepeng duu Datù Nemula i.’” ^f
 13Na, egoh di neubus sa langun penemdem i Satanas igtepeng diyà si Hésus, migsalid dé taman endà meuma sa egoh di tumepeng kenagdi uman.

**Ini Sa Egoh I Hésus
 Mig-edung Egtulù**

(*Matéyo 4:12–17; Malkos 1:14–15*)

14Na, miglikù Hésus i dutu uwang Galiliya dò owoy tinunungan sa Suguy i Nemula. Huenan di, nekeseluh sa lalag di diyà sa langun etaw dahiya.
 15Migtulù ma diyà sa medoo simbaan Hudiyu diyà uwang Galiliya, owoy inolò sa langun etaw.

**Ini Sa Egoh Da Mig-eked Si Hésus
 Diyà Sa Tapay Menuwa Di**

(*Matéyo 13:53–58; Malkos 6:1–6*)

16Agulé, miglikù Hésus i dutu siedò tapay menuwa di Nasalét. Egoh di neuma Sapetu sa agdaw keetud da, mig-angay Hésus i diyà sa simbaan da enù ka iya sa adat di. Agulé, migtigdeg anì masa sa kagi i

Nemula igpesulat. 17Igtayal da diyà kenagdi sa libelu igsulat i Isayas, sa tegesugkow i Nemula egoh anay. Bekahen di sa libelu, hinaa di sa egbasawen di.

Guwaen di,

18 “Sa Suguy i Datù Nemula eg-ugpà diyà kenak, enù ka hinemilì di aken anì itulù ku sa Mepion Tegudon diyà sa medoo etaw pubeli.

Pinesugkow i Datù aken diyà sa medoo etaw sinabaan anì tulonen ku kenagda sa ukit kelengà di.

Pinesugkow a ma diyà sa medoo langap anì tulonon ku kagda sa ukit kepeilag i Datù.

Sinugù di ma aken anì alukan ku sa medoo egpelihayen,
 19 anì tulonon ku ma egtebow dé sa pasad i Datù eg-aluk sa medoo etaw.” ^g

20Agulé, egoh i Hésus neubus egbasa, tinigem di sa libelu owoy igpelikù di diyà sa maama eg-ipat. Agulé migpenuu anì egtulù. Hê, egketiponon mata sa langun etaw Hésus i, 21huenan di mig-edung egtulù, guwaen di diyà kenagda, “Siini agdaw ini egoh, neketuu dé sa kagi i Nemula binasa ku dinineg yu.”

22Agulé, inolò da Hésus i danà sa kagi di anan metudà

^e 4:10-11 Basa ko Isalem 91:11,12. ^f 4:12 Basa ko Dutilonomiyu 6:16.

^g 4:18-19 Basa ko Isayas 61:1-2.

owoy melanih. Dodoo negaip da ma, guwaen da, “Kagdi doo sa duma ta anak i Hosé. Keduwan di ya siini keikagi di mebagel?”

23Na, netiigan i Hésus neduwa sa pedu da, owoy guwaen di, “Apiya endà mikagi yu, ini sa eg-ikagiyen sa pedu yu egpelagà kenak, ‘O tegebulung, bulung ko sa medoo tigtu duma ko dahini anì egghauwen ké sa egkegaga ko.’ Iya sa guwaen yu enù ka ungayà yu ilingan ku diyà siini tigtu menuwa ku sa panduan binaelan ku dinineg yu dutu siedò menuwa Kapelenaum. 24Dodoo endà mekeunut a sa uyot yu enù ka endà egpigtuu yu diyà kenak. Tuu ini i ikagiyen ku diyà keniyu, sumalà dé sa tegesugkow i Nemula, eg-ekedan sa medoo tapay duma di amuk mekeuma diyà sa tigtu menuwa di. 25Taa yu, hih. Egoh i Iliyas sa tegesugkow i Nemula, migtenà pengagdaw diyà sa tanà ta taman telu gepalay owoy tengà. Migtenà ma dakel bitil taman uwang siini tanà. Apiya di pa duen dahini medoo bayi balu etaw Hudiyu, 26pineangay i Nemula doo Iliyas i diyà sa menuwa Salépta diyà uwang Sidon. Iya daa sa etaw tinabangan di sa bayi balu beken etaw Hudiyu.^h 27Hediya ma egoh i Ilisiya sa

tegesugkow i Nemula, apiya di pa duen medoo etaw Hudiyu eglinadu dempid, iya daa polo sa binulungan di si Naman sa maama beken etaw Hudiyu diyà uwang Siliya.”ⁱ

28Agulé, egoh sa medoo etaw Hudiyu diyà sa simbaan migdineg siini kagi i Hésus denu sa kehidu i Nemula sa etaw beken Hudiyu, migbulit da temù. 29Hê, petow da migtigdeg langun anì hemagawan da kedu diyà sa menuwa da. Na, diyà getan-getan sa kenà menuwa da, huenan di tinegel da eg-agak Hésus i diyà sa kesagdigan anì itinudul da. 30Dodoo migtelek polo teliwadà diyà sa medoo etaw. Hê sinalidan di dé kagda.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpelesut
Busaw Kedu Diyà Sa Maama
(Malkos 1:21–28)**

31Agulé, miglungel Hésus i mig-angay diyà sa menuwa Kapelenaum diyà uwang Galiliya. Egoh di neuma Sapetu sa agdaw keetud da, migtulù diyà sa simbaan da. 32Negaipan da enù ka dakel sa egkegaga di egtulù. 33Na, duen sa maama linahuk busaw diyà sa simbaan da. Hê, iglengatlengat di sa kagi di, guwaen di, 34“O Hésus tegeNasalét, ngadan sa kebael ko kenami i busaw? Enù di ya,

^h 4:25-26 Basa ko 1 Medoo Datù 17:8–16. ⁱ 4:27 Basa ko 2 Medoo Datù 5:1–19.

eg-angayen ko kami egpedaetan imet? Egkilalaen ku doo kuna sa Metiengaw Etaw Sinugù i Nemula.”

35Dodoo hinawidan i Hésus, guwaen di, “Yaka dé egséléken na. Laun ka dé.” Hê, igdugsù sa busaw sa maama diyà teliwadà da owoy miglesut dé. Dodoo endà duen sa kenà di nedaetan sa lawa di. 36Agulé, negaip sa langun etaw, owoy egseolomoy da, guwaen da, “Maen di ya dakel sa egkegaga sa kagi di? Egsuguen di uloy egpelesut sa medoo busaw, owoy egpangunut da doo miglesut.”

37Agulé dinineg sa medoo etaw taman uwang Kapelenaum sa lalag sa medoo binaelan di.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Eglinadu

(Matéyo 8:14–17; Malkos 1:29–34)

38Na, egoh i Hésus miglaun kedu diyà sa simbaan Hudiyu, miggemow diyà sa dalesan i Simon. Na, eglinadu sa nugangan i Simon bayi, huenan di egpegeni da tabang diyà si Hésus enù ka egkegenaw temù. 39Agulé, migtigdeg Hésus i medapag diyà sa bayi owoy hinawidan di sa kekegenaw di anì mekedan.

Hê, petow dé nekedan. Agulé migtigdeg sa bayi owoy patuluy ma dé egmengana si Hésus owoy sa medoo duma di.

40Na, egoh di eg-eled dé sa agdaw, inuwit sa medoo etaw

sa langun duma da eglinadu diyà si Hésus. Sinigbaenbaen di kagda migsabà, hê nelikuan da ma langun. 41Duen ma busaw pinelesut di diyà sa medoo etaw inuwit da diyà kenagdi. Egoh da eglesut, eglengat da, guwaen da, “Kuna sa Anak i Nemula.”

Dodoo hinawidan i Hésus kagda anì endà mikagi da, enù ka netiigan da kagdi sa Tigtu Datù pineangay i Nemula.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulù Diyà Sa Medoo Simbaan Hudiyu

(Malkos 1:35–39)

42Agulé, umenaw simag eg-angay eglebù Hésus i diyà sa kenà endà duen dalesan enù ka sumimbà. Dodoo linagbet sa medoo etaw Kapelenaum kagdi i. Egoh da mighaa kenagdi, hinawidan da anì endà sumalid di. 43Dodoo guwaen i Hésus, “Mangay a pa diyà sa medoo liyu menuwa anì tumulù a sa Mepion Tegudon denu sa kedadù i Nemula diyà sa medoo etaw, enù ka iya sa pesuwan ku pineangay a diyà tanà.”

44Agulé, takà migtegedon Hésus i diyà sa medoo simbaan Hudiyu diyà uwang Hudiya.

Ini Sa Anay Pasek Hinemili I Hésus

(Matéyo 4:18–22; Malkos 1:16–20)

5 1Na, sebaen agdaw egoh i Hésus egtigdeg diyà mantadan sa lanaw Génésalét,

egkesedeldel sa medoo etaw egdapag diyà kenagdi enù ka ungayà da mekedineg sa kagi i Nemula itulù di. ²Duen duwa kumpit hinaa di migdunggù dahiya, dodoo migtenà sa tegepuket enù ka egpeguséén da sa puket da. ³Agulé migdalem Hésus i diyà sa sebaen kumpit, sa kumpit i Simon Pidelu. Ipeilud di si Simon sa kumpit anì ipetangkàtangka diyà sa mantadan. Agulé, migpenuu Hésus i egtulù diyà sa medoo etaw diyà mantadan.

⁴Egoh di neubus egtulù, guwaen i Hésus diyà si Simon, “Ilud ko diyà sa kenà di medalem owoy puket yu anì mekekuwa yu uton.”

⁵Dodoo migsagbi Simon i, guwaen di, “O Mistelu, endà mekekuwa ki kéen enù ka neelut ké sigep sa kepuket ké, dodoo endà egpekekuwa ké. Dodoo amuk iya sa igsugù ko, muket ké dema.”

⁶Hê, egoh da migpuket, medoo temù sa sedà nekuwa da owoy buyu dé egkelisi sa puket da. ⁷Kinobil da sa duma da diyà sa sebaen kumpit anì mangay da tumabang. Egoh da migtebow, pinenù da sedà sa duwa kumpit da taman buyu egketegeb. ⁸Na, egoh i Simon Pidelu eghaa iya wé, egligkued diyà sa taengan i Hésus, owoy guwaen di, “O Datù, salidi ko dé aken, enù ka aken sa etaw tegebael salà.”

⁹Iya sa inikagi di enù ka tigtu negaip da sa medoo duma di danà sa medoo uton nekuwa da. ¹⁰Hê, negaip ma Santiyago i owoy si Huwan, sa duwa anak i Sébediyu duma i Simon tegepuket. Dodoo guwaen i Hésus diyà si Simon, “Yaka egkelenawan na, enù ka edung ini egoh di beken sedà daa sa egkuwaen ko, dodoo etaw polo sa ipekuwa ku keniko.”

¹¹Na, egoh da migdunggù, sinalidan da dahiya sa langun taman ipaten da, owoy mig-unut da dé si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Eglinadu Dempid

(Matéyo 8:1–4; Malkos 1:40–45)

¹²Na, egoh i Hésus diyà sa sebaen menuwa diyà uwang Galiliya, duen dahiya sa maama eglinadu neseluh dempid sa lawa di. Egoh di mighaa si Hésus, migligkued owoy egpegeni, guwaen di, “O Datù, megaga ko kumedan siini linadu ku, amuk iya sa ungayà ko.”

¹³Agulé, binegeng i Hésus sa belad di owoy sinabaan di sa maama. Guwaen di, “Meiyap a doo. Haa ko, nelikuan ka dé.” Hê, petow dé nekedan sa linadu di dempid. ¹⁴Agulé, hinawidan i Hésus tumulon sa egoh di nelikuan. Sinugù di polo, guwaen di, “Angay ka pehaa diyà sa tegesimbà diyà sa Dalesan i Nemula, owoy begay

ka hinagtay ya ulowen diyà si Nemula iling sa igsugù i Mosis denu sa kepelanìh ko diyà sa kehaa i Nemula. Amuk hediya, tandaan ko diyà sa medoo etaw sa egoh ko nelikuan dé.”

15Dodoo egkedakel polo sa lalag i Hésus diyà sa medoo etaw. Huenan di, medoo temù sa etaw egkesetipon diyà kenagdi anì dinegen da sa ketulù di owoy ipebulung da ma sa medoo balangan linadu da. 16Dodoo takà egsalidsalid Hésus i diyà kenagda eg-angay egsimbà diyà sa melabel tanà mediyù dalesan.

Ini Sa Egoh i Hésus Migbulung Sa Maama Egtodel

(Matéyo 9:1–8; Malkos 2:1–12)

17Na, sebaen agdaw egoh i Hésus migtulù diyà sa medoo Hudiyu, duen ma medoo kaunutan da egpenuu dahiya sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu. Kedu da diyà langun menuwa diyà uwang Galiliya owoy uwang Hudiya owoy Hélusalém. Na, eg-ugpà sa tunung i Datù diyà si Hésus anì mekegaga mulung diyà sa medoo etaw. 18Na, duen maama egtodel sa langun lawa di eg-oyongen da diyà sa kateli. Iya sa ungayà da angay da itenà diyà sa taengan i Hésus. 19Dodoo endà egpekehaa da sa kenà da umukit eg-oyong

kenagdi diyà si Hésus, enù ka nealang da danà sa medoo etaw egkesepisok. Huenan di, inuwit da sa kateli dutu siedò iyug atep mepatag. Tinosongon da sa atep owoy tinuntun da sa maama lapeg sa kateli di diyà sa taengan i Hésus teliwadà sa medoo etaw. 20Agulé, egoh i Hésus neketiig dakel sa kepigtuu da, guwaen di diyà sa maama egtodel, “O Akay, nekepeuloy dé sa medoo salà ko.”

21Dodoo nelikutan sa pedu sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin danà sa inikagi i Hésus. Egseolomoy da, guwaen da, “Ay, dakel temù sa salà siini maama. Enù ka egtepengen di Nemula i. Endà duen etaw mekepeuloy salà liyu daa si Nemula.”

22Dodoo egoh i Hésus egpeketiig sa penemdem da, mikagi, guwaen di, “Maen di ya egkelikutan sa pedu yu danà sa kagi ku? 23Enù di ya, ngadan tayu sa melemu egbaelan sa etaw, ipeuloy di sa salà siini maama egtodel ataw ka bulungan di anì meketigdeg owoy mekebigkat? Endà mebaluy di amuk etaw daa. 24Dodoo duen pelawà sa ipehaa ku diyà keniyu anì metiigan yu aken sa Kakay Langun anì metiigan yu ma amuk mekegaga a egpeuloy salà diyà tanà.” Agulé guwaen i Hésus diyà sa maama egtodel, “Na

Akay, tigdeg ka dé. Uwit ko sa kateli ko owoy likù ka dé.”

25Hê, hinaa da mesiyapat ma dé migtigdeg sa maama. Inuwit di sa kateli di owoy eglikù dé. Egoh di eg-ipanaw, eg-oloen di Nemula i. 26Agulé, tigtu da negaip temù sa langun etaw dahiya dodoo eg-oloen da ma Nemula i. Nelenawan da ma, guwaen da, “Minekehaa ki medoo egpekegaip ini egoh di.”

**Ini Sa Egoh I Lebi Migpepasek
Diyà Si Hésus**

(Matéyo 9:9–13; Malkos 2:13–17)

27Na, egoh i Hésus eg-ipanaw dema, hinaa di Lebi i sa atung egpeetuken sa sulutan migpenuu diyà sa lawi atung kenà di eg-etuk. Agulé guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Unut-unut ka kenak.”

28Hê, migtigdeg Lebi i owoy sinalidan di sa langun kehagtayan di dahiya enù ka mig-unut ma dé diyà si Hésus.

29Na, migbael dakel pista Lebi i diyà sa dalesan di danà sa keadat di si Hésus. Medoo temù sa etaw duma da egkaen, owoy duen ma medoo atung egpeetuken sa sulutan dahiya. 30Dodoo sa medoo Palasiyu owoy sa medoo duma da tegetulù uledin igsugkow i Mosis, egsigbolowen da sa pasek i Hésus, guwaen da, “Amuk metiengaw etaw yu, maen di ya egselenganen yu egkaen owoy eg-inem sa medoo

medaet etaw sa atung egpeetuken sa sulutan owoy sa duma da tegebael salà?”

31Agulé sinagbian i Hésus kagda, guwaen di, “Amuk metéél sa etaw, endà duen pesuwan di lumagbet tegebulung. Sa etaw eglinadu polo sa lumagbet tegebulung. 32Pineangay a dini anì isasà ku sa medoo etaw neketiig duen salà da anì ekekan da sa salà da, beken duu sa medoo etaw guwaen da dò endà duen sa hagda salà.”

**Ini Sa Denu Sa Kepeulan Da Sa
Kekaen Da Anì Sumimbà Da**

(Matéyo 9:14–17; Malkos 2:18–22)

33Na, duen etaw mig-ikagi diyà si Hésus, guwaen da, “Takaan da egpeulan sa medoo pasek i Huwan sa kekaen da anì sumimbà da daa. Hediya ma sa adat sa medoo pasek Palasiyu. Dodoo sa niko pasek, takà da polo egkaen owoy eg-inem. Maen di ya endà ma egpeulanen da duu sa kekaen da?”

34Agulé, migsagbì Hésus i peligad, guwaen di, “Amuk duen pista kawing, endà mebaluy di amuk peulanen ta sa kekaen ta amuk dahiya pelawà sa maama egkawingen. 35Dodoo dumuen pa sa agdaw mekekan sa maama diyà sa medoo duma di. Iya pelawà sa egoh da peulan sa kekaen da enù ka mebukul da.”

36Agulé, migbael peligad Hésus i denu sa egoh di endà meseamut sa magtu igtulù di owoy sa tapay uledin. Guwaen di, “Upama, duen tapay ginis ko nelisì, endà mepion di amuk itabung ko sa magtu ginis diyà sa tapay, enù ka medaetan sa magtu owoy endà meseunut sa palas di diyà sa tapay ginis. 37Hediya ma, endà ma mebaluy di amuk itagù ta sa magtu wain diyà sa tapay taguan di kunul kambing, enù ka mebetu danà sa kelukotok di enù ka endà mekehened sa tapay kunul kambing. Medaetan sa taguan di, agulé melemet sa wain. 38Mepion polo amuk itagù ta sa magtu wain diyà sa magtu taguan ma anì endà melemet di. 39Na, amuk tegeinem sa etaw sa tapay wain, ekekan di sa magtu enù ka guwaen di, ‘Mepion doo ini tapay wain.’ ”

Sinigbolow I Hésus Sa Penemdem Palasiyu Denu Sa Agdaw Keetud
(*Matéyo 12:1–8; Malkos 2:23–28*)

6 1Na, egoh sebaen Sapetu sa agdaw keetud da, mig-ukit Hésus i owoy sa pasek di diyà sa dalan egtelek tinibah. Inelus sa medoo pasek di sa palay owoy kinelupi da owoy kinaen da. 2Dodoo, migsigbolow sa medoo Palasiyu, guwaen da, “Maen di ya egtipayen yu sa uledin ta denu sa agdaw keetud, enù ka galebek iya wé egbaelan i

3Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula denu sa binaelan i Dabid egoh anay egoh di nelikutan neketues owoy sa medoo duma di. 4Migludep Dabid i diyà sa Dalesan i Nemula owoy kinaen di sa epan diyà sa lamisan sa epan igbegay diyà si Nemula. Pinekaen di ma sa medoo duma di. Apiya di pa migtipay ma diyà sa uledin ta denu siedò epan enù ka sa tegesimbà daa sa mekekaen iya wé, beken doo salà iya wé binaelan di.”

5Guwaen i Hésus ma, “Aken sa Kakay Langun sa Datù diyà siini uledin ta denu sa agdaw keetud, huenan di mekegaga a tumulù etaw sa mepion egbaelan da diyà sa agdaw keetud.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Melungoy Belad
(*Matéyo 12:9–14; Malkos 3:1–6*)

6Na, egoh sebaen Sapetu sa agdaw keetud da, migluddep Hésus i diyà sa simbaan Hudiyu owoy egtulù dahiya. Duen sa maama dahiya melungoy belad denu kuwanan di. 7Dahiya ma sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Egtulikan da Hésus i amuk bulungan di sa etaw diyà sa agdaw keetud enù ka ungayà da dumuen sa salà di metulon da. 8Dodoo netiigan i

Hésus sa penemdem da, huenan di guwaen di diyà sa maama melungoy belad, “O Akay, angay ka tigdeg dahini.”

Hê, miglegkang sa maama owoy mig-angay migtigdeg diyà dapag i Hésus. ⁹Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo etaw dahiya, “Migsà a diyà keniyu. Ngadan tayu sa mepion diyà sa uledin denu sa agdaw keetud, tumabang ki ataw ka meumàumà ki? Ngadan tayu sa mepion, alukan ta sa etaw ataw ka imatayan ta?” ¹⁰Agulé, tinukidtukid i Hésus kagda eghahaa, owoy guwaen di diyà sa maama melungoy belad, “Begeng ko sa belad ko.”

Hê, egoh di egbegeng, nelikuan dé sa belad di. ¹¹Dodoo nepenù bulitan sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin. Agulé, egseolomoy da eglagbet sa ukrit kebael da si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Mighemilì Sa Sepulù Owoy Duwa Salu Di
(*Matéyo 10:1–4; Malkos 3:13–19*)

¹²Na, egoh di melugaylugay, migtekedeg Hésus i anì sumimbà dutu siedò getan. Neelut di sigep takà egsimbà diyà si Nemula. ¹³Agulé, umenaw simag sinetipon di sa medoo pasek di, owoy hinemilì di sa sepulù owoy duwa diyà sa kedoo da enù ka eggelalen di kagda salu di. ¹⁴Na, ini ngadan sa medoo etaw

hinemilì di, si Simon pinengadanan di ma si Pidelu, owoy si Andelis hadi i Pidelu, owoy si Santiyago owoy si Huwan. Hinemilì di ma Pilipi i, owoy si Baltolomi, ¹⁵owoy si Matéyo, owoy si Tomas, owoy sa sebaen ma Santiyago anak i Alpiyo, owoy sa sebaen Simon kepengadan da si Mebagel enù ka mebagel eghemalang sa tanà Hudiya. ¹⁶Hinemilì di ma Hudas i anak i Santiyago, owoy si Hudas Iskaliyot sa maama tumampil diyà sa kuntelà i Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw Danà Sa Tunung Di
(*Matéyo 4:23–25*)

¹⁷Agulé, miglungel Hésus i owoy sa salu di, owoy egtigdeg da diyà sa sugud. Nesetipon dahiya sa medoo etaw di owoy sa melaweng etaw kedu mediyù dò. Duen kedu uwang Hudiya owoy duen ma kedu diyà Hélusalém. Kedu da ma diyà menuwa Tilo owoy menuwa Sidon medapag diyà dagat. Nesetipon da anì duminég da sa ketulù di owoy ipebulung da ma sa medoo linadu da.

¹⁸Mig-angay ma diyà kagdi sa medoo etaw linahuk busaw. Hê, nelikuan da dé. ¹⁹Inudesan sa langun etaw eg-amis Hésus i enù ka dakel sa tunung diyà sa lawa di. Hê, nelikuan da dé langun.

Ini Sa Tegudon I Hésus Denu Sa Etaw Neanggan
(*Matéyo 5:1–12*)

20Agulé, tinaeng i Hésus sa medoo pasek di owoy guwaen di, “Apiya pubeli yu etaw, neanggan yu enù ka egpekeunut yu sa kedadù i Nemula.

21“Apiya di pa egpeketues yu ini egoh di, neanggan yu enù ka mebesug yu doo.

“Apiya di pa egsinegaw yu ini egoh di, neanggan yu enù ka gumemen yu doo.

22“Apiya di pa egkelepuhan yu etaw owoy eg-ekedan da kiyu owoy egtubaden da kiyu owoy egtipuwen da kiyu danà sa keunut yu sa Kakay Langun, neanggan yu doo. 23Enù ka hediya ma pinelihay sa medoo tupù da sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay. Amuk meuma sa kelikutan yu, keanggan yu polo temù owoy sautsaut yu ma danà sa kekeanggan yu, enù ka tigtu mepion sa untung yu dutu langit dò.

24“Na, apiya kawasà yu etaw, melikutan yu doo enù ka nekuwa yu dé sa ke pionon pedu yu diyà sa pantiyali yu.

25“Apiya di pa nebesug yu ini egoh di, melikutan yu doo enù ka meketues yu kani.

“Apiya di pa eggemen yu ini egoh di, melikutan yu doo enù ka mebukul yu temù owoy suminegaw yu ma.

26“Amuk egkeolò yu etaw, melikutan yu doo enù ka lagà yu sa medoo tegesugkow butbuten egoh anay inolò sa medoo tupù yu endà egpigtuu.”

Ini Sa Uledin I Hésus Denu Sa Adat Sa Medoo Etaw Di
(*Matéyo 5:38–48; 7:12*)

27Agulé guwaen i Hésus, “O medoo etaw egdineg, ini sa kagi ku diyà keniyu: hiduwi yu sa medoo kuntelà yu owoy baeli yu mepion diyà sa medoo egkelepuh keniyu. 28Sagbii yu mepion sa medoo egtubad keniyu, owoy simbai yu ma sa medoo egkudì keniyu. 29Amuk duen etaw tumagpì sa bélé n ko, pedibaluyi ko ma sa dibaluy bélé n ko anì umanan di sa ketagpì di amuk iya sa ungayà di. Amuk duen etaw pekawen di sa kawal ko, begayi ko ma sa lapin ko. 30Sumalà dé sa etaw megeni diyà keniko, begayi ko. Amuk kuwaen sa etaw sa langun taman ko, yaka dé eghawid duu. 31Amuk ungayà yu mepion sa egbaelan duma yu diyà keniyu, baeli yu ma sa mepion diyà kenagda.

32“Amuk iya daa sa eghiduwan yu sa medoo mehidu keniyu, endà metuuwan Nemula i, enù ka hediya mendaa sa medoo tegebael salà, iya ma daa sa eghiduwan da sa mehidu kenagda. 33Amuk iya daa sa kenà yu egbael mepion

sa medoo egbael mepion ma daa diyà keniyu, endà metuuwan ma Nemula i, enù ka hediya mendaa sa egbaelan sa medoo tegebael salà. ³⁴Amuk iya daa sa egpesagbayen yu sa medoo mekegaga pelikù diyà keniyu, endà metuuwan ma Nemula i, enù ka hediya mendaa sa medoo tegebael salà, iya ma daa sa egpesagbayen da sa medoo duma da tegebael salà amuk mekepelikù da sa langun ipesagbay. ³⁵Dodoo hiduwi yu sa medoo kuntelà yu, owoy bael yu mepion polo diyà kenagda. Pesagbay yu owoy yoko egpenemdem duu sa kepelikù di. Amuk hediya, tigtu dakel sa untung yu owoy mekesuet yu ma si Nemula, enù ka eghiduwon di sa langun etaw, apiya medaet da owoy endà mipedu da. ³⁶Hiduwi yu sa langun etaw iling sa kehidu sa Emà yu si Nemula.”

**Ini Sa Uledin I Hésus Denu
Sa Penemdem Ta Diyà Sa Salà
Duma Ta
(Matéyo 7:1–5)**

³⁷Agulé guwaen i Hésus, “Yoko egsigbolow duu sa duma yu nesalà anì endà ma ipaten i Nemula duu sa salà yu. Yoko egpenemdem duu egpigtamay sa duma yu anì endà ma mepigtamayan i Nemula duu kiyu. Peuloyi yu salà sa duma yu anì ipeuloy i Nemula ma sa niyu salà. ³⁸Begay yu diyà etaw

anì begayan i Nemula ma kiyu. Sumubela pa sa kebegay di keniyu, enù ka tanesen di owoy uluwan di anì medoo temù sa mehaa yu. Amuk metawag yu egbegay diyà etaw, metawag ma Nemula i megay diyà keniyu.”

³⁹Agulé, egtulon Hésus i balatan diyà kenagda, guwaen di, “Endà mekeagak sa langap sa duma di langap, enù ka menabù da langun diyà sa medalem tosong. ⁴⁰Endà ma lumowon sa etaw egtuluen diyà sa mistelu egtulù kenagdi, enù ka sumalà dé sa egkegaga sa mistelu, iya ma daa megaga sa egtuluen di.

⁴¹“Na, amuk menemdem ka tumabang sa duma ko nesalà, maen di ya eglagbeten ko sa hagdi tukééy bulah, dodoo endà egpenemdememen ko duu sa niko bulah éhê kedakel bugsud dalesan? ⁴²Maen di ya guwaen ko diyà sa duma ko, ‘O Akay, kedanan ku sa bulah ko,’ dodoo endà egkehaa ko sa niko éhê bugsud dalesan? Tegeakal yu kiyu i. Kedani ko polo muna sa niko dakel bulah anì kumetiengaw sa kehaa ko kumedan sa tukééy bulah sa duma ko.”

**Ini Sa Balatan I Hésus
Diyà Sa Kebunga Sa Kayu Mepion
Owoy Medaet
(Matéyo 7:16–20; 12:33–35)**

⁴³Agulé migtulon balatan Hésus i, guwaen di, “Amuk

mepion sa kayu, endà egbunga di medaet. Diya ma amuk medaet sa kayu, endà munga di mepion. ⁴⁴Metiigan ta sa medoo balangan kayu amuk eghauwen ta sa bunga di. Endà duen penemdem ta lumagbet ki sa pigus mekaen etaw diyà sa kesulusulu, owoy endà ma lumagbet ki sa bunga palas mekaen etaw diyà sa kayu begongoh. ⁴⁵Hediya ma sa medoo etaw. Amuk mepion sa etaw, mepion ma sa egbaelan di danà sa pedu di mepion. Dodoo amuk medaet sa etaw, medaet ma sa egbaelan di danà sa pedu di medaet. Sumalà dé sa itagù sa etaw diyà sa pedu di, iya ma sa meikagi di.”

Ini Sa Balatan I Hésus Sa Duwa Etaw Egbugsud Dalesan
(*Matéyo 7:24–27*)

⁴⁶Agulé guwaen i Hésus, “Maen di ya eg-umowen yu aken, guwaen yu, ‘O Datù, O Datù,’ dodoo endà egpangunutan yu duu sa itulù ku? ⁴⁷Mael a balatan diyà uman sebaen etaw eg-angay diyà kenak owoy egdinegdinegen di sa kagi ku owoy egpangunut ma. ⁴⁸Iya sa etaw lagà sa maama egbael dalesan, kinalian di medalem taman neuma sa batu, agulé pinetigdeg di sa bugsud di. Hê, egoh di egkemahà sa wayeg, nekesugat diyà sa dalesan, dodoo endà nepilay di enù ka mebagel.

⁴⁹Dodoo uman sebaen etaw egdineg daa uloy sa kagi ku owoy endà egpangunutan di duu, kagdi lagà sa maama egbael dalesan endà kinalian di duu sa bugsud di. Hê, egoh di egkemahà sa wayeg, nekesugat diyà sa dalesan, nepilay doo owoy tigtu medaetan.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Egsuguen Sa Kapitan
(*Matéyo 8:5–13*)

7 ¹Na, egoh di neubus sa langun kagi i Hésus diyà sa kedineg sa medoo etaw, mig-angay Hésus i diyà menuwa Kapelenaum. ²Na, duen ma sa kapitan sundalu etaw Loma eg-ugpà dahiya. Eglinadu sa egsuguen di tigtu eghiduwan di owoy buyu dé egkematay. ³Agulé, egoh sa kapitan egdineg sa lalag i Hésus, sinugù di sa medoo kaunutan Hudiyu anì angayen da Hésus i anì bulungan di sa egsuguen di. ⁴Egoh da nekeuma diyà si Hésus, eglakawan da, guwaen da, “Apiya beken etaw Hudiyu siini kapitan, mipedu doo. Mepion amuk tabangan ko ⁵enù ka eghiduwan di kita i etaw Hudiyu owoy ginastuwan di ma sa simbaan ké dahini.”

⁶Agulé, mig-unut Hésus i kenagda. Egoh da buyu dumagpak diyà sa dalesan sa kapitan, duen duma di pinetelabuk di diyà si Hésus anì isugkow da sa kagi sa kapitan,

guwaen da, “O Datù, yaka eggemow wa enù ka memala gaa amuk gumemow ka diyà sa dalesan di enù ka tukééy etaw gaa. ⁷Huenan di, endà siegungen di kuna. Dodoo ikagi ko daa anì melikuan sa egsuguen di gaa. ⁸Netiigan di sa egkegaga ko egsugù, enù ka kagdi ma sa maama egpekegaga gaa, enù ka legkang diyà sa ulu-ulu di sa egkegaga di owoy egpekesugù ma sa medoo sundalu di gaa. Amuk guwaen di diyà sa sebaen sundalu gaa, ‘Ipanaw ka dé,’ hê mipanaw dé. Amuk guwaen di diyà sa sebaen ma sundalu gaa, ‘Téél ka dé,’ hê misalu ma dé. Amuk guwaen di diyà sa egsuguen di gaa, ‘Baeli ko siini,’ hê baelan di ma dé.”

⁹Na, egoh i Hésus migdineg iya wé, tigtu negaip owoy migtaeng diyà sa medoo etaw eg-unut diyà kenagdi, guwaen di, “Eg-ikagiyen ku ini i diyà keniyu, tigtu egpigtuu siini maama. Apiya sa langun etaw Hudiyu, endà hinaa ku duu sa kepigtuu da iling siini hagdi.”

¹⁰Agulé, egoh da egpelikù dé sa medoo egtelabuk, hinaa da sa egsuguen sa kapitan nelikuan dé.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-enaw Sa Anak Sa Balu Nematay

¹¹Agulé, melugaylugay kedu iya, mig-angay Hésus i dutu siedò menuwa Nain. Mig-unut ma sa medoo salu di owoy sa

melaweng etaw. ¹²Agulé, egoh da medapag diyà sa selat kutà sa menuwa, nesiegungan da sa medoo etaw egtiang lungun sa maama nematay. Bugtung anak sa balu iya wé nematay. Medoo sa etaw kedu diyà sa menuwa mig-unut kenagdi eg-angay diyà sa kenà da eglebeng. ¹³Egoh i Datù Hésus mighaa sa bayi balu, tigtu eghiduwan di owoy guwaen di, “Yaka egsinegaw wa.”

¹⁴Agulé, migpedapag Hésus i owoy sinabaan di sa lungun. Hê mig-ugpà sa egtiang lungun. Guwaen i Hésus, “O Adug, enaw ka dé.”

¹⁵Hê, mig-enaw sa etaw nematay owoy egpenuu owoy mig-ikagi. Agulé, inagak i Hésus eg-angay diyà sa inay di.

¹⁶Nelenawan sa langun etaw mighaa iya wé, owoy eg-oloen da Nemula i, guwaen da, “Migtebow dé diyà kenita sa tigtu tegesugkow i Nemula.” Guwaen da ma, “Mig-angay dé Nemula i eg-aluk diyà sa medoo etaw di.”

¹⁷Agulé, nelagtawan sa langun etaw sa lalag panduan binaelan i Hésus taman uwang Hudiya owoy sa tanà medapag dahiya.

Ini Sa Egoh Di Neduwa Sa Pedu I Huwan Denu Si Hésus
(Matéyo 11:2–6)

¹⁸Na, tinulonon sa medoo pasek i Huwan kagdi denu sa

langun binaelan i Hésus.
 19Agulé, inumow di sa duwa pasek di enù ka peangayen di kagda peigsà diyà si Datù Hésus amuk tuu kagdi sa Tigtu Datù pineangay i Nemula migtebow, ataw ka sa sebaen ma etaw polo sa angkat-angatan da. 20Egoh da migtebow diyà si Hésus, guwaen da, “Sinugù i Huwan Tegebautis kami eg-angay eg-igsà diyà keniko, guwaen di, ‘Enù di ya, kuna sa Tigtu Datù pineangay i Nemula migtebow, ataw ka sebaen ma etaw polo sa angkat-angatan ké?’ ”

21Na, egoh da eglimud si Hésus, binulungan di sa medoo etaw eglinadu. Pinelaun di ma sa busaw miglahuk diyà etaw, owoy pineilag di ma sa medoo langap. 22Huenan di, sinagbian di kagda, guwaen di, “Angay yu dé tulon dutu si Huwan dò sa hinaa yu owoy sa dinineg yu diyà kenak. Nekeilag dé sa medoo langap, owoy nekebigkat ma dé sa medoo pikat. Nelikuan ma dé sa medoo etaw eglinadu dempid, owoy nekedineg ma dé sa medoo bisuwen owoy mig-enaw ma sa medoo nematay. Owoy nekedineg ma dé sa medoo pubeli etaw sa Mepion Tegudon denu kenak. 23Tulon yu ma diyà kagdi meanggan doo sa etaw amuk

endà egkeduwa sa pedu di egpigtuu diyà kenak.”

Ini Sa Inikagi I Hésus Denu Si Huwan
(Matéyo 11:7–19)

24Na, egoh da miglikù sa sinugù i Huwan, mig-edung eg-ikagi Hésus i diyà sa melaweng etaw denu si Huwan. Guwaen di, “Egoh yu mig-angay eghahaa si Huwan dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan, endà iling di elê takà egkepilaypilay danà kelamag enù ka endà egkehali sa pedu di. 25Egoh yu miglenged si Huwan dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan, endà hinaa yu duu sa etaw migluhub metolol ginis, enù ka iya daa sa egluhub milagà ginis owoy duen dakel hagtay sa medoo etaw eg-ugpà diyà sa dakel menuwa datù.

26Dodoo egoh yu mig-angay dutu, inangay yu eghahaa sa tegesugkow i Nemula. Na, tigtu tuu si Huwan sa tegesugkow i Nemula owoy miglowon pa kagdi i diyà sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay danà sa galebek di tigtu dakel.

27Enù ka igpesulat i Nemula sa denu si Huwan egoh anay, guwaen di,

‘Duen sa egsugùsuguen ku pehunawen ku diyà keniko anì upionen di sa ukitan ko tumebow.’ ”^j

28Guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Sa langun etaw inanak diyà tanà, endà duen miglowon diyà si Huwan. Dodoo sumalà dé sa tukééy etaw umunut sa kedatù i Nemula, iya polo sa lumowon diyà si Huwan.”

29Na, egoh sa medoo etaw lapeg sa medoo atung egpeetuken sa sulutan migdineg sa ketegudon i Huwan egoh anay, netuuwan da diyà sa kagi i Nemula denu sa salà da owoy migpebautis da ma diyà si Huwan. 30Dodoo sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, inekedan da sa uyot i Nemula diyà kagda enù ka mig-eked da ma egpebautis diyà si Huwan.

31Guwaen i Hésus, “Ngadan iya balatan ku keniyu medoo duma ku eg-ugpà diyà tanà ini egoh di? Ngadan sa pelagaan ku keniyu? 32Lagà yu sa medoo batà egselapan diyà padian owoy egseolomoy da. Guwaen sa duma batà, ‘Binaelan ké sa dalemetan anì egdelayaw yu, dodoo eg-eked yu. Migdelawit ké ma anì umunut yu egsinegaw, dodoo eg-eked yu ma.’ 33Iya maen di ya lagà yu siedò batà enù ka egoh yu neketiig sa adat i Huwan Tegebautis, inekedan yu kagdi i. Egoh yu neketiig endà egkaen di epan owoy endà eg-inem di wain, iya sa kagi yu, guwaen

yu, ‘Linahuk busaw ini i maama.’ 34Dodoo egoh yu neketiig sa adat sa Kakay Langun egkaen owoy eg-inem, inekedan yu ma. Iya sa kagi yu, guwaen yu, ‘Taa yu, meibeg kumaen siini maama owoy meibeg uminem mekehilu, owoy egloyuken di ma sa medoo medaet etaw atung egpeetuken sa sulutan owoy sa medoo tegebael salà ma.’ 35Dodoo sa medoo etaw eg-unut diyà si Nemula, netuuwan da diyà sa melabel pagitung di.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migkaen Diyà Sa Dalesan Palasiyu

36Na, duen sa sebaen Palasiyu migsasà si Hésus anì mangay kumaen diyà kenagdi. Agulé, miggemow Hésus i diyà sa dalesan di owoy egpenuu da egkaen. 37Na, duen ma sa bayi tegebael salà eg-ugpà diyà iya wé menuwa. Egoh di neketiig egkaen Hésus i diyà sa dalesan Palasiyu, mig-angay dahiya eg-uwit sa tukééy butul alabastelu nepenù lana mepion ngadeg. 38Agulé, migtigdeg diyà sa selatal lisen i Hésus owoy egsinegaw. Pinelê di luhà sa lisen i Hésus, owoy hinunas di balut ulu di. Pinengadekan di ma sa lisen di, owoy linulowon di lana mepion ngadeg. 39Na, sa Palasiyu migsasà si Hésus, egoh di mighaa sa binaelan sa bayi, iya sa penemdem di amuk tuu si

Hésus sa tegesugkow i Nemula, metiigan di tegebael salà siini bayi eg-amis kenagdi.

⁴⁰Agulé, inikagiyan i Hésus sa Palasiyu, guwaen di, “O Simiyon, duen sa ikagiyan ku diyà keniko.”

Migsagbi, guwaen di, “Ngadan di ya, Mistelu?”

⁴¹Guwaen i Hésus, “Duen sa duwa maama eg-utang diyà sa maama kawasà. Iya sa utang sa sebaen, lima gatus, owoy iya ma sa utang sa duma di, lima pulù. ⁴²Hê, egoh da endà nekebayad, igpeuloy di dé sa utang da. Na, ngadan tayu diyà siini duwa maama sa dakel pedu diyà sa kawasà?”

⁴³Migsagbi Simiyon i, guwaen di, “Iya sa uman dakel pedu kéen sa maama uman dakel utang igpeuloy di.”

Guwaen i Hésus, “Nesugat sa sagbi ko.”

⁴⁴Agulé, mig-isalu Hésus i diyà sa bayi, owoy guwaen di dema diyà si Simiyon, “Hinaa ko pa atu sa binaelan siini bayi diyà kenak? Egoh ku miggemow diyà sa dalesan ko, endà inadatan ko aken enù ka endà migbegay ka wayeg ipegusê ku sa lisen ku. Dodoo siini bayi, pinelê di luhà sa lisen ku owoy hinunas di balut ulu di. ⁴⁵Endà migpengadek ka kenak egoh ku migtebow. Dodoo siini bayi, endà dé miglengà di migpengadek sa lisen ku edung egoh di migtebow. ⁴⁶Endà ma

hinukowon ko duu lana sa ulu ku, dodoo siini bayi, linulowon di lana mepion ngadeg sa lisen ku. ⁴⁷Huenan di, ini sa tulonen ku diyà keniko. Apiya di pa medoo sa salà siini bayi, igpeuloy dé langun. Iya tandà di ya dakel kehidu di kenak. Dodoo, amuk egpenemdemen sa etaw tukééy daa sa salà di igpeuloy, tukééy ma daa sa kehidu di.”

⁴⁸Agulé, guwaen i Hésus diyà sa bayi, “Igpeuloy dé sa medoo salà ko.”

⁴⁹Hê, egseolomoy sa medoo duma di egkaen, guwaen da, “Maen ini i maama egpekepeuloy salà?”

⁵⁰Dodoo guwaen i Hésus diyà sa bayi, “Inalukan ka dé danà sa kepigtuu ko. Likù ka dé, enù ka migtanà dé sa pedu ko.”

Ini Sa Egoh Sa Medoo Bayi Mig-unut Si Hésus

8 ¹Agulé melugaylugay pa, tinukid i Hésus sa medoo dakel menuwa owoy sa tukééy, owoy igtulù di diyà sa medoo etaw sa Mepion Tegudon denu sa kedadù i Nemula. Eg-unut ma diyà kenagdi sa sepulù owoy duwa salu di ²owoy sa medoo bayi nelikuan linadu owoy sa duma da bayi linesutan busaw. Iya sa duma bayi si Maliya tegeMagdala linesutan pitu busaw, ³owoy si Huana sawa i Kusa sa ulu-ulu sa medoo egsugùsuguen i Datù Hêlod,

owoy si Susana, owoy sa medoo duma bayi. Na, siini medoo bayi, igbegay da sa duma langun taman da anì eggastuwan da Hésus i owoy sa medoo salu di.

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Maama Egsawel Benì

(*Matéyo 13:1–9; Malkos 4:1–9*)

4Agulé, mig-angay da diyà si Hésus sa medoo etaw kedu sa uman sebaen menuwa. Egoh da nesetipon sa temù medoo etaw, tinulonon di kagda peligad, guwaen di, 5“Na, duen sa maama mig-angay egsawel benì di diyà sa hinemulaan di. Egoh di egsawel, duen benì neketenà diyà dalan. Nekogkogon lisen medoo etaw owoy neimet ma manuk tanà egkaen. 6Duen ma duma benì neketenà diyà sa menipis tanà batuwen. Hê, egoh di egtubù, nematay enù ka endà duen wayeg di. 7Duen ma duma benì neketenà diyà sa kenà sa medoo bunga sepinitpinit. Agulé, neseselengan da egtubù owoy nesilung sa palay danà sa sepinit. 8Neketenà ma sa duma benì diyà sa mepion tanà owoy egtubù. Uman sebaen benì, nekesugat temù sa kebunga di nekeuma magatus.”

Agulé, egoh i Hésus egtulon siini peligad, mig-ikagi metaled, guwaen di, “Amuk mipedu yu

egdineg, penemdem yu dé sa kagi ku dinineg yu.”

Ini Sa Pesuwan I Hésus Migtulon Peligad

(*Matéyo 13:10–17; Malkos 4:10–12*)

9Na, mig-igsà sa medoo salu i Hésus sa selepangan siini peligad. 10Agulé guwaen i Hésus, “Igpetiig i Nemula dé diyà keniyu sa penemdem nelidung egoh anay denu sa kedadù di. Dodoo metulonon da daa peligad sa medoo liyu etaw anì endà eghauwen da duu sa selepangan di apiya di pa takà da eghahaa owoy endà egketiigan da duu apiya di pa takà da egdinegdineg.”^k

Ini Sa Selepangan Sa Peligad Denu Sa Kesawel Benì

(*Matéyo 13:18–23; Malkos 4:13–20*)

11Agulé guwaen i Hésus, “Ini selepangan sa peligad ku. Iya sa lagà benì sa kagi i Nemula. 12Sa tanà duen dalan kenà di neketenà sa benì, iya lagà sa etaw egdineg daa uloy, agulé egtebow Satanas i owoy egkedanan di sa kagi i Nemula diyà sa pedu da anì endà mekepigtuu da anì endà ma mealukan da. 13Sa menipis tanà batuwen kenà di neketenà sa benì, iya lagà sa etaw egdineg sa kagi i Nemula owoy neanggan sa pedu da danà da

^k 8:10 Basa ko Isayas 6:9.

egsakem. Dodoo lagà endà duen dalid di, enù ka endà melugay di sumabuh da migtuu amuk egkepelihay da. 14Sa tanà duen sepinitpinit kenà di neketenà sa benì, iya lagà sa etaw nekedineg, dodoo amuk melugaylugay mesilung sa kepigtuu da enù ka egkelakà da danà sa medoo langun taman da owoy sa medoo egkepionon nanam da. Huenan di, endà mebaluy di sa kebunga sa kepigtuu da. 15Na, sa mepion tanà kenà di neketenà sa benì, iya lagà sa etaw egdinegdineg sa kagi i Nemula owoy egpeeselen da diyà sa pedu da enù ka tigtu tuu sa pedu da. Metigkel da owoy mepion sa kebunga sa kepigtuu da.”

**Ini Sa Peligad I Hésus
Denu Sa Palitaan
(Malkos 4:21–25)**

16Agulé, eg-uman Hésus i eg-ikagi diyà kenagda, guwaen di, “Amuk tinemteman etaw sa palitaan, endà pelagkeban di duu solok, owoy endà ma peleketanaen di duu diyà sa kateli. Dodoo itagù di polo diyà sa mehagtaw anì hauwen sa langun etaw eggemow sa legdaw di. 17Hediya ma, meawangan doo sa langun linimunan, owoy metulon doo sa langun linidung anì metiigan doo langun. 18Huenan di, pigtuu yu temù sa dinineg yu, enù ka sa etaw egpigtuu,

meumanan pa sa metiigan di. Dodoo sa etaw endà egpigtuu, apiya di pa egpenemdemen di duen egketiigan di, mekedan pa uman sa tukééy egketiigan.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Etaw Medapag Diyà Kenagdi
(Matéyo 12:46–50; Malkos 3:31–35)**

19Agulé, egoh i Hésus egtulù, migtebow sa inay di owoy sa medoo hadi di maama, dodoo endà egpekelagbas da diyà kenagdi enù ka nealang da sa medoo etaw. 20Agulé egtulonon etaw Hésus i, guwaen da, “Taa ko, diyà duwangen sa inay ko owoy sa medoo hadi ko. Ungayà da hauwen da kuna.”

21Dodoo migsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya lagà sa inay ku owoy sa medoo hadi ku maama sa medoo etaw egdineg sa kagi i Nemula owoy egpangunut da ma.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mighawid
Sa Sepuk
(Matéyo 8:23–27; Malkos 4:35–41)**

22Na, sebaen agdaw mig-edà kumpit Hésus i owoy sa medoo salu di. Guwaen di diyà kenagda, “Kumatin ki tanà dutu siini lanaw.”

Agulé, eg-ipanaw da dé. 23Egoh da eg-ipanaw, neketudug Hésus i. Hê, nesampen da sepuk owoy egkedaleman wayeg sa kumpit da. Buyu da egpekesugsug. 24Agulé, inangay da eg-enaw

Hésus i, guwaen da, “O Datù, egpekesugsug ki.”

Agulé, mig-enaw Hésus i owoy hinawidan di sa kelamag owoy sa dakel lambeg. Hê, migsabuh dé owoy miglinek ma dé. ²⁵Agulé guwaen i Hésus, “Kenà sa kepigtuu yu?”

Dodoo egkelenawan da owoy egkegaip da ma danà sa tunung i Hésus. Egseolomoy da, guwaen da, “Ngadan ini i maama? Egkegaga di eghawid sa sepuk owoy sa lambeg, owoy egpangunut da doo diyà kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Maama Linahuk Busaw

(*Matéyo 8:28–34; Malkos 5:1–20*)

²⁶Agulé, egoh da migkatin kedu Galiliya dò, egdunggù da diyà sa tanà Gelasin tanà dutu sa lanaw. ²⁷Na, egoh i Hésus migtenà, migtelabuk sa maama tegeGelasin linahuk busaw. Nelugay dé egpelawalawa, owoy endà eg-ugpà di diyà dalesan enù ka eg-ugpà polo diyà sa kenà lebeng. ²⁸Egoh di mighaa si Hésus, eglesing owoy egligkued diyà sa taengan di. Metaled sa kagi di, guwaen di, “O Hésus, maen di ya egbogowen ko aken? Netiigan ku doo kuna sa Anak i Nemula, sa Nemula tigtu mapulù. Egpegeni a diyà keniko, yaka epigtamay kenak.”

²⁹Iya sa inikagi di danà i Hésus mighemaga sa busaw

miglahuk diyà sa maama anì lumaun. Na, nelugay dé egkepelihay iya wé maama danà sa busaw takà egsabà kenagdi. Medoo dé gulê pinolot da sangkalì owoy tali, owoy inudesan da egtulik. Dodoo takaan di polo egbugtus sa polot di owoy inagak sa busaw eg-angay dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan. ³⁰Agulé, inigsaan i Hésus kagdi, guwaen di, “Ngadan ko ya?”

Migsagbi, guwaen di, “Si Melaweng a.” Iya sa sagbi di enù ka medoo temù sa busaw miglahuk diyà kenagdi. ³¹Agulé, migpegeni da diyà si Hésus anì endà peangayen di duu kagda dutu bayà dò sa kenà da mepigtamayan.

³²Na, duen ma sa medoo babuy eglagbet kaenen da diyà getan-getan medapag dahiya. Agulé, migpegeni sa busaw diyà si Hésus anì pandayaen di kagda mangay lumahuk diyà sa medoo babuy. Agulé pinandayà di dé. ³³Hê, miglesut sa medoo busaw diyà sa maama owoy mighalì da eglahuk diyà sa babuy. Hê, migletu sa langun babuy miglungel diyà sa kesagdigan owoy nekelesek da diyà sa lanaw. Nelened da langun.

³⁴Na, egoh sa medoo tegeipat babuy mighaa iya wé, egpelaguy da eg-angay egtulon sa hinaa da diyà sa medoo etaw diyà sa dakel menuwa owoy diyà sa medoo liyu dalesan

medapag dahiya. ³⁵Agulé, mig-angay sa medoo etaw dutu anì hauwen da sa medoo nebaelan dinineg da. Egoh da migtebow diyà si Hésus, hinaa da sa maama linesutan medoo busaw egpenuu diyà sa dapag i Hésus. Migginis dé owoy neketuleng ma dé. Egoh da mighaa iya wé, tigtu egkelenawan da langun. ³⁶Na, egtulon sa medoo etaw mighaa diyà sa medoo etaw egtebow denu sa egoh i Hésus migbulung sa maama linahuk busaw. ³⁷Agulé, tigtu nelenawan sa langun etaw tegeGelasin, huenan di eg-ikagiyan da Hésus i anì sumalid diyà kenagda. Agulé, mig-edà dema kumpit Hésus i enù ka lumikù. ³⁸Egoh di eg-edà, egpegeni eg-unut sa maama linesutan busaw. Dodoo hinemagawan i Hésus, guwaen di, ³⁹“Likù ka polo, angay ko tulon diyà etaw sa tigtu mepion binaelan i Nemula diyà keniko.”

Agulé, miglikù dé owoy igseluh di egtulon diyà sa langun etaw diyà menuwa di sa ukit-ukit sa dakel ketabang i Hésus diyà kenagdi.

Inenaw I Hésus Sa Batà Nematay Owoy Binulungan Di Sa Bayi
(*Matéyo 9:18–26; Malkos 5:21–43*)

⁴⁰Na, egoh i Hésus migpelikù diyà Galiliya, tinelabuk sa melaweng etaw kagdi i enù ka eg-angat-angatan da. ⁴¹Agulé, duen sa maama ulu-ulu diyà sa

simbaan Hudiyu eg-angay diyà si Hésus. Iya sa ngadan di, si Hailu. Migligkued diyà sa taengan i Hésus, owoy egpegeniyen di mangay kenà di dò, ⁴²enù ka buyu dé egkematay sa bugtung anak di bayi. Sepulù owoy duwa gepalay dé sa lugay di miglesut.

Agulé, mig-unut Hésus i diyà si Hailu. Egoh di eg-ipanaw, egkesedeldel sa medoo etaw diyà kenagdi. ⁴³Na, duen sa bayi dahiya egdepanugan. Iya sa lugay di sepulù owoy duwa gepalay dé endà egkedit sa depanug di adat bayi. Apiya di pa takà egpebulung diyà sa medoo etaw, endà doo egkegaga da duu. ⁴⁴Agulé, migsetugdug sa bayi owoy egtelukunan di eg-amis sa pelingping ginis i Hésus. Hê, petow ma dé migkedit sa eglinaduwen di depanug. ⁴⁵Agulé, guwaen i Hésus, “Ngadan tayu di etaw sa mig-amis kenak?”

Dodoo endà duen egtulon. Agulé guwaen i Pidelu, “O Mistelu, maen di ya eg-igsà ka, enù ka egkesedeldel sa medoo etaw diyà keniko?”

⁴⁶Dodoo guwaen i Hésus, “Duen sa etaw mig-amis kenak enù ka tinugedam ku sa tunung ku miglesut.”

⁴⁷Na, egoh sa bayi egpeketiig hinaa dé sa binaelan di, mig-angay diyà si Hésus eglukub danà di nelenawan. Migligkued diyà sa taengan di

owoy tinulon di diyà sa langun etaw sa pesuwan di mig-amis owoy sa egoh di ma petow nelikuan. **48**Agulé guwaen i Hésus, “O Okon, nelikuan ka dé danà sa kepigtuu ko. Mepion sa kelikù ko, enù ka migtanà sa pedu ko.”

49Na, egoh i Hésus telibubu eg-ikagi diyà sa bayi, duen sa maama egtebow kedu sa dalesan i Hailu. Guwaen di diyà si Hailu, “Endà dé sa anak ko bayi. Yaka dé uman duu egbogo sa mistelu.”

50Dodoo egoh i Hésus migdineg sa kagi di, migsagbi, guwaen di, “O Hailu, yaka egkelenawan na. Pigtuu ka daa anì melikuan sa anak ko.”

51Agulé, egoh da migtebow diyà sa dalesan i Hailu, hinawidan i Hésus sa langun duma di eggemow liyu daa si Pidelu owoy si Huwan owoy si Santiyago owoy sa emà sa batà owoy sa inay di. **52**Apiya di pa egsinegaw sa langun etaw dahiya owoy egdelawitan da ma sa kenogon nematay, guwaen doo i Hésus, “Yoko egsinegaw wa, enù ka endà nematay di. Egtudug daa.”

53Dodoo ginemenan da polo kagdi i, enù ka netiigan da nematay dé. **54**Dodoo sinabaan i Hésus belad sa batà owoy eg-umow, guwaen di, “O Okon, enaw ka dé.”

55Hê, migpelikù sa suguy di owoy petow dé mig-enaw.

Agulé, sinugù i Hésus kagda anì pekaenen da sa kenogon.

56Negaip sa emà di owoy sa inay di, dodoo hinawidan i Hésus kagda anì endà tulonen da duu sa binaelan di.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Migpetegudon Sa Sepulù Owoy
Duwa Salu Di**

(Matéyo 10:5–15; Malkos 6:7–13)

9 **1**Na, sinetipon i Hésus sa sepulù owoy duwa salu di, enù ka begayan di kagda tunung owoy dakel egkegaga anì mekegaga da pelesut sa medoo busaw owoy sa langun balangan linadu. **2**Agulé, pineangay di kagda egpetegudon denu sa kedadù i Nemula owoy bulungan da ma sa etaw eglinadu. **3**Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Amuk mipanaw yu, ulan dé sa medoo eg-uwiten yu, iling ka tuked ataw ka puyut ataw ka legà ataw ka pilak ataw ka duma kawal yu. **4**Amuk mekeuma yu diyà sa menuwa, ugpà yu dé diyà sa dalesan gemowon yu. Yoko eghalihali ya taman endà meuma sa kelegkang yu dema. **5**Dodoo sumalà dé sa menuwa tebowon yu endà miadat keniyu, salidi yu dé. Amuk sumalid yu dahiya, agtag yu sa kepung diyà sa lisen yu anì tandaan yu sa kepigtamay i Nemula tumbow diyà kenagda.”

6Agulé, mig-ipanaw da dé egtukiden da sa medoo menuwa. Sumalà dé sa menuwa egtebowon da, migpeges da egtulon sa Mepion Tegudon owoy egbulungan da ma sa medoo eglinadu anì melikuan da.

**Ini Sa Egoh Sa Pedu I Hélod
Nelakà Denu Si Hésus**

(*Matéyo 14:1–12; Malkos 6:14–29*)

7Na, si Hélod sa Datù eg-ipat sa tanà Galiliya, egoh di migdineg denu sa medoo binaelan i Hésus, nelakà sa pedu di enù ka duen etaw eg-ikagi, guwaen da gaa si Huwan mig-enaw egoh di nematay Hésus i. 8Dodoo duen ma etaw guwaen da gaa si Iliyas tegesugkow i Nemula egoh anay kagdi i egpehaa diyà etaw. Owoy duen ma etaw guwaen da gaa sebaen ma tegesugkow i Nemula egoh anay neenaw dé kagdi i. 9Dodoo guwaen i Hélod, “Beken si Huwan iya wé etaw, enù ka igpetagped ku dé sa ulu di egoh anay. Ngadan di etaw kéé siini maama egbael sa medoo dinineg ku?” Agulé, udesan di humaa Hésus i.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa
Lima Ngibu Etaw**

(*Matéyo 14:13–21; Malkos 6:30–44; Huwan 6:1–14*)

10Na, egoh sa medoo salu di miglikù diyà si Hésus, tinulon da diyà kenagdi sa binaelan da

diyà sa medoo tinebowon da. Agulé, inuwit di kagda eg-angay eglebù diyà sa uwang menuwa Bétsaida. 11Dodoo egoh sa medoo etaw neketiig sa inangayan i Hésus, linohot da eglenged Hésus i dutu. Agulé, sinaluan di kagda owoy tinulonon di kagda denu sa kedatù i Nemula, owoy binulungan di ma sa medoo eglinadu anì melikuan da.

12Na, egoh di mahapun dé, mig-angay sa sepulù owoy duwa salu di diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Peangay ko siini medoo etaw diyà sa medoo menuwa diyà siini dapag ta anì lumagbet da sa kenà da mekekaen owoy sa kenà da meketudug, enù ka mediyù dalesan siini kenà ta nesetipon.”

13Dodoo guwaen i Hésus, “Kiyu polo sa megay kaenen da.”

Agulé guwaen da, “Duen diyà kenami lima getibulu daa epan owoy duwa daa sedà nelegà. Iya daa sa kaenen ta lapeg siini medoo etaw, amuk endà peangayen ko kami pebeli.”

14Iya sa inikagi da enù ka mekeuma kéen lima ngibu sa maama dahiya, liyu sa batà owoy bayi. Agulé, guwaen i Hésus diyà sa salu di, “Pepenuu yu kagda. Seumpung yu tiglima-limaway pulù.”

15Hê, inunutan da sa kagi di owoy pinepenuu da sa langun etaw. 16Agulé, kinuwa i Hésus

sa lima getibulu epan owoy sa duwa sedà. Eglengag diyà langit owoy egsembà egpesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Agulé, kinebéngkebéng di owoy igbegay di diyà sa salu di anì tukiden da megay sa melaweng etaw. 17Hê, langun da nekekaen owoy nebesug da. Agulé, tinipoh sa salu di sa samà da egkaen sepulù owoy duwa pa gesolok.

**Ini Sa Egoh I Pidelu
Migdatù Si Hésus**
(*Matéyo 16:13–21;*
Malkos 8:27–31)

18Na sebaen agdaw, egpeiges egsembà Hésus i, owoy dahiya ma sa medoo salu di. Agulé, inigsaan di kagda, guwaen di, “Ngadan di etaw a gaa, aken i, guwaen sa medoo etaw?”

19Guwaen da migsagbi, “Duen etaw guwaen da dò si Huwan Tegebautis ka gaa, owoy duen ma etaw guwaen da dò si Iliyas ka gaa. Duen ma etaw guwaen da dò sebaen ma tegesugkow i Nemula egoh anay mig-enaw dema gaa kuna ya.”

20Aglé guwaen i Hésus, “Enù di ya kiyu i, ngadan sa kagi yu denu kenak?”

Migsagbi Pidelu i, guwaen di, “Kuna si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula.”

21Dodoo tigtu hinawidan i Hésus kagda anì endà tulonen da duu diyà etaw. 22Aglé,

guwaen i Hésus ma, “Medoo sa kelikutan ku mekeuma diyà kenak, aken i Kakay Langun. Meekedan a sa medoo kaunutan ta etaw Hudiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Imatayan da ma aken, dodoo umenaw a mendaa diyà sa ketelu di agdaw.”

**Ini Sa Mebaelan Sa Etaw
Egpepasek Diyà Si Hésus**
(*Matéyo 16:24–28;*
Malkos 8:34–9:1)

23Na, guwaen i Hésus diyà sa langun etaw, “Amuk iya sa pedu sa sebaen etaw umunut-unut diyà kenak, meekedan di sa hagdi ungayà owoy sakemen di sa naken. Lagà metiang di ma sa bugsud kenà di mematay, enù ka uman agdaw metigkelan di sa kelikutan di danà di mekepangunut diyà sa igsugù ku. Owoy tigtu mekeunut-unut ma diyà kenak. 24Huenan di, sumalà dé sa etaw umeked umunut diyà kenak enù ka egpekihagtay, iya polo sa etaw mematay. Dodoo sumalà dé sa etaw umeked pekihagtay anì umunut-unut diyà kenak, iya polo sa etaw kumelalù taman melugay. 25Amuk hediya, endà duen sa tigtu untung mekuwa etaw diyà sa medoo langun taman di diyà tanà. Apiya di pa mekuwa di sa langun, mekesugsug doo. 26Sumalà dé

sa etaw eg-eked egtulon denu kenak owoy endà ma egpigtuu di sa kagi ku danà di memala, iya ma sa etaw endà meingadanan ku duu amuk pelikù a, aken i Kakay Langun. Amuk pelikù a, unutan a sa senang ku owoy sa senang i Emà ku owoy sa senang sa medoo egsugùsuguen di metiengaw. ²⁷Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Duen duma etaw dahini ini egoh di endà pa mematay da taman endà hauwen da duu sa kedadù i Nemula mekeuma.”

Ini Sa Egoh Da Mighaa Si Hésus Egsenang

(*Matéyo 17:1–8; Malkos 9:2–8*)

²⁸Na, egoh di sakapadian kéen kedu iya wé inikagi i Hésus, inuwit di Pidelu i owoy si Huwan owoy si Santiyago egtekedeg diyà sa getan anì sumimbà. ²⁹Agulé, egoh i Hésus telibubu egsimbà, nepelumanan sa palas di owoy tigtu migkebulà sa gini di mekesilang. ^{30,31}Hê, egpehaa dahiya sa duwa maama egsenang, si Mosis owoy si Iliyas.^l Egseolomoy da Hésus i denu sa kepatay di dutu Hélusalém dò, enù ka medapag dé petuuwen di iya wé.

³²Na, egtudug Pidelu i owoy sa duwa duma di, dodoo egoh da mig-enaw, hinaa da sa senang i Hésus owoy sa duwa maama nesesapag da egtigdeg. ³³Agulé, egoh sa duwa maama buyu da dé sumalid, eg-ikagi Pidelu i, guwaen di, “O Mistelu, mepion ma doo enù ka dahini ké. Mael ké lawi, telu, sebaen niko, sebaen si Mosis, sebaen si Iliyas.”

Dodoo eg-amu Pidelu i eg-ikagi, enù ka endà netiigan di duu sa penemdem di. ³⁴Hê, egoh di pelà eg-ikagi, tinenaan da gaeb owoy egkelenawan da egoh da nekedalem diyà sa gaeb. ³⁵Agulé, duen sa eg-ikagi kedu dalem sa gaeb, guwaen di, “Ini sa anak ku ginelal ku datù. Dinegdineg yu diyà kenagdi.”

³⁶Agulé, egoh di mig-ikagi iya wé, si Hésus daen sa hinaa da dahiya. Na, sa langun hinaa da dahiya, endà tinulon da duu mapes.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Batà Linahuk Busaw

(*Matéyo 17:14–21; Malkos 9:14–29*)

³⁷Na, egoh di sumimag, miglungel da kedu diyà sa getan, owoy medoo temù sa etaw migtelabuk si Hésus. ³⁸Hê, duen sebaen maama diyà kenagda eg-umow, guwaen di,

^l **9:30,31** Etaw Hudiyu ma Mosis i owoy si Iliyas, dodoo nelugay da dé nematay egoh i Hésus neetaw diyà tanà.

“O Mistelu, egpehiduhidu a diyà keniko denu siini bugtung anak ku maama. ³⁹Enù ka uman sumabà sa busaw, mepetow lumengat owoy takà egtiglongen sa lawa di owoy mohok ma sa ebà di. Legenen di ma temù taman endà tumoluh sa lawa di owoy buyu endà lengaan di duu. ⁴⁰Migpegeni a diyà sa medoo pasek ko anì pelaunen da sa busaw, dodoo endà egkegaga da duu.”

⁴¹Agulé eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Ay, kiyu i medoo etaw ini egoh di, ngahàngahà yu temù owoy tigtu yu endà egsalig diyà kenak. Egkesemek a dé eg-ugpà diyà keniya owoy buyu a dé egtalawen danà sa endà kepigtuu yu. Na, uwit ko dini sa anak ko.”

⁴²Agulé, egoh sa batà eg-angay diyà si Hésus, igdagsà sa busaw owoy egpetiglongenen di. Dodoo hinawidan i Hésus sa busaw. Hê, nelikuan dé sa batà. Agulé, pinelikù di diyà sa emà di. ⁴³Na, tigtu da negaip langun danà sa dakel egkegaga i Nemula.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon
Dema Denu Sa Kapatay Di**
(*Matéyo 17:22–23; Malkos 9:30–32*)

Na, egoh da pelawà negaip sa langun binaelan i Hésus, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, ⁴⁴“Pegunggungi yu ini i kagi ku diyà sa telinga yu, enù ka buyu

a dé mekebegay diyà sa medoo liyu etaw, aken i Kakay Langun.”

⁴⁵Dodoo endà netiigan da duu sa selepangan iya wé inikagi di, enù ka nelidung diyà kenagda anì endà meketiig da. Dodoo egkelenawan da ma eg-igsà diyà kenagdi.

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Etaw Dakel Diyà Sa Kehaa I
Nemula**

(*Matéyo 18:1–5; Malkos 9:33–37*)

⁴⁶Na, egsesigbolowoy sa medoo salu di denu sa tayu dakel etaw diyà kenagda.

⁴⁷Dodoo egoh i Hésus neketiig sa pedu da, kinuwa di sa batà owoy pinedapag di diyà kenagdi. ⁴⁸Agulé guwaen di, “Sumalà dé sa etaw miadat siini batà danà di etaw ku, meadatan di ma aken; owoy sumalà dé sa etaw miadat kenak, meadatan di ma sa migpeangay kenak diyà tanà. Huenan di, iya sa dakel etaw diyà sa kehaa i Nemula sa tigtu tukéey etaw diyà sa kehaa yu.”

**Igtulù I Hésus Iya Sa Duma
Da Sa Tegetabang**
(*Malkos 9:38–40*)

⁴⁹Agulé, guwaen i Huwan egsagbi, “O Datù, hinaa ké sa sebaen maama egpelesut busaw danà sa ngadan ko. Hinawidan ké enù ka endà eg-unut-unut di diyà kenita.”

50Dodoo guwaen i Hésus, “Yoko eghawid duu, enù ka sumalà dé sa etaw endà egkuntelà di keniyu, iya polo sa etaw tumabang keniyu.”

Ini Sa Egoh Di Inekedan Sa Medoo Etaw Samaliya Hésus I

51Na, nelugaylugay pa kedu iya egoh di buyu meuma sa pasad i Hésus mebatun, pineeles di sa pedu di mangay dutu Hélusalém dò. 52Pinehuna di ma sa medoo eg-sugùsuguen di anì lagbeten da sa kenà di tumudug. Agulé, migtebow da diyà sa menuwa diyà uwang Samaliya. 53Dodoo eg-ekedan sa medoo etaw eg-ugpà dahiya Hésus i gumemow diyà sa menuwa da enù ka netiigan da kagdi sa etaw Hudiyu mangay

sumimbà Hélusalém dò.

54Agulé, egoh sa salu di si Santiyago owoy si Huwan neketiig sa keeked da, guwaen da, “O Datù, mepion pa amuk suguen ké sa apuy kedu diyà langit anì imeten di kagda?”

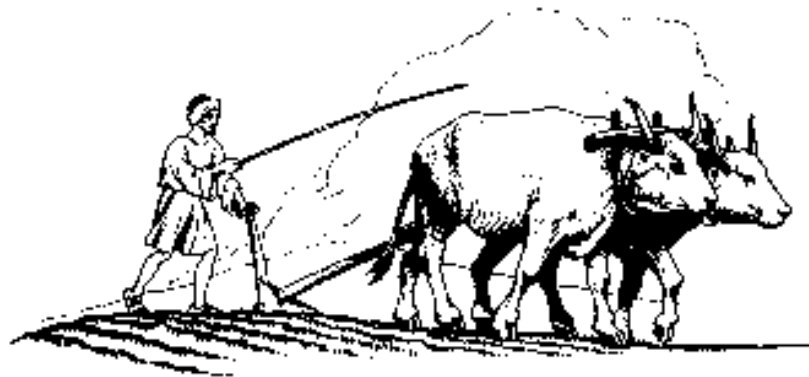
55Dodoo eg-isalu Hésus i owoy hinawidan di kagda.

56Agulé, mig-angay da diyà sa sebaen ma menuwa.

Ini Sa Igtulù I Hésus Diyà Sa Etaw Ungayà Da Eg-unut Diyà Kenagdi
(Matéyo 8:18–22)

57Na, egoh da eg-ipanaw diyà sa kalasada, duen sa maama eg-ikagi diyà si Hésus, guwaen di, “Sumalà dé sa angayan ko, umunut-unut a keniko.”

58Dodoo guwaen i Hésus, “Taa ko, hih. Amuk lekipes,

Guwaen i Hésus, “Yaka eg-iling duu sa maama egdadu takà eglangalanga.”
(Lukas 9:62)

duen salag di diyà lungag kayu. Amuk manuk awang, duen ma salag di diyà pulu kayu. Dodoo melikutan ka umunut-unut diyà kenak, aken i Kakay Langun, enù ka endà duen sa tigtu kenà ku mugpà.”

⁵⁹Agulé, guwaen i Hésus diyà sa sebaen ma maama dahiya, “Unut-unut ka diyà kenak.”

Dodoo migsagbì, guwaen di, “O Datù, muna a pelawà mangay lumebeng sa emà ku.”

⁶⁰Dodoo guwaen i Hésus, “Mepion polo amuk sa etaw endà duen lalù da sa lumebeng sa duma da nematay. Dodoo kuna, angay ka tulù denu sa kedatù i Nemula.”

⁶¹Agulé, guwaen sa sebaen ma maama, “O Datù, umunut-unut a diyà keniko, dodoo muna a pelawà mangay umebal diyà sa medoo duma ku diatas.”

⁶²Guwaen i Hésus, “Yaka eg-iling duu sa maama egdadu takà eglangalanga, enù ka endà mepion sa danà di egdadu. Diya ma sa etaw neduwa sa pedu di eg-unut diyà kenak, endà duen sa ulan di diyà sa kedatù i Nemula.”

**Ini Sa Egoh I Hésus
Migpetegudon Sa Pitu Pulù Owoy
Duwa Maama**

10 ¹Na, hinemilì i Hésus sa pitu pulù owoy duwa pasek di. Tinigduwa-duwa di kagda egpeipanaw

peangay diyà sa langun menuwa buyu tebowon di.

²Agulé guwaen di diyà kenagda, “Lagà palay melegà sa medoo etaw endà pa egpigtuu owoy nebaluy temù sa palay, dodoo endà medoo sa etaw egketu.

Huenan di, simbà yu diyà sa épê di si Nemula, anì umowen di pa sa medoo etaw kumetu sa palay di. ³Na, ipanaw yu dé.

Hahaa yu, hih. Mipedu yu kiyu i, lagà yu anak kebilibili; dodoo peangayen ku kiyu diyà sa medoo etaw lenglengen, lagà da sa mebalaw tinggalung. ⁴Ulan sa keuwit yu sa taguan pilak ataw ka puyut ataw ka duma talumpà yu. Yoko egsetawit duu sa etaw diyà dalan anì endà meéngén yu. ⁵Sumalà dé sa dalesan gemowon yu miadat keniyu, huna yu ikagi diyà sa etaw di, guwaen yu, ‘Kumelanih sa keugpà yu diyà siini dalesan danà i Nemula.’ ⁶Na, amuk mepion pedu sa etaw eg-ugpà dahiya, mebegayan da doo sa melanih keugpà danà sa inikagi yu. Dodoo amuk endà,

mekepelikù dema diyà keniyu sa inikagi yu. ⁷Ugpà yu daa diyà siedò dalesan kenà yu anay miggemow. Yoko eghalihali ya. Kaen yu owoy inem yu sa igmengana da keniyu. Mepion amuk gastuwan da kiyu, enù ka lagà sukay yu kiyu i medoo tegegalebek. ⁸Sumalà dé sa menuwa tebowon yu miadat

keniyu, kaen yu sa imengana da keniyu. ⁹Bulung yu sa medoo eglinadu anì melikuan da, owoy guwaen yu, ‘Nekeuma dé diyà keniyu sa kedadù i Nemula.’

¹⁰“Dodoo sumalà dé sa menuwa tebowon yu umeked keniyu, ukit yu diyà sa medoo kalasada di owoy guwaen yu, ¹¹‘Apiya siini kepung menuwa yu egdeket diyà sa lisen ké, egkedanan ké enù ka endà mipedu yu. Dodoo taa yu, nekeuma dé hedem diyà keniyu sa kedadù i Nemula, dodoo eg-ekedan yu polo.’ ¹²Taa yu, hih, sa inikagi ku. Apiya di pa pigtamayan i Nemula pa uman sa etaw tegeSodoma danà sa tigtu medaet binaelan da egoh anay, uman pa dakel doo sa kepigtamay di mekeuma diyà sa menuwa eg-eked keniyu.”

**Ini Sa Kepigtamay I Nemula
Mekeuma Diyà Sa Menuwa
Endà Egpigtuu
(Matéyo 11:20–24)**

¹³Agulé guwaen i Hésus, “O medoo etaw tegeKolasin owoy etaw tegeBétsaida, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu, enù ka endà eg-ekedan yu duu sa salà yu apiya di pa dakel sa panduan igpehaa i Nemula diyà keniyu. Dodoo sa etaw tegeTilo owoy etaw tegeSidon, amuk egpekehaa da hedem sa medoo

panduan iling sa eghauwen yu, meekedan da doo sa salà da owoy tandaan da ma doo sa keeked da danà da migginis sakù owoy binuhbuhan da ma abuh sa ulu da. ¹⁴Apiya di pa pigtamayan i Nemula pa uman sa etaw Tilo owoy Sidon, uman pa dakel doo sa kepigtamay di mekeuma diyà keniyu. ¹⁵O medoo etaw tegeKapelenaum, apiya di pa ungayà yu pedakelen yu kiyu taman langit dò, petukééyen i Nemula doo kiyu anì mekesugsug yu diyà bayà.”

¹⁶Agulé, guwaen i Hésus diyà sa etaw hinemilì di, “Amuk egdinegdineg sa etaw keniyu, lagà aken ma sa egdinegdinegen di; owoy amuk eg-eked sa etaw keniyu, lagà aken ma sa eg-ekedan di, owoy amuk eg-eked sa etaw kenak, lagà eg-ekedan di ma sa migpeangay kenak.”

**Ini Sa Egoh Sa Pitu Pulù Owoy
Duwa Sinugù Di Migpelikù**

¹⁷Na, melugaylugay egpelikù dema sa medoo sinugù i Hésus. Neanggan sa pedu da owoy guwaen da, “O Datù, apiya sa medoo busaw, eg-unutan da doo sa sugù ké danà sa ngadan ko.”

¹⁸Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Hinaa ku sa egoh i Satanas tinabanan nenabù kedu langit dò lagà silà. ¹⁹Taa yu, hih. Binegayan ku kiyu

egkegaga anì utuhan yu sa uled owoy sa menipit owoy tumaban yu ma diyà sa langun kebagel i Satanas sa kuntelà ta. Dodoo endà duen sa mekepesakit keniyu. **20**Yoko egkeanggan duu sa egkegaga yu diyà medoo busaw, dodoo keanggan yu polo enù ka nekesulat sa ngadan yu diyà sa libelu i Nemula dutu langit dò.”

**Ini Sa Egoh I Hésus
Tigtu Neanggan**

(*Matéyo 11:25–27; 13:16–17*)

21Na, tigtu neanggan Hésus i danà sa Metiengaw Suguy i Nemula, huenan di egsimbà, guwaen di, “O Emà, kuna sa Datù diyà langit owoy diyà tanà. Egpesalamat a diyà keniko enù ka igpehaa ko sa penemdem ko diyà sa medoo etaw épê tukééy penemdem lagà batà, dodoo linidung ko diyà sa medoo etaw épê dakel penemdem. O Emà, enget ma doo iya wé egbaelan ko enù ka iya sa egkepionon pedu ko.”

22Agulé guwaen i Hésus, “Aken sa sinaligan i Emà sa langun penemdem. Endà duen etaw egpeketiig kenak liyu daa si Emà. Endà ma duen etaw egpeketiig si Emà liyu daa aken i Anak di owoy sa medoo etaw tuluen ku denu kenagdi.”

23Agulé, eg-isaluwan i Hésus sa medoo salu di anì endà mekedineg sa liyu etaw, owoy guwaen di diyà kenagda, “Neanggan yu danà sa eghauwen yu diyà kenak ini egoh di. **24**Taa yu, hih. Sa medoo tegesugkow i Nemula owoy sa medoo datù egoh anay, ungayà da humaa hedem sa eghauwen yu, dodoo endà dé nekehaa da. Ungayà da ma dumineg hedem sa egdinegen yu, dodoo endà dé nekedineg da.”

**Ini Sa Balatan Egoh
Sa Maama Samaliya Migtabang
Sa Maama Liniputan**

25Na, duen sa maama tegetulù uledin igsugkow i Mosis egtigdeg owoy egtepengan di Hésus i, guwaen di, “O Mistelu, ngadan sa baelan ku anì mekesakem a sa lalù endà meelut di?”

26Guwaen i Hésus, “Ngadan sa nebaso ko sa igsugù i Nemula igsulat diyà sa libelu?”

27Egsagbì sa maama, guwaen di, “Ini sa igsugù i Nemula, guwaen di, ‘Pusungi ko si Nemula sa Datù ko. Peunuti ko diyà kenagdi sa langun pedu ko owoy sa langun penemdem ko owoy sa langun egkegaga ko. Hiduwi ko ma sa duma ko éhê mendaa sa kehidu ko keniko.’ ”^m

^m 10:27 Basa ko Dutilonomiyu 6:5 owoy Lébitiko 19:18.

28Agulé guwaen i Hésus,
“Nesugat sa sagbì ko. Pangunuti
ko dé anì kumelalù ka.”

29Dodoo iya sa ungayà sa
maama metandaan di
metiengaw sa egbaelan di,
huenan di, eg-igsà dema,
guwaen di, “Ngadan di etaw sa
duma ku mehiduwan ku?”

30Egsagbì Hésus i, guwaen
di, “Upama, duen sa maama
Hudiyu eg-angay menuwa
Hélìko dò kedu diyà Hèlusalém.
Egoh di eg-ipanaw, ginebek sa
medoo tegelampas egsuntuk
kagdi owoy sinebalbal da.
Linampas da ma sa ginis di
owoy sa langun taman di. Hê,
sinalidan da dé sa maama buyu
nematay. 31Agulé, nekeukit
dahiya diyà sa kalasada sa
maama Hudiyu tegesimbà. Egoh
di eghaa, eg-iwod eg-ukit diyà
sa kilidan kalasada. 32Agulé,
nekeukit ma dahiya sa maama
Hudiyu sa sebaen tugod i Lebi.
Egoh di eghaa, eg-iwod ma
eg-ukit diyà sa kilidan kalasada.
33Agulé, duen ma sa maama
tegeSamaliya sa beken etaw
Hudiyu eg-ukit dahiya. Egoh di
eg-ipanaw, nekeuma diyà sa
kenà sa maama liniputan. Egoh
di eghaa, eghiduwan di temù.
34Agulé, mig-angay diyà
kenagdi owoy binulung di wain
owoy lana sa medoo palì di
owoy pinolot di ma. Sinapuwat
di diyà sa kudà di, owoy inuwit
di dutu siedò dalesan atung
tudugan etaw egtalàtalà owoy

inipat di dahiya. 35Egoh di
sumimag, binegayan di pilak sa
tegeunung dalesan, guwaen di,
‘Ipat ko owoy sumalà dé sa
samà utang di danà sa keipat ko
kenagdi, bayadan ku pa amuk
pelikù a.’ ” 36Agulé guwaen i
Hésus, “Na, diyà siini balatan
ku, ngadan tayu di etaw diyà
siini telu maama sa tuu duma sa
maama liniputan tegelampas?”

37Egsagbì sa tegetulù,
guwaen di, “Iya sa tuu duma di
sa egtabang kenagdi.”

Guwaen i Hésus, “Na, ilingi
ko ma iya wé.”

Ini Sa Egoh I Hésus Diyà Sa Dalesan I Maleta Owoy Si Maliya

38Na, egoh i Hésus owoy sa
salu di mig-ipanaw, egtebow da
diyà sebaen menuwa. Duen sa
bayi dahiya, si Maleta,
egpegemowen di Hésus i diyà sa
dalesan di. 39Duen ma sa hadi
di bayi, si Maliya. Egpenuu
medapag diyà sa lisen i Datù
Hésus enù ka egdinegdinegen di
sa ketulù di. 40Dodoo egkelakà
sa pedu i Maleta danà di
egmengana kenagda. Agulé,
eg-angay diyà si Hésus owoy
guwaen di, “O Datù, maen di ya
endà medaet sa pedu ko danà sa
hadi ku egsalig diyà kenak sa
langun kemengana? Amuk
eghiduwan ko aken, sugù ko anì
tumabang.”

41Dodoo egsagbì Datù i,
guwaen di, “O Maleta, taa ko,
hih. Medoo sa bogo ko danà sa

medoo egbaelan ko. ⁴²Dodoo sebaen daa sa mebaelan yu mepion. Hinemilì i Maliya sa mepion egbaelan owoy endà mekedan iya wé hinemilì di.”

Ini Sa Igtulù I Hésus

Denu Kesimbà

(Matéyo 6:9–13; 7:7–11)

11 ¹Na, sebaen agdaw egimbà Hésus i diyà sa kenà da eg-ugpà. Agulé, eg-ikagi sa sebaen salu di, guwaen di, “O Datù, tului ko kami sa ukit kesimbà iling sa ketulù i Huwan sa medoo pasek di.”

²Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Amuk sumimbà yu, guwaen yu,

‘O Emà, ungayà ké oloen ka etaw.

Ungayà ké ma pedatù ka diyà sa langun etaw diyà siini sinukub langit.

³ Begayi ko kami sa kaenen ké uman agdaw.

⁴ Peuloyi ko sa medoo salà ké, enù ka hediya ma kami ipeuloy ké ma sa salà sa medoo duma ké.

Tuliki ko ma kami anì endà mekeukit ké diyà sa kenà ké tepengan anì endà ma mekebael ké salà.’ ”

⁵Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Upama, teliwadà sigep eg-angay ka diyà sa

dalesan sa duma ko, owoy guwaen ko, ‘O Akay, pesagbayi ko hih sa kaenen diyà kenak, ⁶enù ka migtebow dé sa loyuk ku kedu mediyù dò, owoy endà duen sa igmengana ku.’ ⁷Agulé, sumagbì sa duma ko kedu diatas, guwaen di, ‘Yaka egbogo kenak. Nepintuan sa dalesan ku owoy eg-idegà ké medoo anak ku. Endà mekeenaw a owoy endà ma mebegayan ku kuna.’ ⁸Na, taa yu, hih. Apiya di pa endà egpangunut siedò maama diyà sa egpegeniyen ko danà sa kehidu di keniko, mekepangunut doo danà sa kepeges ko. Umenaw owoy ibegay di sa sumalà dé sa kulang ko. ⁹Hediya ma sa kesimbà yu. Amuk meudes yu sumimbà, mekekuwa yu doo sa egpegeniyen yu diyà si Nemula; owoy amuk lumagbet yu, mehaa yu doo sa lagbeten yu, owoy amuk umumow yu, mekegemow yu. ¹⁰Enù ka sumalà dé sa etaw meudes megeni, iya sa etaw mekekuwa; owoy sumalà dé sa etaw meudes lumagbet, iya sa etaw mekehaa; owoy sumalà dé sa etaw meudes umumow, iya sa etaw mekegemow.

¹¹“Upama, duen sebaen maama diyà keniya. Amuk egpegeni uton sa anak di, endà mebaluy di begayan di uled.

¹²Amuk egpegeni anak manuk sa anak di, endà mebaluy di

begayan di menipit. ¹³Apiya di pa endà metiengaw yu kiyu i, netiigan yu doo sa mepion ibegay yu diyà sa anak yu. Labi pa endà mepion sa ibegay sa Emà ta diyà langit, enù ka ibegay di doo sa Metiengaw Suguy di diyà sa etaw egpegeni.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Medoo Busaw

(*Matéyo 12:22–30; Malkos 3:20–27*)

¹⁴Na, pinelaun i Hésus sa busaw diyà sa maama nebuneg danà sa busaw miglahuk. Hê, egoh di miglesut, nekeikagi dé sa maama, huenan di negaip sa medoo etaw dahiya. ¹⁵Dodoo guwaen sa medoo liyu etaw, “Egpekegaga egpelesut busaw danà sa tunung i Bilsibul, sa datù busaw.”

¹⁶Duen ma liyu etaw eg-igsà panduan diyà si Hésus, enù ka tepengan da amuk tuu kagdi sa kedu si Nemula. ¹⁷Dodoo netiigan i Hésus sa penemdem da, huenan di guwaen di diyà kenagda, “Upama, sumalà dé sa medoo etaw eg-unut diyà sa datù, amuk sekuntelaay da, endà melugay di mekedan sa kedadù sa kaunutan da. Diya ma amuk sekuntelaay sa segemalay, endà ma melugay di mekedan sa menuwa da. ¹⁸Na, guwaen yu pelesuten ku sa busaw danà sa tunung i Satanas. Dodoo amuk

egkuntelaen i Satanas sa medoo busaw etaw di, endà melugay di mekedan sa kedadù di. ¹⁹Amuk tuu sa kagi yu egpelesut a busaw danà sa tunung ibegay i Bilsibul diyà kenak, ngadan keduwan di ya atu sa tunung sa duma yu egpelesut busaw? Netiigan ta butbut iya wé inikagi yu danà sa binaelan sa medoo duma yu, enù ka netiigan da kedu si Nemula sa egkegaga da owoy sa naken ma egkegaga. ²⁰Na, amuk egpelesut a busaw danà sa tunung i Nemula, tuu ma doo migtebow dé sa kedadù i Nemula diyà keniyu.”

²¹Agulé, igpegulepeng i Hésus Satanas i diyà sa maama egtulik, guwaen di, “Upama, duen sa maama mebagel egtulik sa dalesan di owoy medoo sa kinemkem di, huenan di endà duen sa mekekuwa sa langun taman di. ²²Dodoo amuk egtebow sa maama uman pa mebagel, eggebeken di sa maama egtulik owoy eg-atuwan di owoy egkedanan di sa langun kinemkem di kenà di egsalig. Agulé eglampasen di sa langun taman di owoy itukidtukid di ibegay diyà sa medoo duma di.”

²³Agulé guwaen i Hésus, “Sumalà dé sa etaw endà eg-unut di diyà kenak, iya sa etaw egkuntelà kenak. Owoy sumalà dé sa etaw

endà egtabang di kenak
egtipoh etaw, iya sa etaw
tegehemaga.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Kepelikù Busaw**
(*Matéyo 12:43–45*)

24Agulé guwaen i Hésus,
“Amuk miglesut sa busaw kedu
diyà sa etaw, egtimbultimbul
eglagbet sa kenà di eg-ugpà
diyà sa melabel tanà mediyù
dalesan. Amuk endà eghauwen
di duu sa kenà di eg-ugpà,
guwaen di, ‘Pelikù a diyà sa
tapay dalesan ku kenà ku
miglegkang.’ 25Agulé, egoh di
egtebow, hinaa di sa dalesan di
pinegenoson owoy tinipoh sa
langun taman di, dodoo endà
duen etaw di. 26Agulé,
eg-angayen di sa pitu duma di
busaw uman pa medaet diyà
kenagdi. Egpelikù da dema
eglahuk langun owoy eg-ugpà
da dahiya. Hê, ini egoh di
egtemù sa kelikutan siini etaw
linahuk da. Adi-adi pa sa egoh
di anay linahuk.”

27Na, egoh i Hésus egtulù
diyà sa medoo etaw, duen sa
bayi duma da egpetaled
eg-ikagi, guwaen di,
“Neanggan sa bayi mig-anak
keniko owoy migpesusu
keniko.”

28Dodoo guwaen i Hésus,
“Iya polo sa meanggan sa
medoo etaw egdinegdineg sa
kagi i Nemula owoy
egpangunut da ma.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-ikagi
Diyà Sa Medoo Etaw Meiyap
Humaa Panduan**
(*Matéyo 12:38–42*)

29Agulé, egkedoo sa etaw
egkesetipon diyà si Hésus.
Guwaen di, “Medeumà siini
medoo etaw eg-ugpà diyà tanà
ini egoh di, enù ka endà migtuu
da gaa amuk endà hauwen da
duu sa dakel panduan.

Eg-igsaen da sa panduan, dodoo
endà duen panduan ibegay i
Nemula liyu daa sa panduan
diyà si Honas egoh anay.

30Inamah sa dakel sedà Honas i
taman telu agdaw, huenan di
netiigan sa medoo etaw
tegeNiniba kagdi sa sinugù i
Nemula egoh anay. Hediya ma
aken i Kakay Langun, duen sa
mebaelan ku kani anè metiigan
sa medoo etaw ini egoh di aken
sa sinugù i Nemula.

31“Na, amuk meuma sa
agdaw i Nemula migtamay sa
medoo etaw endà egpigtuu,
tumigdeg sa dakel booy kedu
sa mediyù tanà Siba, owoy
sigbolowen di kiyu enù ka
endà egpigtuu yu. 32Apiya di
pa mediyù temù sa keduwan
di, mig-angay doo
egdinegdineg sa uledin i
Nemula diyà si Datù Salomon
egoh anay. Taa yu, hih. Apiya
di pa uman pa dakel egkegaga
sa maama dahini ini egoh di
diyà si Salomon, tapay doo
endà egpigtuu yu. Diya ma,

amuk meuma siedò agdaw i Nemula, tumigdeg sa medoo etaw tegeNiniba owoy sigbolowen da kiyu enù ka inekedan da sa salà da egoh da migdineg sa ketegudon i Honas. Apiya di pa uman pa dakel egkegaga sa maama dahini ini egoh di diyà si Honas, tapay doo endà egpigtuu yu.”

Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa Keilag Mata

(*Matéyo 5:15; 6:22–23*)

33Agulé guwaen i Hésus, “Amuk duen etaw egtemtem palitaan, endà itagù di duu diyà sa sedep dalesan owoy endà ma pelagkeban di duu solok. Dodoo mehagtaw polo sa kenà di egtenà anì hauwen sa langun etaw eggemow sa legdaw di. 34Lagà palitaan diyà lawa yu sa mata yu enù ka iya sa iilag yu. Amuk mepion sa mata yu, lagà milegdaw sa langun lawa yu. Dodoo amuk medaetan sa mata yu, deleman sa lawa yu. 35Hediya ma, hahaa yu anì endà medaet sa pedu yu, apiya di pa guwaen yu dò mepion sa pedu yu. 36Dodoo amuk sebaen daa sa pedu yu diyà si Nemula, tigtu yu milegdaw. Apiya tukééy daa, endà duen delem diyà keniyu, enù ka lagà yu sa dalesan milegdaw danà sa palitaan di mehagtaw.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Medoo Salà Sa Palasiyu

(*Matéyo 23:1–36; Malkos 12:38–40*)

37Agulé, egoh i Hésus egtulù, duen sa maama Palasiyu angayen di Hésus i pekaen dutu kenà di dò. Agulé, eggemow owoy egpenuu egkaen. 38Dodoo negaip sa Palasiyu diyà si Hésus, enù ka endà dé egpegusê di egkaen nekeiling sa adat Palasiyu. 39Agulé guwaen i Datù diyà kenagdi, “Taa yu. Kiyu i medoo Palasiyu, lagà yu sa etaw eglingu sa medoo iyug tabù owoy batik, dodoo lueden doo sa dalem di. Hediya ma, eg-udes yu egpegusê sa lawa yu daa, dodoo lenglengen sa pedu yu owoy big-imawen yu.

40Endà mipedu yu kiyu i. Amuk binaelan i Nemula sa lawa yu owoy sa lungag yu ma, maen di ya endà egketiigan yu duu kagdi sa eghaa sa pedu yu ma?

41Huenan di, pepion yu sa pedu yu anì mehaa etaw sa kehidu yu kenagda legkang diyà sa pedu yu, enù ka amuk mepion sa pedu yu endà mehaa di etaw, mepion ma doo sa egbaelan yu.

42“O medoo Palasiyu, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu, enù ka apiya di pa egtaladan yu si Nemula sa medoo tukééy hinemula yu ipinanam kaenen, medaet doo sa adat yu diyà sa medoo duma yu owoy endà ma mehidu yu si Nemula. Nesugat

sa egbaelan yu egtalad, dodoo eg-amu yu enù ka endà egpeunuten yu duu dahiya sa mepion adat yu owoy sa kehidu yu.

43“O medoo Palasiyu, hahaa yu. Dakel sa kepihtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka egpeoldòlò yu. Amuk mangay yu simbaan dò, ungayà yu menuu diyà sa bangkù ginela, owoy egkeiyap yu ma amuk saluan sa medoo etaw kiyu diyà sa padian. 44Hahaa yu. Dakel sa kepihtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka medaet sa adat yu mekedeket diyà sa medoo etaw. Lagà yu sa kenà lebeng endà duen tandà di ig-alang sa ukitan etaw.”

45Agulé, migsagbì sa sebaen tegetulù uledin igsugkow i Mosis, guwaen di, “O Mistelu, egpeumàumaan ko ma kami danà iya wé eg-ikagiyen ko.”

46Agulé guwaen i Hésus, “O medoo tegetulù uledin, hahaa yu. Dakel ma sa kepihtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka egpebegatan yu sa medoo etaw danà sa medoo uledin yu melikut, dodoo kiyu, lagà endà egtabangan yu duu kagda egtiang sa mebegat. 47Hahaa yu. Dakel sa kepihtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka eg-upionen yu sa kenà lebeng sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay, dodoo kagda sa

inimatayan sa medoo tupù yu.

48Lagà egpetuuwen yu sa kepatay da danà yu eg-upion sa lebeng da. Sa medoo tupù yu sa mig-imatay kenagda egoh anay, owoy kiyu sa eg-upion sa lebeng da. 49Iya maen di ya mig-ikagi Nemula i danà sa melabel pagitung di, guwaen di, ‘Peangayen ku diyà kenagda sa medoo tegesugkow ku owoy medoo salu ku.

Dodoo duen duma etaw diyà kenagda pelihayen da polo owoy imatayan da ma.’

50Na, mepihtamayan sa medoo etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di danà sa tupù yu mig-imatay sa langun tegesugkow i Nemula egoh anay edung egoh tanà binaelan taman ini egoh di,

51kedu sa egoh i Abel inimatayan egoh anay taman sa egoh i Sakaliyas inimatayan medapag diyà sa kenà da mig-imatay hinagtay diyà sa Dalesan i Nemula egoh anay.

Dodoo, langun sa tegesugkow inimatayan sa tupù yu, iya sa salà babaen yu kiyu i etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di.

52O medoo tegetulù uledin, hahaa yu. Dakel sa kepihtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka lagà iglidung yu sa kagi i Nemula diyà baul owoy kinedanan yu ma sa gunsì di. Endà duen pedu yu migtuu sa kagi di owoy eg-alangen yu ma sa medoo etaw egkelukuy egpihtuu.”

53Na, egoh i Hésus
eg-ipanaw kedu dahiya,
egpegesen sa medoo Palasiyu
owoy sa medoo tegetulù uledin
kagdi i enù ka ungayà da
pedoowen di sa kagi di egsagbì
kenagda. 54Egpelaeban da sa
kagi di enù ka eglagbeten da sa
kenà di mesalà anì metulon da.

**Ini Sa Igtulù I Hésus Anì Egtulik
Sa Medoo Etaw Di**
(Matéyo 10:26–31)

12 1Na, egoh i Hésus
egtulù, ngibu-
ngibuwan sa etaw egkesetipon
diyà kenagdi taman egkesepisok
da owoy egkeseutuh da. Agulé,
muna eg-ikagi Hésus i diyà sa
medoo salu di, guwaen di,
“Tulik yu anì mekeiwod yu sa
ipelenuk epan sa etaw Palasiyu,
enù ka guwaen da dò endà duen
salà da. 2Dodoo sa langun
linimun, meawangan doo;
owoy sa langun linidung,
mehaa doo. 3Huenan di, sumalà
dé sa inikagi ko diyà delem,
medineg doo diyà legdaw.
Sumalà dé sa binadàbadà ko
diyà tukééy bilik pinintuan,
peegal-egal doo diyà duwangen.

4“O medoo loyuk ku, taa yu,
hih. Yoko egkelimedangan duu
sa etaw mekepatay keniyu diyà
tanà, enù ka sa lawa yu daa sa
ketamanan sa egkegaga da.
5Dodoo kelimedangi yu polo
Nemula i, enù ka mekepatay
owoy megaga di ma humemaga
sa suguy etaw diyà sa lanaw

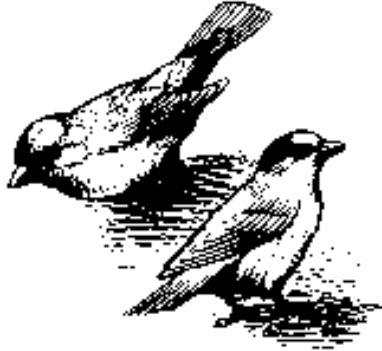
apuy endà mepadeng. Huenan
di, kagdi polo sa kelimedangi
yu.

6“Dodoo dakel doo sa
kehidu i Nemula keniyu.
Upama, apiya di pa tukééy sa
lagà sa lima maya amuk
dagangen, endà doo
melipengan i Nemula duu,
apiya sebaen daa. 7Labi pa
endà metulengan i Nemula
kiyu. Apiya sa balut ulu yu,
netiigan di doo sa kedoo di,
huenan di yoko egkelenawan na
enù ka uman pa dakel sa lagà
yu diyà sa medoo tukééy
manuk.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Ketulon Ta Sa Kepigtuu Ta**
(Matéyo 10:19–20, 32–33; 12:32)

8“Na,” guwaen i Hésus,
“eg-ikagiyen ku ini i diyà
keniyu. Sa etaw egtulon diyà
duma di sa kedadù di kenak,
aken i Kakay Langun, iya ma sa
tulonen ku diyà sa medoo
egsugùsuguen i Nemula anì
metiigan da kagdi sa etaw ku.
9Dodoo sa etaw egpalaw kenak
diyà sa medoo duma di, iya ma
sa etaw endà tulonen ku duu
diyà sa medoo egsugùsuguen i
Nemula.

10“Na, amuk egsumbung sa
etaw sa Kakay Langun,
mekepeuloy pa sa salà di.
Dodoo amuk egsumbung sa
etaw sa Metiengaw Suguy i
Nemula, endà mekepeuloy sa
salà di.”

“Yoko egkelenawan na enù ka uman pa dakel sa lagà yu diyà sa medoo tukééy manuk.” (Lukas 12:7)

11Guwaen i Hésus, “Amuk meagak yu diyà sa medoo simbaan Hudiyu owoy diyà sa medoo kaunutan da anì tipuwen da kiyu, yoko egkebukul la egpenemdem sa kesagbì yu kenagda ataw ka sa ikagiyen yu, 12enù ka amuk meuma sa egoh yu sumagbì, metiigan yu doo sa kesagbì yu nesugat danà yu netulù sa Metiengaw Suguy i Nemula.”

Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa Maama Kawasà

13Na, duen sa etaw diyà sa medoo nesetipon dahiya. Guwaen di diyà si Hésus, “O Mistelu, tulù ko sa kakay ku maama anì baeden di diyà kenak sa lalawan ké diyà sa emà ké.”

14Dodoo guwaen i Hésus, “O Akay, beken aken sa datù yu diyà sa lalawan yu.” 15Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo etaw, “Hahaa yu sa pedu yu anì

endà egkeilayaman yu duu sa langun taman diyà tanà. Apiya subela sa langun taman sa etaw, beken iya sa linegkangan sa lalù di.” 16Agulé tinulonon di kagda balatan, guwaen di, “Duen sa maama kawasà, owoy tigtu nebaluy sa hinemulaan di. 17Agulé guwaen sa penemdem di, ‘Ay, egkelikutan a enù ka endà duen taguan ku sa medoo nekuwa ku.’ 18Owoy guwaen di ma, ‘Iya sa baelan ku, lukaten ku sa tapay dalesan taguan palay, owoy baelan ku sa uman pa dakel anì dumuen taguan sa palay ku owoy sa langun taman ku.’ 19Guwaen di ma diyà sa pedu di, ‘Duen medoo langun taman ku endà meimet di taman melugay. Huenan di, meked a dé eggalebek uman. Mista a polo anì mepion sa nanam ku.’ 20Dodoo guwaen i Nemula diyà kenagdi, ‘Endà milantek sa penemdem ko. Igkani sigep mematay ka dé.

Apiya di pa medoo sa langun taman ko, mekebegay doo diyà sa liyu etaw.’ 21Na, hediya ma sa mebaelan sa kawasà etaw egtagù sa langun pedu di diyà sa pantiyali di diyà tanà, dodoo endà kawasà di diyà sa kehaa i Nemula.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Medoo Langun Taman Da
(Matéyo 6:19–21, 25–34)

22Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Iya sa pesuwan ku eg-ikagi a diyà keniyu, pelénég yu sa pedu yu denu sa hagtay yu. Yoko ma egkebukul la denu sa kaenen yu ataw ka sa ginis yu, 23enù ka amuk milagà sa igbegay i Nemula sa lalù ta owoy sa lawa ta, melemu ma sa kebegay di sa kaenen yu owoy sa ginis yu. 24Haa yu sa medoo uwak. Endà eg-ohok da owoy endà ma egketu da. Endà ma duen sibay da ataw ka dalesan taguan palay. Dodoo egpekaenen i Nemula doo kagda. Labi pa endà ipaten di kiyu, enù ka uman pa milagà yu diyà sa medoo manuk. 25Apiya di pa egkebukul yu egpenemdem sa kelalù yu diyà tanà, endà doo mesumpatan yu duu apiya sakaulas daa. 26Amuk endà megaga yu duu siini tukééy kesumpat, endà ma duen pesuwan yu egkebukul denu sa hagtay yu diyà tanà. 27Haa yu

sa medoo bulok. Apiya di pa endà eggalebek da owoy endà ma eghabel da ginis, metolol da doo. Taa yu, hih. Apiya di pa metolol sa ginis igluhub i Datù Salomon egoh anay, uman pa metolol sa medoo bulok diyà sa ginis i Salomon. 28Nehagtay siini medoo bulok ini egoh di, dodoo simag, kuwaen etaw enù ka ulowen da diyà apuy. Na, amuk mepion sa kepeginis i Nemula bulok endà melugay di, uman pa mepion sa kepeginis di keniyu, o medoo etaw tukééy kepigtuu. 29Yoko egkebukul la denu sa kaenen yu ataw ka sa ginis yu. Yoko ma egkebukul la egpenemdem sa hagtay yu 30enù ka sa langun balangan etaw diyà tanà beken etaw i Nemula, takà da egkebukul denu sa hagtay da. Dodoo netiigan i Emà ta endà mehagtay yu amuk endà duen kaenen yu owoy ginis yu. 31Dodoo kiyu, udesi yu polo sa kedadù i Nemula. Amuk hediya, mebegayan di ma kiyu sa hagtay yu.”

32Guwaen i Hésus, “O medoo etaw eg-ipaten ku, apiya di pa endà medoo yu, yoko egkelenawan na enù ka egpeunuten i Emà kiyu diyà sa kedadù di. 33Dagang yu sa langun taman yu owoy tukidi yu begayi diyà sa etaw pubeli. Amuk hediya, tiponen yu sa pantiyali yu diyà pitakà yu endà meledak di dutu langit dò. Endà

ma mekedan di sa pantiyali yu owoy endà mekuwa di menakaw owoy endà ma medaetan di danà kaba. Iya sa mepion baelan yu ³⁴enù ka sumalà dé sa kenà sa pantiyali yu, iya ma sa kenà sa pedu yu.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Kepelikù Di**

³⁵Agulé guwaen i Hésus, “Tulik yu sa kepelikù ku lagà yu sa etaw eg-angat-angat egluhub dé sa ginis di owoy eg-ipat sulù anì endà mepadeng di. ³⁶Huenan di, lagà yu sa egsugùsuguen eg-angat-angat sa datù da egtebow kedu diyà pista. Tulik yu anì mesiyapat yu eg-ukà amuk dinegen yu sa kagi di tumbow. ^{37,38}Amuk tumbow sa datù, ataw ka teliwadà sigep ataw ka buyu sumimag, hauwen di sa medoo egsugùsuguen di egtulik. Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Kagda doo sa etaw di meanggan, enù ka pepenuwen di kagda owoy kagdi polo sa egmengana kenagda lagà kagdi polo sa egsugùsuguen da.

³⁹“Taa yu, hih. Amuk netiigan sa épê sa dalesan sa ketebow sa tegepenakaw amuk sigep, unungan di anì endà mekeludep di dalem. ⁴⁰Huenan di, tulik yu ma enù ka endà egketiigan yu sa agdaw sa Kakay Langun tumbow.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Etaw Sinaligan Di**
(*Matéyo 24:45–51*)

⁴¹Agulé, guwaen i Pidelu, “O Datù, egpeligadan ko kami etaw ko, ataw ka sa langun etaw?”

⁴²Guwaen i Datù, “Upama, ngadan di etaw sa sinaligan sa datù eghemilien di? Iya sa etaw hemilien di, sa egsugùsuguen di meudes owoy melabel penemdem. Kagdi sa kaunutan diyà sa medoo duma di egsugùsuguen owoy kagdi sa metiig egbegay kaenen diyà kenagda. ⁴³Amuk tumbow sa datù, mebagian siedò kaunutan amuk mepion sa kepangunut di sa igsugù sa datù di. ⁴⁴Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Amuk mepion sa egbaelan di, kagdi sa mesaligan sa datù sa langun taman di. ⁴⁵Dodoo sa kaunutan endà mipedu di, iya sa penemdem di melugay sa ketebow sa datù di. Agulé tapesen di sa egsugùsuguen maama owoy bayi, owoy takà egpista owoy eghiluwen. ⁴⁶Hê, pelikù sa datù di diyà sa agdaw endà netulikan di duu owoy sa ulas endà netiigan di duu. Pigtamayan di temù enù ka iya sa ketamanan sa langun etaw endà mipedu.

⁴⁷“Na, amuk egpeketiig sa etaw sa uyot sa datù di, dodoo endà duen pedu di egpangunut, tapesen di temù. ⁴⁸Dodoo, amuk eg-amu sa sebaen

egsugùsuguen di danà di endà neketiig sa uyot sa datù di, tapesen di ma doo dodoo tukéy daa. Amuk dakel sa egkegaga igسالig i Nemula diyà sa etaw, dakel ma sa galebek di eg-angat-angatan i Nemula. Owoy amuk medoo sa isalig sa medoo liyu etaw diyà sa etaw, dakel ma sa eg-angat-angatan da diyà kenagdi.”

Ini Denu Sa Kesekuntelaay Sa Medoo Etaw Danà I Hésus Migtebow
(Matéyo 10:34–36)

⁴⁹Agulé guwaen i Hésus, “Mig-angay a dahini anì uwiten ku sa apuy diyà tanà, enù ka medaetan sa melanih keugpà sa medoo etaw. Huenan di ungayà ku hedem netemteman dé.
⁵⁰Dodoo, muna a pa mukit diyà sa dakel egkelikutan ku. Egkebukul temù sa pedu ku taman endà mekeukit a dahiya.
⁵¹Yoko egpenemdem duu mig-angay a diyà tanà anì pelanihen ku sa pedu sa langun etaw. Dodoo taa yu, hih, uman da polo sekuntelaay danà ku mig-angay diyà tanà. ⁵²Edung ini egoh di, endà nesesebaen sa pedu sa medoo etaw eg-ugpà diyà sebaen dalesan. Amuk lima da, mebaluy egkesekuntelà da sa telu owoy sa duwa.
⁵³Egkesekuntelà sa lukes etaw sa anak di maama owoy bayi. Hediya ma, egkesekuntelà sa

nugangan owoy sa awas di bayi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migsigbolow Sa Etaw Endà Egpeketiig Da Gaa
(Matéyo 16:2–3; 5:25–26)

⁵⁴Agulé, eg-ikagi ma Hésus i diyà sa medoo etaw nesetipon, guwaen di, “Amuk hauwen yu sa dakel alung denu eledan agdaw, iya sa kagi yu, ‘Mudan kani.’ Hê, metuu sa kagi yu.
⁵⁵Amuk eghauwen yu ma sa kelamag kedu kimataan, iya sa kagi yu, ‘Umagdaw ini egoh di.’ Hê, metuu ma doo sa inikagi yu. ⁵⁶Ay, tegeakal yu kiyu i, enù ka apiya di pa neketiig yu sa medoo tandà udan owoy sa medoo tandà agdaw, endà doo netiigan yu duu sa tandà eghauwen yu ini egoh di.

⁵⁷“Negaip a diyà keniyu enù ka endà netiigan yu duu sa nesugat baelan yu. ⁵⁸Amuk duen etaw tumipu keniko, angay ka pehiduhidu diyà kenagdi diyà dalan anì endà uwiten di duu kuna diyà sa uwis. Iya maen di ya enù ka amuk meuwit ka diyà sa uwis, ibegay di kuna diyà sa pulis anì mebilanggu ka. ⁵⁹Taa ko, hih. Amuk mebilanggu ka, endà mekelaun ka taman endà mekeimpas ka sa langun salà ko.”

Mekesugsug Sa Langun Etaw Endà Eg-ekedan Da Sa Salà Da

13

¹Na, duen etaw mig-angay da egtulon diyà si Hésus denu sa medoo

tegeGaliliya igpeimatay i Gubilenu Pilatu diyà sa Dalesan i Nemula egoh da eg-imatay hinagtay ibegay diyà si Nemula. 2Agulé egsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa penemdem yu kéen, uman pa dakel sa salà siini nematay diyà sa salà sa medoo duma da tegeGaliliya enù ka tigtu medaet sa kinepatay da. 3Dodoo, taa yu. Endà tuu di iya wé penemdem yu. Diya ma kiyu i, mekesugsug yu ma doo amuk endà ekekan yu duu sa niyu salà. 4Haa yu ma sa sepulù owoy walu etaw nematay diyà sa menuwa Siloyi danà sa dakel dalesan pupù nepilay. Iya sa penemdem yu kéen, uman pa dakel sa salà siini nematay diyà sa salà sa langun tegeHélusalém. 5Dodoo, taa yu. Endà tuu di iya wé penemdem yu. Diya ma kiyu i, mekesugsug yu ma doo amuk endà ekekan yu duu sa niyu salà.”

Ini Sa Peligad I Hésus Diyà Sa Kayu Endà Egbunga

6Agulé, egpeligad Hésus i, guwaen di, “Duen sa kayu pigus hinemula sa maama diyà sa hinemulaan di kayu. Agulé, eg-angayen di eglagbet sa bunga di, dodoo endà duen hinaa di. 7Huenan di, guwaen di diyà sa egsugùsuguen di eg-ipat kayu, ‘Haa ko. Telu gepalay a eg-angay eglagbet bunga diyà siini kayu, dodoo endà duen eghauwen ku. Pilay

ko dé, enù ka egkelapis siini tanà ku danà di endà egbunga siini kayu.’ 8Agulé, egsagbì sa eg-ipat kayu, guwaen di, ‘O Datù, maen dé pelawà taman segepalay pa, enù ka kali-kaliyen ku pelawà sa tanà di owoy abunuwan ku ma. 9Mepion hedem amuk munga amuk segepalay pa. Dodoo amuk endà dé munga di, iya pelawà pilayen ku diyà keniko.’ ”

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Bayi Nebugkug Danà Busaw

10Na, sebaen Sapetu sa agdaw keetud da, egtulù Hésus i diyà sa sebaen simbaan Hudiya. 11Duen sa bayi dahiya egkelikutan danà busaw, enù ka sepulù owoy walu gepalay dé sa lugay di nebugkug owoy endà egpekebaluy di egtigdeg petudà. 12Egoh i Hésus eghaa kenagdi, inumow di owoy guwaen di, “O Inà, nelengaan ka dé sa linadu ko.”

13Agulé, egsabaan i Hésus. Hê, petow dé migtigdeg owoy eg-oloen di Nemula i. 14Dodoo egkelangget sa kaunutan eg-ipat simbaan, enù ka migbulung Hésus i diyà sa agdaw keetud da. Agulé egsigbolow, guwaen di diyà sa medoo etaw dahiya, “Uman sakapadian, enem agdaw sa lugay yu egpekegalebek. Huenan di, iya polo sa medoo agdaw yu

egpebulung, beken ini egoh di enù ka agdaw keetud.”

15Dodoo sinagbian i Hésus, guwaen di, “Tegeakal yu kiyu i. Amuk sa agdaw keetud, eggalebek yu ma doo enù ka lengaan yu ma sa sapì yu ataw ka sa kudà yu anì peinemen yu. 16Haa yu siini bayi, apiya tugod i Ablaham kagdi i, sepulù owoy walu gepalay dé sa lugay di lagà pinolot i Satanas. Maen di ya endà mepion di amuk melengaan diyà sa agdaw keetud?”

17Na, danà iya wé inikagi i Hésus, egkemalaan sa langun kuntelà di, dodoo egkeanggan sa medoo liyu etaw dahiya danà sa medoo dakel egbaelan di egkegaipan da.

Ini Sa Duwa Balatan I Hésus Denu Sa Kedatù I Nemula
(*Matéyo 13:31–33; Malkos 4:30–32*)

18Agulé, eg-uman Hésus i egtulù, guwaen di, “Enù di ya, ngadan sa pegulepengan ku sa kedadù i Nemula anì metiigan yu? 19Sa kedadù di lagà segebelahan dalem mustad hinemula sa maama diyà sa hemulaan di. Apiya tukééy temù, egoh di egtubù, egtepengen di sa kehagtaw kayu owoy mekebaluy sumalag sa

medoo manuk diyà sa panga di.”

20Guwaen i Hésus ma, “Ngadan sa pegulepengan ku sa kedadù i Nemula? 21Lagà sa yis ipelenuk epan sa kedadù di. Apiya di pa tigtu tukééy sa ig-amut sa bayi diyà sa medoo temù tapungⁿ amuk egbael epan, endà melugay di eglenuk langun.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Keukit Diyà Sa Tukééy Selat
(*Matéyo 7:13–14, 21–23*)

22Na, egoh i Hésus eg-ipanaw eg-angay Hélusalém dò, egtukiden di egtulù sa medoo menuwa eg-ukitan di. 23Agulé, duen sa etaw eg-igsà, guwaen di, “O Datù, enù di ya endà medoo di kéen sa etaw mealukan i Nemula?”

Guwaen i Hésus diyà kenagda, 24“Tukééy daa sa selat ukitan etaw mangay diyà sa kedadù i Nemula. Huenan di, udes yu lagbet anì mekeangay yu dalem, enù ka medoo sa etaw kumelukuy dumalem kani dodoo endà dé mekedalem da. 25Amuk pintuan sa épê dalesan sa selat di, endà dé mekegemow yu, apiya tumigdeg yu owoy takà yu tumeguktuk sa bengawan di. Apiya umumow yu, guwaen

ⁿ 13:21 Mebaluy ma telu gesakug tapung amuk sa kedakel sakug da. Amuk telu gesakug da, meuma duwa pulù owoy lima kakilu tapung.

yu, 'O Datù, ukai ko kami,' sagbian di kiyu, guwaen di, 'Endà nelayaman ku duu kiyu.' 26Agulé guwaen yu, 'Kami sa duma ko egkaen owoy eg-inem egoh anay, owoy migtulù ka ma diyà sa menuwa ké.' 27Dodoo guwaen di, 'Taa yu, endà nelayaman ku kiyu ya. Pediyù yu dé diyà kenak, kiyu i tegebael salà.' 28Na, amuk meuma sa kedadù i Nemula, hauwen yu sa pineunut di dahiya si Ablaham owoy si Isak owoy si Hakob owoy sa medoo tegesugkow i Nemula. Dodoo hemagawan di kiyu i duu dutu siedò kenà yu mepigtamayan. Suminegaw yu dutu owoy kuméget sa ngipen yu danà yu tigtu mepasangan. 29Amuk meuma sa kedadù i Nemula, dumuen medoo balangan etaw beken Hudiyu umunut kedu diyà sa langun balangan tanà diyà siini sinukub langit. Mesetipon da langun enù ka mista da dahiya. 30Na, kumedakel doo sa duma etaw tukééy dé diyà sa kehaa yu ini egoh di. Dodoo kumetukééy polo sa duma etaw dakel diyà sa kehaa yu ini egoh di."

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Kehidu Di Sa Etaw Hélusalém
(Matéyo 23:37-39)

31Na egoh iya, duen duma Palasiyu egpedapag da diyà si Hésus, owoy guwaen da, "Salidi

ko dé sa menuwa ké enù ka ungayà i Datù Hélod imatayan di kuna gaa."

32Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, "Apiya tegepandapat siedò datù yu, angay yu tulon kenagdi siini kagi ku, guwaen ku, 'Haa ko. Pelesuten ku sa medoo busaw owoy bulungan ku sa medoo eglinadu siini agdaw owoy simag ma. Amuk meuma sa ketelu di agdaw, meubus dé sa galebek ku.' 33Na, siini agdaw diyà a dalan owoy simag owoy sebaen simag taman endà tumebow a Hélusalém dò, enù ka endà mebaluy di mekesugsug sa tegesugkow i Nemula amuk endà dutu di.

34"O medoo etaw tegeHélusalém, taa yu, hih. Takà yu eg-imatay sa medoo tegesugkow i Nemula, owoy egsebuungen yu ma batu sa medoo etaw pineangay di diyà keniyu anì mematay da. Nelugay dé sa pedu ku egtipoh keniyu anì ipaten ku kiyu, lagà a umelen egtipoh sa anak di, dodoo eg-eked yu. 35Haa yu siini menuwa yu igtohonon dé i Nemula. Taa yu, hih, ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Endà dé mehaa yu duu aken taman endà pelumanan yu sa pedu yu diyà kenak. Iya pelawà mehaa yu aken amuk mikagi yu, guwaen yu, 'Meolò ta sa pineangay i Datù Nemula diyà tanà.' "

**Ini Sa Egoh I Hésus Migkaen Diyà
Sa Dalesan Palasiyu**

14 ¹Na, sebaen Sapetu agdaw keetud da, eg-angay Hésus i egkaen diyà sa dalesan sa sebaen kaunutan sa medoo Palasiyu. Egtulikan da sa egbaelan di. ²Hê, duen sa maama eglinadu lagbuk dahiya. ³Agulé, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, guwaen di, “Enù di ya, amuk mulung sa etaw diyà sa agdaw keetud, meketipay pa diyà sa uledin ta ataw ka endà?”

⁴Dodoo endà egsagbì da. Agulé, sinabaan i Hésus sa etaw eglinadu owoy egbulungan di. Hê, egoh di nelikuan, pinelikù di dé. ⁵Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Upama, amuk nenabù sa anak yu ataw ka sa hinagtay yu dalem sa paligì, ngadan di etaw iya wé amuk endà petow di umaluk apiya sa agdaw keetud?” ⁶Dodoo endà egpekesagbì da.

**Ini Sa Balatan I Hésus Denu Sa
Etaw Egpedakelen Di Kagdi**

⁷Na, egoh i Hésus eg-ugpà pelawà diyà sa kenà Palasiyu, eghahauwen di sa medoo etaw egpanteken da takà sa medoo penuuwan sa etaw ginelal diyà sa medapag lamisan. Huenan di, egtulonon di kagda balatan, guwaen di, ⁸“Amuk isasà da

kuna diyà sa pista kawing, yaka egpenuu duu sa penuuwan sa etaw ginelal, enù ka mebaluy duen ma duma etaw igsasà da uman pa dakel gelal diyà keniko. ⁹Amuk tumbow siedò etaw épê dakel gelal, mangay sa egsasà diyà keniko owoy guwaen di, ‘Halì ka, hih, enù ka kagdi polo sa menuu dahini.’ Agulé, kemalaan ka dema humalì mangay menuu diyà sa medoo duma ko endà duen gelal. ¹⁰Dodoo iya polo sa baelan ko. Amuk eglenged ka pista, angay ka penuu diyà sa penuuwan sa medoo etaw endà duen gelal. Agulé amuk tumbow sa egsasà, mebaluy ikagiyan di kuna, guwaen di, ‘O Akay, téél ka dé. Penuu ka polo daeddò é diyà sa penuuwan sa medoo ginelal.’ Na, amuk hediya, kumedakel ka diyà sa kehaa sa langun etaw diyà sa pista. ¹¹Iya maen di ya enù ka sa etaw egpedakelen di kagdi, iya sa petukééyen i Nemula, dodoo sa etaw egpetukééyen di kagdi, iya polo sa pedakelen i Nemula.”

¹²Agulé, eg-ikagiyan i Hésus sa maama migsasà kenagdi, guwaen di, “Amuk kuna sa egbael pista, yaka egsasà duu sa medoo loyuk ko ataw ka sa medoo hadi ko maama ataw ka sa medoo tigtu duma ko ataw ka sa medoo duma ko kawasà. Iya maen di ya enù ka mekesulì da ma sumasà keniko

lagà egbayadan da kuna.

13Dodoo amuk egbael ka pista, mepion amuk isasà ko sa medoo etaw pubeli owoy sa medoo etaw nedaetan lawa owoy sa medoo etaw pikat owoy sa medoo langap.

14Amuk iya sa egbaelan ko, meanggan ka doo apiya di pa endà mekesulì da sumasà owoy endà ma mekebayad da keniko. Meanggan ka doo enù ka mebegayan i Nemula kuna untung amuk enawen di sa medoo etaw di metiengaw.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Maama Egbael Pista

(Matéyo 22:1–10)

15Agulé, duen sa sebaen maama duma i Hésus egkaen diyà sa lamisan. Egoh di migdineg iya wé inikagi i Hésus, guwaen di diyà kenagdi, “Amuk meuma sa kedatù i Nemula, meanggan mendaa sa etaw umunut kumaen diyà sa pista di.”

16Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Duen sa sebaen maama egbael dakel pista, owoy igsasà di sa medoo etaw. 17Agulé, egoh di neuma sa agdaw da egkaen, pineangay di sa egsugùsuguen di diyà sa medoo etaw igsasà di. Guwaen di, ‘Angay yu dé diatas gaa, enù ka nelegà dé sa kaenen pista.’ 18Dodoo langun da egdawà. Guwaen sa sebaen igsasà di diyà sa egsugùsuguen

di, ‘Endà mekeangay a dutu enù ka duen sa tanà bineli ku owoy angayen ku pelawà tumelow. Pehiduhidu a diyà kenagdi anì endà bulitan di duu aken.’ 19Agulé, guwaen sa sebaen ma igsasà di, ‘Endà mekeangay a dutu enù ka duen sa bineli ku sepulù sapì kinapun owoy mangay a pelawà tumepeng sa kegalebek da. Pehiduhidu a diyà kenagdi anì endà bulitan di duu aken.’

20Agulé, guwaen sa ketelu igsasà di ma, ‘Endà mekeangay a dutu enù ka magtu a migsawa.’ 21Agulé, eglikù sa egsugùsuguen di diyà sa kaunutan di owoy tinulon di sa keeked sa medoo igsasà di. Egoh di migdineg iya wé, egbulit owoy guwaen di, ‘Téél ka dé angay ka diyà sa medoo kalasada owoy dalan diyà sa menuwa ta, owoy uwit ko angay dini sa medoo etaw hinaa ko, iling ka pubeli etaw ataw ka etaw nedaetan lawa ataw ka langap.’ 22Agulé egoh sa egsugùsuguen migtebow dema, guwaen di, ‘O Kaunutan, inuwit ku dé sa medoo etaw igsugù ko, dodoo subela sa kaenen binaelan ko diyà sa kedoo da.’ 23Agulé, guwaen sa kaunutan diyà sa egsugùsuguen di, ‘Angay ka dema lagbet sa medoo etaw endà duen dalesan, sa medoo egtimbultimbul diyà dalan diyà sa kilidan menuwa ta. Tegel ko

kagda uwit anì mebelet etaw sa dalesan ku. ²⁴Dodoo sa anay igsasà ku, apiya sebaen, endà mekesawit da sa kaenen binaelan ku.’ ”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Egpepasek Diyà Kenagdi
(*Matéyo 10:37–38*)

²⁵Na, duen melaweng etaw eg-unut diyà si Hésus egoh di eg-ipanaw. Agulé, eg-isaluwan di kagda owoy guwaen di, ²⁶“Endà mebaluy di egpepasek sa etaw diyà kenak amuk beken aken daa sa tigtu eghiduan di. Endà mebaluy di amuk endà eglowon sa kehidu di kenak diyà sa kehidu di liyu etaw, iling sa emà di ataw ka sa inay di ataw ka sa sawa di ataw ka sa anak di ataw ka sa medoo duma di telehadi. Apiya sa hagdi ungayà, meekedan di ma doo. ²⁷Endà mebaluy di egpepasek sa etaw diyà kenak amuk endà metigkelan di duu sa kelikutan di lagà sa egoh di egtiang sa bugsud kenà di mematay. Diya ma endà mebaluy di egpepasek amuk endà takà di umunut-unut diyà kenak.

²⁸“Upama, amuk duen sebaen duma ko egpenemdem egbael sa dakel dalesan, muna egpenemdemen di sa lagà di owoy sa kedoo pilak di ataw ka mekeenget taman meubus. ²⁹Amuk endà nekeenget sa

pilak di, endà megaga di duu umubus sa dalesan di. Agulé eggemenan sa medoo duma di, ³⁰guwaen da, ‘Siini maama eg-edung egbael dalesan hedem, dodoo endà neubus di duu.’ ³¹Hediya ma, sa datù amuk sumulì eggila diyà sa sebaen ma datù, muna penemdemen di sa kedoo etaw di salagsà amuk mekegaga da diyà sa kuntelà di tumebow épê duwa lagsà. ³²Amuk iya sa antap di endà mekegaga da, suguen di sa duma etaw di peangay dutu amuk mediyù pelawà sa kuntelà di anì seikagiyay da mepion anì endà mesegila da. ³³Hediya ma kiyu i, amuk ungayà yu egpepasek diyà kenak, muna tepengi yu sa pedu yu amuk mekegaga yu umeked sa langun taman yu owoy sa langun duma yu ma. Amuk endà mekegaga yu, endà mebaluy di pepasek yu diyà kenak.

³⁴“Na, lagà sa timus nekedanan keemis di sa etaw endà nekegaga di eg-eked sa langun egkeiyapan di. Mepion doo sa timus, dodoo amuk mekedan dé sa keemis di, endà dé mebaluy di peemis. ³⁵Apiya di pa iamut yu diyà sa abunu anì itagù diyà sa hinemulaan, endà doo mebaluy di. Iya daa polo sa baeli yu, buungi yu dé. Amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu dé sa kagi ku dinineg yu.”

**Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa
Kebilibili Netelas**
(Matéyo 18:12–14)

15 ¹Na, sa medoo atung egpeetuken sa sulutan owoy sa medoo tegebael salà, takà da eg-angay diyà si Hésus anì dinegen da sa kagi di. ²Huenan di, egsigbolow sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, guwaen da, “Endà mepion ini i maama enù ka egsaluan di sa medoo tegebael salà owoy eg-unut ma kenagda egkaen.”

³Agulé, migtulon Hésus i balatan diyà kenagda, guwaen di, ⁴“Upama, duen sa maama diyà keniyu épê magatus kebilibili. Amuk netelas sa sebaen, salidan di sa siyow pulù owoy siyow diyà sa keluwen-luwen owoy eg-angayen di eglagbet sa sebaen netelas taman endà eghauwen di duu. ⁵Agulé, egoh di mighaa sa sebaen kebilibili di, neiyap sa pedu di owoy tiniang di eglikù. ⁶Agulé, egoh di migtebow diatas, inumow di sa medoo loyuk di owoy sa medoo duma di owoy guwaen di, ‘O medoo duma ku, meanggan ki dé enù ka hinaa ku dé sa kebilibili ku netelas.’ ⁷Taa yu, hih. Hediya ma, meanggan ma Nemula i owoy sa medoo egsugùsuguen di diyà langit amuk duen sa sebaen etaw tegebael salà

eg-ekedan di dé sa salà di. Dodoo endà duen maen da meanggan danà sa siyow pulù owoy siyow etaw guwaen da dò endà duen salà da.”

**Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa
Kuleta Netaktak**

⁸Agulé guwaen i Hésus, “Upama, duen sa bayi épê sepulù kuleta milagà. Amuk netelas sa sebaen, temteman di sa palitaan owoy megenos ma lumagbet. Egtemuen di eglagbet sa kuleta netelas taman endà hauwen di duu. ⁹Agulé, egoh di mighaa sa kuleta, egsetiponen di sa medoo loyuk di owoy sa medoo duma di, owoy guwaen di, ‘O medoo duma ku, keanggani yu ma dé enù ka hinaa ku dé sa kuleta ku netelas.’ ¹⁰Taa yu, hih. Hediya ma, meanggan ma sa medoo egsugùsuguen i Nemula diyà langit amuk duen sa sebaen etaw tegebael salà eg-ekedan di dé sa salà di.”

**Ini Sa Peligad I Hésus Diyà Sa
Anak Sa Maama Lagà Netelas**

¹¹Agulé, guwaen i Hésus, “Duen sa maama épê duwa anak maama. ¹²Agulé, guwaen sa hadi anak di diyà sa emà di, ‘O Emà, baed ko sa langun taman ko. Begayi ko dé aken ini egoh di sa naken lalawan.’ Agulé, binaed di diyà kenagda sa langun taman di. ¹³Na, endà

ma melugay di, tinipoh sa hadi anak di sa langun taman di. Mig-ipanaw mig-angay dutu mediyù dò, owoy kinedanan di dutu sa langun taman di danà sa medoo kadupangan binaelan di. ¹⁴Agulé, egoh di neimet sa langun taman di, migtenà pengagdaw binitil sa langun etaw diyà sa kenà di eg-ugpà, owoy nelikutan ma sa hagtay di. ¹⁵Huenan di, mig-angay eggalebek diyà sa maama épê tanà dahiya. Sinugù sa épê tanà kagdi dutu siedò keluwenluwen anì pekaenen di sa medoo babuy lii di. ¹⁶Hê, tigtu egpeketues temù owoy egkeimawan di hedem egkaen sa kaenen babuy, enù ka endà duen etaw egbegay kaenen diyà kenagdi. ¹⁷Hê, neketuleng dema sa maama, owoy guwaen di, 'Subela sa kaenen sa medoo maama eggalebek diyà sa emà ku, dodoo egpekesugsug a polo dahini danà bitil. ¹⁸Lumegkang a mangay diyà sa emà ku, owoy mikagi a pa diyà kenagdi, "O Emà, nesalà a diyà si Nemula owoy diyà keniko ma. ¹⁹Huenan di, endà pelawà mebaluy di amuk aken sa anak ko, dodoo pegalebek ko aken iling sa medoo tegegalebek diyà keniko." '

²⁰"Hê, miglegkang eg-angay dutu siedò kenà emà di. Dodoo egoh di mediyù pa, hinaa sa emà di egsugpayal. Nedaetan pedu sa emà di owoy migletu

egtelabuk kenagdi. Kininagpaan di owoy iningadekan di.

²¹Agulé, guwaen sa anak di, 'O Emà, nesalà a diyà si Nemula owoy diyà keniko. Huenan di, endà pelawà mebaluy di amuk aken sa anak ko.' ²²Dodoo guwaen sa emà di diyà sa medoo egsugùsuguen di, 'Petéél yu uwit sa temù mepion ginis anì pekawal yu. Tagui yu ma sa tising diyà sa belad di owoy sa talumpà diyà sa lisen di.

²³Kuwa yu sa nati sapì mitabà owoy dulisi yu anì mista ki ²⁴enù ka lagà nematay dé sa anak ku, dodoo nehagtay doo. Lagà netelas, dodoo hinaa doo.' Agulé, eg-edung da egpista.

²⁵"Na, dutu siedò tinibah da sa kakay anak di maama. Egoh di miglikù medapag diyà sa dalesan, egdinegen di sa medoo dagì dalemetan owoy sa medoo egdelayaw. ²⁶Hê, inumow di sa sebaen egsugùsuguen da owoy inigsà di, guwaen di, 'Maen di ya egpista da?' ²⁷Agulé guwaen sa egsugùsuguen, 'Migtebow dé sa hadi ko maama. Dinulisan sa emà ko sa nati sapì mitabà, enù ka egpistawan di sa hadi ko migpelikù dé enù ka nehagtay doo owoy metéél doo sa lawa di.' ²⁸Dodoo migbulit sa kakay anak di owoy mig-eked eg-angay diatas. Agulé, miglesut sa emà di owoy inikagiyan di anì gumemow. ²⁹Dodoo sinagbian di sa emà di, guwaen di, 'Haa ko. Medoo a dé gepalay

eg-ugpà diyà keniko lagà sa egsugùsuguen ko, owoy endà duen sebaen inekedan ku sa igsugù ko. Dodoo apiya sa nati kambing daa, endà igbegay ko duu diyà kenak anì mista ké sa medoo loyuk ku. ³⁰Dodoo egoh di migtebow siini dupang anak ko nekeimet sa langun taman ko danà sa kepigbayi di, egdulisan ko dé sa nati sapì mitabà anì mista yu.’ ³¹Agulé, guwaen sa emà di, ‘O Adug, tapay ka dé eg-ugpà diyà kenak, owoy lagà niko sa langun taman ku. ³²Yaka egkedaet sa pedu ko. Mepion amuk meanggan ki polo enù ka lagà nematay sa hadi ko, dodoo nehagtay doo. Lagà netelas, dodoo hinaa dé.’ ”

Ini Sa Peligad I Hésus Denu Sa Salu Mebagel Penemdem

16 ¹Na, egtulon ma peligad Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, “Duen sa maama sinaligan sa kawasà etaw sa langun taman di. Dodoo dinineg sa kawasà etaw kinedanan sa salu di sa duma langun taman di. ²Huenan di, igpeangay di sa salu di owoy guwaen di, ‘Duen sa dinineg ku kinedanan ko sa duma langun taman ku gaa. Uwit ko dini sa langun surat ko denu sa langun taman igsalig ku diyà keniko, enù ka endà depa muman a sumalig diyà keniko.’ ³Agulé guwaen pedu iya wé salu di, ‘Ay, nelikutan a enù ka

tuu sa dinineg di. Endà dé dumuen sa hagtay ku enù ka endà dé uman di duu isalig diyà kenak. Endà mekegaga a gumalebek diyà tanà, owoy endà ma mekepegeni a enù ka memala a.’ ⁴Agulé, neketuleng sa penemdem di. Guwaen di diyà sa pedu di, ‘Netiigan ku dé sa baelan ku anì dumuen medoo loyuk ku mekelomò kenak, amuk mekedan sa hagtay ku danà sa kaunutan ku eghemaga kenak.’ ⁵Hê, igpeangay di sigbaenbaenay sa langun etaw nekeutang diyà sa kaunutan di. Guwaen di diyà sa muna egtebow, ‘Enù kedoo di ya sa utang ko diyà sa kaunutan ku?’ ⁶Guwaen di, ‘Magatus kalatà lana.’ Agulé guwaen sa salu, ‘Kuwa ko siini surat utang ko. Penuu ka owoy sulati ko daa polo lima pulù.’ ⁷Agulé, guwaen di dema diyà sa sebaen nekeutang, ‘Enù kedoo di ya sa utang ko?’ Guwaen di, ‘Magatus gesakù palay.’ Guwaen sa salu, ‘Kuwa ko siini surat utang ko. Sulati ko daa polo walu pulù.’ ⁸Na, apiya di pa inekedan sa maama kawasà sa salu di endà mipedu, eg-oloen di doo sa penemdem di mebagel. Na, haa yu sa medoo etaw diyà tanà endà egpigtuu diyà si Nemula, uman pa dakel sa ketiigan da egkuwa untung diyà sa ketiigan sa medoo etaw egpigtuu diyà si Nemula lagà legdaw. ⁹Huenan di, ini sa eg-ikagiyen ku diyà

keniyu. Amuk duen pantiyali yu, lagbet yu mepion na egbaelan yu anì meseloyuk yu sa medoo etaw. Amuk meimet sa medoo pantiyali yu diyà tanà, peugpaen i Nemula kiyu dutu langit dò kani.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Pantiyali

10Agulé, guwaen i Hésus, “Amuk kesaligan sa etaw apiya tukééy sa igsalig diyà kenagdi, kesaligan ma doo amuk dakel sa igsalig diyà kenagdi. Dodoo amuk logkù pedu sa etaw eg-ipat sa tukééy igsalig diyà kenagdi, logkù ma doo sa pedu di amuk dakel sa igsalig diyà kenagdi. 11Huenan di, amuk endà kesaligan ka eg-ipat sa pantiyali ko diyà tanà, endà ma duen sumalig diyà keniko sa tigtu pantiyali melalù. 12Amuk endà kesaligan ka eg-ipat sa igsalig sa sebaen etaw diyà keniko, endà ma duen megay diyà keniko sa tigtu pantiyali ko melalù. 13Endà mebaluy di amuk duwa sa kaunutan sa maama atung egsugùsuguen, enù ka sebaen daa sa eghiduwana di owoy sa sebaen egkelepuhan di. Sebaen daa sa egpangunutan di owoy sa sebaen eg-ekedan di. Hediya ma, endà mebaluy di amuk duwa sa kaunutan yu, ataw ka si Nemula ataw ka sa medoo pantiyali yu.”

14Na, egdinegdinegen sa medoo Palasiyu sa langun igtulù di denu pantiyali. Dodoo eggemenan da kagdi enù ka kagda sa dakel pedu diyà pantiyali. 15Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Ubòubò yu egpetiengaw keniyu diyà sa kehaa sa medoo etaw, dodoo netiigan i Nemula doo sa pedu yu. Apiya di pa tigtu mepion sa egbaelan yu diyà sa kehaa etaw, iya polo sa tigtu medaet diyà sa kehaa i Nemula.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Kagi I Nemula Igsulat I Mosis

(Matéyo 11:12–13; 5:18, 31, 32; Malkos 10:11–12)

16Agulé guwaen i Hésus, “Edung egoh anay taman endà egtebow si Huwan Tegebautis, iya sa tegudon egpangunutan yu sa medoo uledin igsugkow i Mosis owoy sa igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay. Dodoo edung egoh i Huwan egtebow, egdinegen yu sa Mepion Tegudon denu sa kedadù i Nemula, owoy ini egoh di duen medoo etaw egkelukuy da eg-unut sa kedadù di. 17Dodoo apiya di pa mekedaan sa langit owoy sa tanà, endà mebaluy di mekedaan sa igtulù i Nemula igsugkow i Mosis, apiya tukééy daa. 18Ini sa sebaen igtulù i Nemula endà mekedaan di. Amuk eg-ekedaan sa maama sa sawa di, mekebigà doo amuk sawaen di sa sebaen bayi. Owoy

mekebigà ma sa maama amuk sawaen di sa bayi inekedan sa sawa di.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu
Keugpà Diyà Bayà**

19Agulé guwaen i Hésus, “Duen sa maama kawasà igluhub di sa medoo ginis tigtu milagà, owoy uman agdaw lagà kaenen pista sa egkaenen di. 20Duen ma sa maama pubeli, si Lasalo. Neseluh liboh sa lawa di, owoy takà eghibat diyà duwangen dalesan sa kawasà. 21Eg-angat-angatan di egkaen sa medoo kaenen egketaktak kedu diyà sa lamisan sa kawasà. Apiya sa medoo tuyang, takà da eg-angay egdilà sa medoo liboh di. 22Na, nematay sa maama pubeli, owoy inuwit sa medoo egsugùsuguen i Nemula sa suguy di dutu siedò eg-ugpaan i Ablaham diyà bayà. Agulé, nematay ma sa maama kawasà owoy iglebeng da. 23Mig-angay sa suguy di dutu bayà dò kenà di egkepasangan temù. Egoh di eg-ugpà dahiya, egsugpayalen di mediyù si Ablaham owoy si Lasalo neseabay da. 24Agulé egpetaled eg-umow, guwaen di, ‘O Bébê Ablaham, hiduwi ko aken. Sugù ko Lasalo ya anì dulétén di wayeg siini dilà ku enù ka egkepasangan a temù danà sa legleg apuy dahini.’ 25Dodoo guwaen i Ablaham, ‘O Adug, netulengan ko pa sa

keugpà yu si Lasalo diyà tanà? Egoh iya, mepion sa nesakem ko, dodoo medaet sa nesakem i Lasalo. Na, ini egoh di mepion dé sa keugpà i Lasalo, dodoo kuna polo sa egkepasangan dahiya. 26Dodoo, duen ma sa pesuwan di endà egsuguen ku duu egpeangay diyà keniko. Duen diyà sa teliwadà ta sa dakel nesekawangan tanà anì endà meseamut ki. Endà mekebatas sa etaw mangay diyà keniyu, owoy endà ma mekebatas sa etaw mangay dini kedu diyan.’ 27Agulé guwaen sa kawasà, ‘O Bébê, amuk hediya, duen sa egpegeniyen ku diyà keniko. Peangay ko Lasalo ya dutu dalesan i Emà ku dò, 28enù ka duen lima pa hadi ku maama. Ungayà ku hawidan di kagda anì endà mekeangay da ma diyà siini kenà ku egkepasangan.’ 29Dodoo guwaen i Ablaham, ‘Duen diyà kenagda sa uledin igsugkow i Mosis owoy sa igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula. Mepion amuk pigtuuwen da iya wé.’ 30Dodoo guwaen di, ‘O Bébê Ablaham, endà migtuu da amuk iya daa. Dodoo amuk duen etaw mangay diyà kenagda kedu diyà siini kenà nematay, ekekan da doo sa salà da.’ 31Dodoo guwaen i Ablaham, ‘Amuk endà egpigtuu da sa uledin igsugkow i Mosis owoy sa igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula, endà ma migtuu da apiya di pa

duen sa umenaw kedu diyà sa kenà nematay.’ ”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Eg-enggat Egbael Salà

(*Matéyo 18:6–7, 21–22;*

Malkos 9:42)

17 ¹Na, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Duen doo sa takà egbegay salà diyà etaw, dodoo tigtu mepigtamayan sa etaw eg-enggat sa duma di diyà salà. ²Adi-adi pa amuk tagkesan dakel batu diyà sa lieg di owoy mekebuung diyà dagat, anì endà meenggat di diyà salà sa etaw ku éhê siini batà. ³Huenan di, tulik yu dé sa egbaelan yu.

“Na, amuk mesalà sa duma ko egpigtuu, indaw ko kagdi, owoy amuk ekekan di sa salà di, peuloyi ko dé. ⁴Apiya nesalà diyà keniko pitu gulê segeagdaw, dodoo uman mangay diyà keniko, guwaen di, ‘Inekedan ku dé sa salà ku,’ peuloyi ko dema kenagdi sa langun salà di.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Kedakel Sa Kepigtuu Ta

⁵Agulé, guwaen sa medoo salu di diyà si Datù, “Umani ko sa kepigtuu ké.”

⁶Guwaen i Datù, “Apiya di pa tukééy daa sa kepigtuu yu diyà kenak lagà tukééy dalem mustad, dakel doo sa megaga yu. Upama, amuk suguen yu siini dakel kayu pehalì dalem

dagat, mangunut doo diyà sa kagi yu owoy mehemula dema dutu.”

Ini Sa Balatan I Hésus Denu Sa Kepangunut Ta Si Nemula

⁷Guwaen i Hésus, “Upama, duen sa egsugùsuguen ko egdadu ataw ka eg-ipat kebibibili. Amuk lumikù diatas kedu diyà sa galebekan di, endà mepion di amuk muna kumaen egoh ko endà pa kumaen. ⁸Iya polo sa guwaen ko diyà kenagdi, ‘Baeli ko pelawà sa kaenen ku. Sambii ko sa ginis ko melanìh owoy mengana ko aken taman meubus a egkaen owoy eg-inem. Iya ka pelawà kaen owoy inem.’ ⁹Taa ko siedò egsugùsuguen ko. Apiya di pa egpangunut diyà sa langun igsugù ko, endà duen pesuwan di egsubela sa pedu ko enù ka iya ma daa sa eg-angat-angatan ko diyà kenagdi. ¹⁰Diya ma kiyu i. Apiya di pa egpangunut yu dé sa langun igsugù i Nemula keniyu, iya daa sa meikagi yu, guwaen yu, ‘Kita sa egsugùsuguen i Nemula daa. Endà duen pesuwan di egsubela sa pedu di diyà kenita enù ka iya daa sa eg-angat-angatan di diyà kenita.’ ”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Sepulù Maama Eglinadu Dempid

¹¹Na, egoh i Hésus eg-angay Hélusalém dò, mig-ukit teliwadaan diyà uwang

Samaliya owoy uwang Galiliya. 12Egoh di egtebow diyà sa sebaen menuwa dahiya, duen sepulù maama eglinadu dempid egtelabuk kenagdi. Egtigdeg da mediyùdiyù 13owoy egpetaled da eg-ikagi, guwaen da, “O Hésus, o Datù, hiduwi ko kami.”

14Egoh i Hésus eghaa kenagda, guwaen di, “Angay yu pehaa diyà sa tegesimbà diyà Dalesan i Nemula.”

Hê, egoh da eg-ipanaw, nekedan dé sa linadu da. 15Agulé, egoh sa sebaen maama hinaa di nelikuan dé, egpelikù dema owoy egpetaled eg-ikagi eg-olò si Nemula. 16Egligkued diyà sa taengan i Hésus owoy egpesalamat diyà kenagdi. Na, etaw Samaliya sa maama migpelikù. 17,18Agulé guwaen i Hésus, “Apiya di pa binulungan ku sa sepulù kedoo da, sebaen daa sa egpelikù eg-olò si Nemula, owoy beken etaw Hudiyu kagdi ya. Negaip a, enù ka endà ma egpelikù sa siyow duma ta etaw Hudiyu.”

19Agulé, guwaen i Hésus diyà sa maama nelikuan, “Tigdeg ka dé owoy ipanaw ka dé, enù ka nelikuan ka danà sa kepigtuu ko.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Ketebow Sa Kedatù I Nemula
(Matéyo 24:23–28, 37–41)

20Na, duen etaw Palasiyu mig-igsà da diyà si Hésus sa

pasad sa kedatù i Nemula tumebow. Agulé egsagbì, guwaen di, “Endà hauwen di etaw sa ketebow sa kedatù i Nemula. 21Endà ma meikagi di etaw, guwaen di, ‘Kaini dé sa kedatù di,’ ataw ka ‘Daedò é.’ Taa yu, diyà doo pedu sa medoo etaw sa kedatù i Nemula.”

22Agulé guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Meuma pa sa agdaw egoh yu tigtu meiyap humaa sa kedatù sa Kakay Langun diyà tanà, dodoo endà pa mehaa yu duu, apiya segeagdaw daa. 23Dumuen etaw mikagi diyà keniyu, guwaen da, ‘Kaini dé,’ ataw ka ‘Daedò é.’ Dodoo yoko eg-unut ta eg-angay dutu, 24enù ka sa kepelikù sa Kakay Langun, lagà legdaw silà mekebensek diyà uwang tanà enù ka mehaa doo sa langun etaw. 25Dodoo muna mepelihay sa Kakay Langun owoy meekedan ma sa medoo etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di.

26“Na, amuk meuma sa pasad sa Kakay Langun, mepetow sa medoo etaw eg-ugpà diyà tanà éhê mendaa sa medoo etaw duma i Nuwi egoh anay. 27Egoh iya, endà eglengaan da duu sa medoo egbaelan da diyà tanà, enù ka egkaen da owoy eg-inem da owoy egpesawa da taman endà egdalem Nuwi i diyà sa dakel kumpit. Hê, egdagpak sa dakel kemahà owoy nepetow negelà

sa langun etaw nesamà. ²⁸Diya ma egoh i Lot eg-ugpà diyà tanà. Endà eglengaan sa medoo etaw duma di sa medoo egbaelan da diyà tanà, enù ka egkaen da owoy eg-inem da owoy egbeli da owoy egdagang da owoy eghemula da owoy egbael da dalesan. ²⁹Dodoo, sa agdaw egoh i Lot egpelaguyan di sa menuwa Sodoma, duen apuy owoy asulpul éhê бага nenabù kedu langit lagà meleges udan. Nepetow negelà sa langun etaw nesamà dahiya. ³⁰Diya ma amuk meuma sa agdaw sa Kakay Langun pehaa diyà tanà, mepetow ma doo sa langun etaw.”

³¹Guwaen i Hésus, “Amuk meuma siedò agdaw, amuk diyà duwangen sa etaw owoy diatas sa langun taman di, endà mebaluy di amuk gumemow angayen di. Diya ma amuk diyà tinibah sa etaw, endà dé mebaluy di amuk lumikù angayen di sa langun taman di. ³²Ketulengi yu sa sawa i Lot. Nematay danà di egpelikù eglalingay egoh di egpelaguy kedu Sodoma. ³³Sa etaw big-ulaanen, iya sa etaw mekesugsug. Dodoo sa etaw endà big-ulaanen, iya sa etaw melalù. ³⁴Taa yu, hih. Amuk meuma sa sigep di pehaa diyà tanà, dumuen duwa etaw egtudug diyà sebaen kateli. Mekedan sa sebaen owoy mesamà sa duma di. ³⁵Dumuen

ma duwa bayi eggiling, mekedan sa sebaen owoy mesamà sa duma di.

³⁶[Dumuen ma duwa maama diyà sa tinibah, mekedan sa sebaen owoy mesamà sa duma di.]”

³⁷Agulé, guwaen sa medoo salu di, “O Datù, kenà iya wé mebaelan?”

Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Upama, sumalà dé sa kenà sa nematay, iya ma sa kenà da mesetipon sa medoo uwak. Diya ma, metiigan yu doo sa ketebow ku.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Anì Endà Mesemek Ki Sumimbà

18 ¹Agulé, egtulon balatan Hésus i anì itulù di kenagda anì takà da egsimbà anì endà ma mesemek da. ²Guwaen di, “Diyà sa sebaen dakel menuwa, duen sa datù endà mehidu di. Endà eg-adatan di duu Nemula i ataw ka sa medoo liyu etaw. ³Duen ma sa bayi balu diyà siedò menuwa takà eg-angay diyà sa datù, owoy guwaen di, ‘O Datù, tabangi ko aken. Antang ko kami sa kuntelà ku tegepelihay.’ ⁴Dodoo eg-eked polo egtabang kenagdi. Agulé, egoh di melugaylugay pa, guwaen sa datù diyà sa pedu di, ‘Apiya di pa endà eg-adatan ku duu Nemula i ataw ka sa medoo liyu etaw, ⁵tabangan ku doo

umantang siini bayi balu takà egbogo kenak. Amuk endà tabangan ku duu, egkebogo a temù danà di takà eg-angay dahini.’ ”

6Agulé guwaen i Datù Hésus, “Taa yu, hih, sa inikagi iya wé datù. Apiya di pa endà eg-adatan di duu sa medoo liyu etaw, egtabangan di doo sa etaw takà egpegeni tabang diyà kenagdi. 7Amuk hediya sa binaelan iya wé datù, labi pa endà tabangan i Nemula duu sa medoo etaw hinemilì di takà egsimbà diyà kenagdi agdaw owoy sigep. Amuk endà egkesemek da egsimbà, endà ma melugay sa ketabang di diyà kenagda, 8dodoo medelamet polo sa ketabang di. Huenan di, yoko egkesemek ka egsimbà. Dodoo amuk pelikù a diyà tanà, aken i Kakay Langun, endà medoo di kéen sa etaw egpigtuu hauwen ku.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Mepion Pedu Ta Amuk
Sumimbà Ki**

9Na, egtulon Hésus i balatan diyà sa etaw melepuh sa duma da enù ka guwaen da dò metiengaw da etaw owoy egسالig da daa diyà sa hagda pedu. 10Guwaen di, “Duen duwa maama eg-angay egsimbà diyà sa Dalesan i Nemula. Sa sebaen, Palasiyu,

owoy sa sebaen, maama atung egpeetuken sa sulutan.

11Agulé, egtigdeg teliwadà sa Palasiyu owoy egsimbà diyà sa pedu di daa, guwaen di, ‘O Nemula, egpesalamat a diyà keniko enù ka mepion a etaw. Endà eg-ilingan ku duu sa medoo liyu etaw enù ka tegelapis da owoy endà mipedu da owoy tegebìgà da ma. Egpesalamat a ma diyà keniko enù ka endà eg-ilingan ku duu siini maama atung egpeetuken sa sulutan. 12Mepion ma sa adat ku enù ka duwa gulê uman sakapadian egpeulanen ku sa kekaen ku anì sumimbà a, owoy egtalad a ma diyà keniko sa langun taman ku.’

13Dodoo sa maama atung egpeetuken sa sulutan, egpediyùdiyù egtigdeg diyà sa kenà medoo etaw. Endà eglengag di langit dò enù ka egkemalaan, owoy egdukduken di daa sa kagpa di danà di egkebukul. Guwaen di, ‘O Nemula, hiduwi ko aken enù ka aken sa etaw tegebael salà.’

14Na, taa yu, hih. Amuk miglikù da dé diatas, siini maama polo sa pineuloyon i Nemula salà, beken sa Palasiyu. Iya maen di ya enù ka sa etaw egpedakelen di kagdi, iya sa petukééyen i Nemula, dodoo sa etaw egpetukééyen di kagdi, iya sa pedakelen i Nemula.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà

Denu Sa Medoo Batà

(Matéyo 19:13–15;

Malkos 10:13–16)

15Na, duen etaw eg-uwit diyà si Hésus sa medoo tukééy batà anì sabaan di owoy isimbà di. Dodoo, egoh sa medoo salu di eghaa iya wé, eghawidan da kagda. 16Dodoo inumow i Hésus sa medoo eg-uwit batà eg-angay diyà kenagdi, owoy guwaen di, “Pandayà yu dé sa medoo batà mangay diyà kenak. Yoko eghawid duu, enù ka iya sa etaw mekeunut diyà sa kedadù i Nemula sa medoo etaw egpekeiling pedu batà. 17Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw endà egpekeiling di pedu batà sa kepigtuu di diyà si Nemula, iya sa etaw endà mekeunut di diyà sa kedadù i Nemula.”

Ini Sa Egoh Sa Maama Kawasà

Mig-igsà Diyà Si Hésus

(Matéyo 19:16–30;

Malkos 10:17–31)

18Na, duen dahiya sa kaunutan Hudiyu eg-igsà diyà si Hésus, guwaen di, “O Mistelu, tigtu mepion ka etaw. Ngadan sa baelan ku anì mekesakem a sa lalù endà meelut di?”

19Agulé guwaen i Hésus, “Maen di ya eg-ikagiye ku

aken mepion a etaw? Endà duen mepion etaw liyu daa si Nemula. 20Netiigan ko doo sa medoo uledin igsugkow i Mosis, guwaen di, yoko egbigà ya, owoy yoko eg-imatay ya etaw, owoy yoko egpenakaw wa, owoy yoko egbutbut ta egtipu sa duma yu, owoy adati yu sa emà yu owoy sa inay yu.”^o

21Agulé guwaen sa maama, “Langun siini uledin di anan egpangunutan ku edung egoh ku batà pelawà.”

22Egoh i Hésus egdineg iya wé, guwaen di, “Kulang pa sebaen sa baelan ko. Dagang ko sa langun taman ko owoy tukidi ko begayi diyà sa medoo etaw pubeli. Amuk hediya, dumuen sa pantiyali ko diyà langit. Agulé angay ka dini unun-unut ka kenak.”

23Dodoo egoh di egdineg iya wé, nebukul temù sa kaunutan enù ka tigtu kawasà. 24Hê, egoh i Hésus eghaa sa egoh di nebukul temù, guwaen di, “Tigtu melikut sa medoo kawasà etaw mekeunut diyà sa kedadù i Nemula. 25Uman pa melemu sa hinagtay kamiliyu eg-ukit diyà sa tosog dagum diyà sa kawasà etaw mekeunut diyà sa kedadù i Nemula.”

26Egoh sa medoo etaw egdineg iya wé kagi di, guwaen

^o 18:20 Basa ko Éksodo 20:12–16.

da, “Amuk hediya, endà duen etaw kéen mealukan i Nemula.”

27Guwaen i Hésus, “Tuu ma doo, endà mebaluy di amuk etaw daa, dodoo amuk si Nemula, mebaluy doo.”

28Agulé guwaen i Pidelu, “Taa ko. Sinalidan ké dé sa langun taman ké enù ka eg-unut-unut ké keniko. Enù kami i duu, ngadan sa mehaa ké?”

29Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Sumalà dé sa maama sinalidan di sa dalesan di, ataw ka sa emà di owoy sa inay di, ataw ka sa medoo hadi di maama, ataw ka sa sawa di, ataw ka sa medoo anak di danà di eg-unut-unut sa kedadù i Nemula, 30meumanan pa kumedoo sa mesakem di ini egoh di owoy dumuen ma sa lalù di endà meelut di amuk sambian i Nemula siini tanà.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon
Denu Sa Metamanan
Di Diyà Tanà**

(*Matéyo 20:17–19;*
Malkos 10:32–34)

31Agulé, tinipon i Hésus sa sepulù owoy duwa salu di, owoy guwaen di diyà kenagda, “Taa yu, hih. Mangay ki Hélusalém dò. Amuk tumebow ki dutu, meketuu sa langun igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay denu sa Kakay Langun. 32Mekebegay a

diyà sa medoo etaw beken Hudiyu. Peumàumaan da aken owoy pelihayen a ma owoy teptepan a ma. 33Tapesen a ma owoy imatayan da ma aken. Dodoo amuk meuma sa ketelu di agdaw, meenaw a doo.”

34Dodoo sa medoo salu di, endà netiigan da duu sa inikagi di, enù ka nelidung, huenan di endà neketiig da.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa
Maama Langap**
(*Matéyo 20:29–34;*
Malkos 10:46–52)

35Na, egoh i Hésus buyu dé egtebow diyà sa menuwa Héliko, duen sa maama langap egpenuu egpegeni pilak diyà sa kilidan kalasada. 36Egoh di egdineg sa melaweng etaw egtalà, inigsà di sa egbaelan da. 37Agulé, tinulonon da egtalà Hésus i tegeNasalét. 38Hê, eg-umow, guwaen di, “O Hésus, tugod i Dabid, hiduwi ko aken.”

39Agulé, sa etaw muna diyà si Hésus, hinawidan da, guwaen da, “Yaka egséléken na.”

Dodoo eg-uman polo eg-umow metaled, guwaen di, “O tugod i Dabid, hiduwi ko aken.”

40Agulé, eg-ugpà Hésus i, owoy igsugù di igpeuwit diyà kenagdi sa langap. Egoh di medapag, inigsaan di, 41guwaen di, “Ngadan iya wé egkeiyapan ko baelan ku diyà keniko?”

Guwaen di, “O Datù, ungayà ku umilag a hedem.”

42Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Meilag ka dé. Nelikuan ka dé danà sa kepigtuu ko.”

43Hê, petow dé mig-ilag sa langap. Eg-unut-unut ma dé diyà si Hésus owoy takaan di eg-olò Nemula i. Egoh sa langun etaw eghaa iya wé, eg-oloen da ma Nemula i.

**Ini Sa Egoh I Sakiyu Migpigtuu
Diyà Si Hésus**

19 1Agulé, migtebow Hésus i diyà menuwa Héliko owoy eg-ukit dahiya. 2Na, duen sa maama tegeHéliko, si Sakiyu. Kagdi sa kaunutan sa medoo atung egpeetuken sa sulutan, owoy kawasà ma. 3Ungayà di humaa si Hésus, dodoo endà egpekehaa di enù ka mepokò etaw owoy nedilungan sa melaweng etaw dahiya. 4Huenan di, migletu mighunahuna Sakiyu i, owoy egkagbul diyà sa kayu kepengadan da sikamolo anì hauwen di Hésus i enù ka mukit dahiya. 5Agulé, egoh i Hésus egtebow diyà sa kenà di, eglengag owoy eghauwen di. Guwaen di, “O Sakiyu, petééltéél ka hulus, enù ka mekeugpà a diyà sa dalesan ko ini egoh di.”

6Hê, mesiyapat eghulus owoy egسالuan di Hésus i. Pinegemow di diyà sa dalesan di owoy tigtu

neiyap sa pedu di. 7Dodoo egoh sa medoo etaw eghaa sa kegemow da, egsesigbolowoy da, guwaen da, “Maen di ya eglengenan i Hésus iya wé maama tegebael salà?”

8Agulé egpedapag Sakiyu i diyà si Hésus, owoy guwaen di, “O Datù, haa ko. Ibegay ku igkani diyà sa medoo etaw pubeli sebaed sa langun taman ku. Amuk linapis ku sa etaw, pesubelawen ku pa sa ipelikù ku diyà kenagda. Upama, amuk sebaen sa kinuwa ku, pelikuen ku epat.”

9Agulé guwaen i Hésus, “Siini agdaw egtebow dé sa kealuk i Nemula diyà siini malayan ko danà sa kepigtuu ko. Haa ko, kuna sa tigtu tugod i Ablaham enù ka egpigtuu ka ma lagà kagdi. 10Iya pesuwan di mig-angay sa Kakay Langun diyà tanà enù ka eglagbeten di sa medoo etaw egpekesugsug anì mealukan da.”

**Ini Sa Peligad I Hésus Denu Sa
Telu Sinaligan Sa Datù
(Matéyo 25:14–30)**

11Na, egoh sa medoo etaw dahiya egdinegdineg siini eg-ikagiye i Hésus, guwaen da dò buyu dé ipehaa sa kedadù i Nemula diyà kenagda, enù ka medapag da dé diyà Hélusalém. Huenan di, egtulon peligad Hésus i, 12guwaen di, “Duen sa mapulù etaw mig-angay dutu siedò mediyù tanà anì

kumedatù dutu dodoo pelikù mendaa. ¹³Agulé, egoh di buyu mipanaw, inumow di sa sepulù egsugùsuguen di, owoy tinukid di kagda egbegay sa sepulù kuleta bulawan, guwaen di, 'Peanak yu siini pilak isalig ku diyà keniyu taman endà tumbow a.' ¹⁴Dodoo egkelepuhan da kagdi i sa medoo etaw duma di dahiya. Huenan di, egoh di mig-ipanaw, ipeuwit da ma sulat dutu siedò eg-angayan di, guwaen da, 'Endà egkeiyap ké siini maama kumedatù diyà kenami.' ¹⁵Dodoo migkedatù doo. Agulé, egoh di egpelikù, igpeangay di sa medoo egsugùsuguen di sinaligan di pilak anì hauwen di sa untung nekuwa da. ¹⁶Agulé, egtebow sa muna egsugùsuguen di, guwaen di, 'O Datù, sa sebaen kuleta igbegay ko kenak nekeuma dé sepulù.' ¹⁷Agulé guwaen sa datù, 'Mepion sa binaelan ko. Apiya tukééy sa igsalig ku keniko, kuna sa mepion egsugùsuguen ku kesaligan, huenan di kuna sa salu ku diyà sa sepulù dakel menuwa.' ¹⁸Agulé, egtebow ma sa keduwa egsugùsuguen di, guwaen di, 'O Datù, sa sebaen kuleta igbegay ko kenak nekeuma dé lima.' ¹⁹Agulé egsagbì sa datù, guwaen di, 'Kuna sa salu ku diyà sa lima dakel menuwa.' ²⁰Agulé, egtebow ma sa sebaen, guwaen di, 'O Datù,

kaini doo sa kuleta ko igtagù ku binekut ku musala. ²¹Iya maen di ya endà duen untung ko enù ka egkelimedangan ku kuna. Netiigan ku kuna sa mebalaw etaw, enù ka dakel sa untung mekuwa ko apiya beken niko sa inay di, owoy apiya di pa beken kuna sa mig-ohok meketu ko doo sa medoo palay.' ²²Agulé guwaen sa datù, 'Sa inikagi ko, iya sa kenà di nehaa sa salà ko. Kuna sa egsugùsuguen ku endà mipedu. Netiigan ko aken sa mebalaw etaw. Netiigan ko ma mekuwa ku untung apiya beken naken sa inay di owoy apiya beken aken sa mig-ohok meketu ku doo sa palay. ²³Maen di ya endà igsalig ko duu sa pilak ku diyà sa medoo etaw atung egpantiyali? Amuk hediya, mehaa ku sa pilak ku owoy sa anak di ma egoh ku egtebow.' ²⁴Agulé, guwaen sa datù diyà sa medoo duma etaw dahiya, 'Kuwa yu sa kuleta di owoy begayi yu diyà sa etaw épè sepulù.' ²⁵Dodoo negaip da owoy guwaen da, 'O Datù, duen doo sa sepulù diyà kenagdi, maen di ya umanan ko?' ²⁶Dodoo guwaen sa datù da, 'Taa yu hih. Mebegayan pa uman sa etaw kesaligan. Dodoo sa etaw endà kesaligan, apiya tukééy sa langun taman di mekedan pa uman. ²⁷Na, sa medoo kuntelà ku, siedò duma ta endà egkeiyap kenak kumedatù diyà kenagda, uwit

yu dahini owoy imatayi yu diyà sa taengan ku.’ ”

**Ini Sa Egoh i Hésus Migtebow
Diyà Hélusalém Owoy Dinatù Da**
(*Matéyo 21:1–11; Malkos 11:1–11;
Huwan 12:12–19*)

28Na, egoh i Hésus mig-ikagi iya wé, eghunawan di sa medoo etaw eg-angay Hélusalém dò. 29Agulé, egoh di medapag diyà sa menuwa Bétaniya owoy menuwa Bétpagi diyà sa Getan Olibu, sinugù di sa duwa salu di, 30guwaen di, “Huna yu dé angay dutu siedò menuwa tebowon ta. Amuk tumbow yu dutu, hauwen yu sa hinagtay nati asnu igtagkes endà pa nelayam di egkudaan. Lengà yu owoy uwit yu dini. 31Amuk duen etaw umigsà keniyu, guwaen di, ‘Maen di ya eglengaen yu?’ iya sa sagbì yu, guwaen yu, ‘Igsugù i Datù enù ka duen sa penemdem di.’ ”

32Agulé, mig-ipanaw sa duwa sinugù di owoy hinaa da sa tinulon di diyà kenagda. 33Agulé, egoh da eglengà sa nati, guwaen sa épê di, “Maen di ya eglengaen yu sa nati?”

34Guwaen da egsagbì, “Igsugù i Datù enù ka duen sa penemdem di.”

35Agulé, inuwit da sa nati asnu diyà si Hésus. Inampisan da ginis sa iyug di owoy pekudaen da Hésus i. 36Egoh di eg-ipanaw, igtenàtenà sa medoo etaw sa ginis da diyà sa ukitan

di, enù ka egtandaan da sa kedadù da kenagdi.

37Na, egoh i Hésus medapag diyà Hélusalém egoh di endà pa lumungel diyà sa Getan Olibu, eg-edung sa medoo etaw di eg-olò si Nemula. Egpetaleden da sa kagi da eg-olò owoy egpesalamat da diyà si Nemula danà sa medoo dakel panduan binaelan i Hésus hinaa da.

38Guwaen da, “Meolò ini i Datù ta pineangay i Datù Nemula. Metanà sa pedu sa langun etaw dutu langit dò, owoy meolò ma Nemula i diyà langit.”

39Duen ma etaw Palasiyu eg-unut diyà si Hésus, owoy guwaen da diyà kenagdi, “O Mistelu, hawidi ko sa medoo pasek ko eg-olò keniko.”

40Dodoo egsagbì Hésus i, guwaen di, “Taa yu. Apiya pesabuhén ku siini medoo etaw ku, sa medoo batu polo sa metaled umolò.”

**Ini Sa Egoh i Hésus Sinegawan Di
Sa Menuwa Hélusalém**

41Agulé, egoh i Hésus medapag diyà Hélusalém, egsugpayalen di sa menuwa owoy egsinegaw danà sa kehidu di sa medoo etaw eg-ugpà dahiya. 42Guwaen di, “Kiyu i tegeHélusalém, mepion pa hedem amuk neketiig yu ini egoh sa medoo epgigtuuwen yu anì kumelanih sa keugpà yu, dodoo lagà nedilungan diyà keniyu. 43Melikutan yu kani

enù ka tumebow sa pasad sa medoo kuntelà yu gumila diyà keniyu. Ulinguten da kutà sa menuwa yu owoy pelaeban sundalu kiyu anì endà mekepelaguy yu. ⁴⁴Gelaen da kiyu langun taman sa medoo anak yu. Lukaten da sa langun dalesan yu batu taman mesepalak sa langun batu sinelogsudlogsud. Mekesugsug yu enù ka endà netiigan yu duu ini sa agdaw i Nemula umaluk keniyu hedem.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-angay
Diyà Sa Dalesan I Nemula**
(*Matéyo 21:12–17; Malkos
11:15–19; Huwan 2:13–22*)

⁴⁵Na, egoh i Hésus migtebow Hélsalém dò, migludep diyà sa Dalesan i Nemula owoy hinemagawan di sa medoo etaw tegedagang hinagtay dahiya. ⁴⁶Guwaen di diyà kenagda, “Iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,
‘Sa dalesan ku iya sa dalesan atung egsimbaan etaw.’^p
Dodoo danà sa egbaelan yu, nebaluy dalesan sa medoo tegelapis siini Dalesan i Nemula.”

⁴⁷Na, uman agdaw egtulù Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula. Dodoo sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa

medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo kaunutan etaw Hudiyu, eglagbeten da polo sa ukit da mimatay kenagdi. ⁴⁸Dodoo endà megaga da duu egpetuu sa uyot da, enù ka tigtu egkeiyap sa medoo etaw egdineg sa kagi di.

**Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Sa
Keduwan Sa Egkegaga I Hésus**
(*Matéyo 21:23–27;
Malkos 11:27–33*)

20 ¹Na, sebaen agdaw egoh i Hésus egtulù diyà sa medoo etaw diyà Dalesan i Nemula, itulù di sa Mepion Tegudon. Egoh di telibubu egtulù, eg-angay diyà kenagdi sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo kaunutan Hudiyu. ²Mig-ikagi da, guwaen da, “Tuloni ko kami, hih, ngadan keduwan sa egkegaga ko egbael siini medoo egbaelan ko? Ngadan di etaw sa migpeangay keniko?”

³Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Duen ma igsà ku diyà keniyu. Sagbii yu, hih. ⁴Enù di ya, ngadan sa migsugù si Huwan egoh di migbautis sa medoo etaw diyà wayeg, ataw ka si Nemula ataw ka sa etaw daa?”

5Agulé, egsesigbolowoy da sa kesagbì da, guwaen da, “Amuk sumagbì ki, guwaen ta, ‘Si Nemula sa migsugù kenagdi,’ sumulì mikagi Hésus i, guwaen di, ‘Maen di ya atu endà epgigtuuwen yu duu?’ 6Dodoo amuk sumagbì ki, guwaen ta, ‘Sa etaw daa,’ buungen sa medoo etaw kita batu anì mematay ki, enù ka netuuwan da si Huwan sa tegesugkow i Nemula.”

7Agulé, egsagbì da diyà si Hésus, guwaen da, “Endà netiigan ké duu sa migsugù si Huwan.”

8Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Amuk hediya, endà ma tulonen ku duu diyà keniyu sa keduwana sa naken egkegaga.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Pineligadan
Di Sa Medoo Kaunutan Hudiyu**
(Matéyo 21:33–46;
Malkos 12:1–12)

9Agulé, egtulon peligad Hésus i diyà sa medoo etaw dahiya, guwaen di, “Duen sa maama mighemula palas diyà sa tanà di. Agulé, igsalig di diyà sa medoo etaw tegeipat enù ka mangay dutu mediyù dò owoy melugay dutu. 10Egoh di neuma sa bulan kepupu, pineangay di sa egsugùsuguen di diyà sa medoo tegeipat anì ibegay da diyà kenagdi sa hagdi baed. Dodoo, sinesuntuk

da polo owoy hinemagawan da ma, dodoo endà duen sa igbegay da. 11Agulé, pineangay di dema dutu sa sebaen egsugùsuguen di, dodoo sinesuntuk da ma owoy egpeumàumaan da ma.

Hinemagawan da ma, dodoo endà duen sa igbegay da.

12Agulé, pineangay di sa ketelu egsugùsuguen di. Dodoo pinalian da polo owoy sinegodoy da kedu diyà sa hinemulaan. 13Agulé, guwaen sa épê hinemulaan diyà sa pedu di, ‘Enù iya wé kebael ku kéé? Mepion pa kéen amuk peangayen ku dutu sa anak ku eghiduwan ku, enù ka adatan da kéen.’ 14Dodoo egoh sa medoo tegeipat mighaa, egseolomoy da, guwaen da, ‘Ini sa etaw kumuwa siini hinemulaan lalawan di diyà sa emà di. Mepion amuk imatayan ta anì nita polo sa hinemulaan di.’ 15Agulé, hinemagawan da kedu diyà sa hinemulaan owoy inimatayan da.

“Na, ngadan sa baelan siini épê hinemulaan diyà sa medoo tegeipat? 16Iya sa baelan di, angayen di kagda mimatay owoy isalig di polo sa hinemulaan di diyà sa liyu etaw.”

Agulé, egoh sa medoo etaw egdineg iya wé, guwaen da, “Ay, mepion hedem amuk endà meketuu di iya wé.”

17Dodoo eg-inengtengen i Hésus kagda owoy guwaen di, “Meketuu doo iya wé enù ka duen sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Sa sebaen batu inekedan sa medoo tegebael dalesan pulung batu enù ka guwaen da dò endà duen ulan di,

iya polo sa tigtu miulan batu hinemilì ku.’^q

18Na, amuk mekekinagpà sa etaw diyà siini batu, melepù. Dodoo amuk menabù siini batu diyà sa etaw, melupet.”

19Na, sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, netiigan da kagda sa egkesugat sa peligad di. Huenan di, ungayà da hedem sabaan da Hésus i egoh iya wé agdaw, dodoo egkelimedangan da sa medoo etaw dahiya.

**Ini Sa Ketulù I Hésus Denu Sa
Kebayad Da Pelesintu**
(*Matéyo 22:15–22;*
Malkos 12:13–17)

20Na, edung egoh iya, takaaan da egtulik Hésus i sa medoo ulu-ulu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis anì sigkemen da. Duen ma etaw pineangay da diyà si Hésus, sa duma etaw egpeiling sa mepion pedu, dodoo eglagbeten da daa

sa kagi di neketipay sa uledin da anì metipu da kagdi ipesigkem da diyà sa gubilenu da. 21Agulé, eg-igsà da diyà si Hésus, guwaen da, “O Mistelu, netiigan ké anan tuu sa eg-ikagiye ko owoy sa igtulù ko. Endà eghalihalien ko duu sa igtulù ko sumalà dé sa balangan etaw egdineg, dodoo metudà polo sa ketulù ko sa uyot i Nemula. 22Na, ini sa igsà ké diyà keniko. Enù di ya, meketipay ki pa sa uledin igsugkow i Mosis amuk megay ki pelesintu diyà si Sisal sa Sulutan ta? Mepion pa ataw ka endà?”

23Dodoo netiigan i Hésus sa pandapat da medaet, huenan di guwaen di, 24“Pehauwi yu diyà kenak sa kuleta. Ngadan iya wé etaw di owoy sa igsulat di?”

Egsagbi da, guwaen da, “Iya si Sisal sa Sulutan ta.”

25Guwaen i Hésus, “Na, amuk hediya, begayi yu diyà si Sulutan Sisal sa hagdi egpegeniyen, owoy begayi yu ma diyà si Nemula sa hagdi egpegeniyen.” 26Apiya di pa eglagbeten da sa kagi di nekeamu, endà doo duen dinineg da kagi kenà di mesalà. Egkegaip da polo danà sa sagbi di, owoy endà dé eg-ikagi da.

^q 20:17 Basa ko Isalem 118:22.

**Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Si Hésus
Denu Sa Keenaw Sa Nematay**
(*Matéyo 22:23–33;*
Malkos 12:18–27)

27Agulé, duen ma etaw Sadusiyu mig-angay da diyà si Hésus. Kagda sa etaw Hudiyu egtulù endà umenaw di gaa sa etaw nematay. 28Eg-igsà da, guwaen da, “O Mistelu, duen sa igsulat i Mosis diyà kenita denu sa egbaelan ta amuk nematay sa maama épê sawa dodoo endà duen anak da. Iya sa baelan di, ipesawa diyà sa hadi di sa balu anì dumuen anak da lagà sa anak sa maama nematay. 29Na, duen pitu maama telehadi. Agulé migsawa sa kakay da, dodoo endà duen anak di egoh di nematay. 30Hê, inited sa tigtu hadi di sa ibò di, dodoo nematay ma. 31Hediya ma sa nebaelan sa ketelu di taman sa kepitu, enù ka nesetugdug-tugdug sa pitu telehadi egsawa siedò bayi, dodoo nelengon da nematay endà duen anak. 32Agulé hudihudi nematay ma sa bayi. 33Na, tulong ko kenami, amuk meuma sa keenaw sa nematay, ngadan tayu di etaw diyà sa pitu telehadi mesawa sa bayi enù ka anan da migsawa kenagdi egoh anay?”

34Agulé egsagbì Hésus i kenagda, guwaen di, “Egsesawaay pelà sa medoo etaw diyà tanà, 35dodoo amuk dutu dé langit dò endà dé sesawaay sa medoo etaw metiengaw diyà sa kehaa i Nemula amuk enawen di kagda. 36Endà dé mematay da enù ka lagà da sa egsugù-suguen i Nemula diyà langit. Kagda sa anak i Nemula enù ka enawen di kagda. 37Na, netiigan ké tuu sa keenaw sa medoo nematay danà sa igsulat i Mosis denu sa egoh sa kayu egleleg egoh i Nemula mig-ikagi diyà kenagdi, guwaen di,

‘Aken sa Nemula egpigtuuwen da i Ablaham si Isak owoy si Hakob.’”

Na, egoh i Nemula mig-ikagi iya wé, nelugay da dé nematay da Ablaham i si Isak owoy si Hakob. 38Apiya di pa nematay da dé diyà tanà, nehagtay da doo diyà sa kehaa i Nemula. Amuk nehagtay da doo diyà sa kehaa i Nemula, umenaw da mendaa.”

39Agulé, egsagbì sa duma tegetulù uledin, guwaen da, “O Mistelu, mepion sa kesagbì ko.”

40Agulé, endà dé eg-uman da eg-igsà enù ka egkelenawan da metepelan.

**Igtulù I Hésus Denu
Sa Datù Eg-angat-angatan Sa
Medoo Hudiyu**
(*Matéyo 22:41–46;*
Malkos 12:35–37)

⁴¹Agulé, eg-ikagi Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Maen di ya iya sa kagi sa medoo etaw denu si Kelistu sa Tigtu Datù eg-angat-angatan sa medoo Hudiyu, guwaen da kagdi gaa sa tugod i Dabid? ⁴²Na, tuu iya wé inikagi da, dodoo guwaen i Dabid si Kelistu sa Datù di egoh di migsulat ini i diyà sa sebaen libelu ta, Isalem, guwaen di,

‘Ini sa kagi i Datù Nemula diyà sa Datù ku, guwaen di, Penuu ka dahini denu kuwanan ku

⁴³taman atuwana ku sa medoo kuntelà ko owoy ipeutuh ku keniko.’^s

⁴⁴Na, amuk iya sa kagi i Dabid egoh anay denu si Kelistu, guwaen di ‘Datù ku,’ endà mebaluy di amuk tugod i Dabid daa Kelistu i, dodoo Datù di ma polo.”

**Igtulù I Hésus Denu Sa Medaet
Adat Sa Medoo Tegetulù Hudiyu**
(*Matéyo 23:1–36; Malkos 12:38–40*)

⁴⁵Agulé, egoh sa medoo etaw egdinegdineg, mig-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen

di, ⁴⁶“Hahaa yu sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis anè endà umiling yu kenagda. Igluhub da sa metaes kawal da metolol, owoy egkeiyap da amuk egsaluan etaw kagda diyà sa padian. Amuk mangay da diyà simbaan, ungayà da menuu da diyà sa bangkù ginela. Amuk mangay da diyà pista, ungayà da kagda sa muna pekaenen. ⁴⁷Egtepelen da ma sa medoo dalesan sa bayi balu danà sa medoo pandapat da, dodoo eglidungen da sa medaet egbaelan da. Amuk hauwen da etaw, melugay da ubdubò egsembà. Huenan di, uman pa dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà kenagda.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-olò Sa
Kebegay Sa Bayi Balu**
(*Malkos 12:41–44*)

21 ¹Na, egoh i Hésus pelawà diyà sa Dalesan i Nemula, miglengag owoy hinaa di sa medoo kawasà etaw egdalemen da diyà sa atung taguan pilak sa ibegay da diyà si Nemula. ²Agulé hinaa di ma sa bayi balu pubeli egdalemen di dahiya sa duwa tukéey kuleta di. ³Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniye. Eglowon polo sa igbegay siini

^s 20:42-43 Basa ko Isalem 110:1.

balu pubeli diyà sa igbegay sa langun etaw kawasà. 4Iya maen di ya enù ka endà egkelikutan da egbegay enù ka medoo sa pantiyali da. Dodoo siini bayi balu, inimet di sa langun kehagtayan di egbegay apiya pubeli etaw.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Dalesan I Nemula Mekedan
(*Matéyo 24:1–2; Malkos 13:1–2*)

5Agulé, egseolomoy sa duma salu i Hésus sa hinaa da diyà sa Dalesan i Nemula, enù ka metolol sa medoo dakel batu di owoy duen medoo tamuk milagà igbegay etaw igsanggat diyà sa kelatkat di. Dodoo guwaen i Hésus, 6“Na, siini medoo eghauwen yu ini egoh di, meuma pa sa agdaw di mekedan langun. Megubal sa kelatkat di anan batu sinelogsudlogsud anì pa sebaen sa mesamà.”

Ini Denu Sa Medoo Medaet Tumbow Diyà Tanà Owoy Diyà Etaw Ma
(*Matéyo 24:3–14; Malkos 13:3–13*)

7Agulé, inigsaan da Hésus i, guwaen da, “O Mistelu, nengan di ya tumbow iya wé tinulon ko? Ngadan sa tandà di amuk buyu dé meuma iya wé?”

8Agulé guwaen i Hésus, “Tulik yu anì endà meakalan yu, enù ka dumuen sa medoo etaw tegeakal tumbow peiling kenak guwaen da kagda gaa si

Kelistu. Iya ma sa guwaen da, neuma dé sa agdaw i Nemula sumambi siini tanà. Dodoo yoko eg-unut duu kagda. 9Amuk dinegen yu sa medoo etaw egsegilaway ataw ka sa medoo etaw egkuntelà diyà sa gubilenu, yoko egkelimedangan na enù ka muna pelawà mukit siini medoo medaet diyà tanà. Dodoo beken pelà iya sa tandà di meuma sa sabuhanan agdaw.”

10Guwaen di ma, “Mesegila sa medoo etaw, enù ka sa medoo etaw diyà sebaen tanà, mangay da gumila diyà sa sebaen ma tanà, owoy sa medoo etaw sa sebaen datù, mangay da ma gumila diyà sa sebaen ma datù. 11Dumuen ma dakel linug owoy mekeseluh diyà sa uwang tanà sa dakel bitil owoy dakel linadu. Dumuen ma medoo dakel egkelimedangan etaw owoy medoo dakel panduan mehaa etaw diyà langit.

12Dodoo egoh di endà pa meuma iya wé, sigkemen sa medoo etaw kiyu owoy pelihayen da kiyu. Agaken da kiyu diyà sa simbaan Hudiyu kenà da tumipu keniyu anì mebilanggu yu. Uwiten da ma kiyu diyà sa medoo sulutan owoy sa medoo datù ma danà sa kepigtuu yu diyà kenak.

13Dodoo iya ma sa agdaw yu tumulon diyà kenagda sa Mepion Tegudon denu kenak.

14Peeles yu diyà sa pedu yu ini

i kagi ku, yoko pelawà egpenemdem duu sa kesagbì yu kenagda taman endà tumbow yu dutu, ¹⁵enù ka iya pelawà ibegay ku diyà keniyu sa kagi yu owoy sa penemdem yu milantek anì endà duen kuntelà yu meketaban sa eg-ikagiyen yu. ¹⁶Apiya sa emà yu owoy sa inay yu owoy sa medoo hadi yu owoy kakay yu owoy sa medoo duma telahadi yu owoy sa medoo loyuk yu, iya doo sa tumipu keniyu owoy duen ma duma yu ipeimatay da. ¹⁷Melepuhan langun etaw kiyu danà sa kepigtuu yu kenak. ^{18,19}Dodoo danà yu metigkel sa langun kelikutan yu, mesakem yu doo sa lalù endà meelut di. Apiya sebaen balut ulu yu, melalù doo taman melugay.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Menuwa Hélusalém Medaetan
(*Matéyo 24:15–21;*
Malkos 13:14–19)

²⁰Agulé guwaen i Hésus, “Amuk hauwen yu sa menuwa Hélusalém neseulingutan sa medoo sundalu, metiigan yu dé buyu dé medaetan iya wé menuwa. ²¹Amuk meuma iya wé, pelaguy yu angay diyà sa medoo getan, kiyu i eg-ugpà diyà tanà Hudiya. Mekepelaguy ma mangay dutu sa medoo etaw eg-ugpà diyà Hélusalém, owoy endà ma mekepelikù da dalem sa menuwa sa medoo etaw eggalebek diyà sa hinemulaan

da. ²²Iya maen di ya enù ka neuma sa pasad i Nemula migtamay sa menuwa Hélusalém anì meketuu sa langun tapay igpesulat di. ²³Amuk meuma iya wé, mepasangan temù sa medoo bayi obol owoy sa medoo egpesusu tukééy anak da, enù ka pigtamayan i Nemula sa medoo etaw Hudiyu owoy mepasangan da temù taman sa uwang tanà da. ²⁴Duen etaw mematay danà da tinigbas, owoy duen ma etaw mesigkem agaken da mangay diyà sa medoo balangan tanà. Agawen sa medoo etaw beken Hudiyu sa menuwa Hélusalém owoy kagda daa sa umipat taman endà meelut sa lugay da eg-atu diyà sa medoo Hudiyu.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Ketebow Sa Kakay Langun
(*Matéyo 24:29–31;*
Malkos 13:24–27)

²⁵Guwaen i Hésus, “Amuk buyu tumbow sa Kakay Langun, duen medoo panduan diyà agdaw owoy bulan owoy sa medoo bituen. Mepasangan sa penemdem sa medoo balangan etaw diyà tanà enù ka dakel temù sa labal dagat owoy sumenok ma takà. ²⁶Mekenah sa medoo maama danà da melimedangan sa medaet dumagpak diyà sa langun tanà, enù ka humalihali sa langun eghauwen ta diyà langit. ²⁷Iya

pelawà hauwen etaw aken i Kakay Langun tumbow peunutan gaeb. Dakel sa egkegaga ku kumeditu owoy tigtu dakel ma sa senang ku. 28Na, amuk hauwen yu siini medoo tinulon ku umedung umukit diyà tanà, keanggani yu dé owoy lengag yu langit dò enù ka buyu yu dé mealukan.”

Ini Sa Balatan Diyà Sa Kayu Egtugbung
(*Matéyo 24:32–35; Malkos 13:28–31*)

29Agulé, egtulon dema balatan Hésus i, guwaen di, “Haa yu sa kayu pigus owoy sa medoo duma kayu. 30Amuk eghauwen yu sa egoh da egtugbung, metiigan yu doo medapag dé sa meedup agdaw. 31Diyà ma, amuk hauwen yu siedò medoo tinulon ku umukit, metiigan yu doo buyu dé meuma sa kedatù i Nemula diyà etaw. 32Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniye. Sa medoo duma ta eg-ugpà diyà tanà ini egoh di, amuk endà pa mematay da langun, hauwen da doo iya wé tinulon ku umukit. 33Mekedan pa siini langit owoy siini tanà, dodoo endà mekedan sa kagi ku taman melugay.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Ketulik Da

34Guwaen i Hésus, “Tulik yu anì endà mepetow yu amuk tumbow siedò agdaw sa Kakay

Langun. Haa yu anì endà melipeng sa pedu yu danà yu hiluwen ataw ka danà sa medaet nanam lawa yu. Haa yu ma anì endà melakà sa pedu yu danà yu egpenemdem sa hagtay yu. Umamu yu amuk iya, 35enù ka sa ketebow di lagà nepekan keteb diyà sa langun etaw diyà siini sinukub langit. 36Huenan di, tulik yu owoy simbà yu takà anì mekegaga yu tumigkel sa medoo kelikutan tumbow diyà tanà anì endà ma memalaan yu tumigdeg diyà sa taengan sa Kakay Langun.”

37Na, amuk agdaw, egtulù Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula diyà Hélusalém, dodoo amuk sigep eg-angay eg-ugpà diyà sa Getan Olibu. 38Uman magtu kesimag eg-angay sa langun etaw diyà sa Dalesan i Nemula anì dinegen da sa ketulù di.

Ini Sa Egoh Da Miglagbet Sa Ukit Keimatay Da Si Hésus
(*Matéyo 26:1–5; Malkos 14:1–2; Huwan 11:45–53*)

22 1Na, medapag dé meuma sa pista egoh da egkaen sa epan endà duen igpelenuk di, sa kepengadan da Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. 2Eglagbeten sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis sa ukit keimatay da si Hésus, dodoo nelenawan da

diyà sa medoo etaw enù ka medoo da egpigtuu diyà kenagdi.

**Ini Sa Egoh I Hudas Migtampil
Diyà Sa Kuntelà I Hésus**

(*Matéyo 26:14–16; Malkos 14:10–11*)

³Na, si Hudas Iskaliyot sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus. Linuhub i Satanas ⁴anì tumampil diyà sa kuntelà i Hésus. Huenan di, mig-angay eg-olom diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy diyà sa medoo kapitan tegebantay sa Dalesan i Nemula. Egseolomen da sa baelan di anì mekuwa da Hésus i. ⁵Agulé, neanggan da owoy migpasad da egbegay pilak diyà kenagdi. ⁶Hê, eg-unutan i Hudas dé sa penemdem da. Agulé eglagbeten di sa mepion gai di megay si Hésus diyà kenagda amuk endà duen medoo etaw egkesetipon diyà kenagdi.

**Migkaen Da Sa Pista Sa Agdaw
Kinetalà Sa Kepigtamay I Nemula**

(*Matéyo 26:17–25; Malkos 14:12–21; Huwan 13:21–30*)

⁷Na, neuma dé sa agdaw da egkaen sa epan endà duen ipelenuk di. Iya ma sa agdaw da eg-imatay sa anak kebilibili kaenen da amuk egpista da sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. ⁸Agulé, sinugù i Hésus Pidelu i owoy si Huwan,

guwaen di, “Angay yu baeli sa kaenen ta egpista anì pistawan ta sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula.”

⁹Guwaen da diyà kenagdi, “Ngadan kenà ké mael?”

¹⁰Guwaen di, “Taa yu. Amuk tumbow yu dutu siedò menuwa, hauwen yu sa maama egtiang buyung nepenù wayeg. Unut yu kenagdi mangay diyà sa dalesan gemowon di. ¹¹Tulon yu diyà sa épê dalesan, guwaen yu, ‘Iya sa kagi i Mistelu, kenà sa sibay ko gaa kenà di egkaen siini pista ta lapeg sa medoo pasek di?’ ¹²Agulé, ipehaa di diyà keniyu sa dakel sibay lekeatas duen lamisan owoy langun taman eg-ipaten diyà pista. Dahiya sa kenà yu egtapay sa pista ta.”

¹³Agulé, eg-ipanaw da dé owoy hinaa da sa langun tinulon i Hésus. Agulé, egtapayen da sa kaenen da egpista.

**Ini Sa Igtulù Denu Sa Labung
I Datù**

(*Matéyo 26:26–30; Malkos 14:22–26; 1 Kolintu 11:23–25*)

¹⁴Agulé, egoh di neuma sa ulas da kumaen, egpenuu Hésus i owoy sa sepulù owoy duwa salu di. ¹⁵Guwaen di diyà kenagda, “Meiyap a temù egkaen diyà keniyu siini Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, enù ka buyu a dé meimatayan. ¹⁶Taa

yu, hih. Endà pa kumaen a uman siini pista taman endà meketuu sa selepangan di diyà sa kedadù i Nemula.”

17Agulé, sinabaan di sa tabù duen wain owoy migsimbà ma egpesalamat diyà si Nemula. Guwaen di diyà sa medoo salu di, “Kuwa yu dé. Inem yu dé langun tigtukééykééyéy. 18Taa yu, hih. Endà pa uminem a uman siini wain eg-inemen ta taman endà meuma sa kedadù i Nemula.”

19Agulé, sinabaan di ma sa sebaen epan, owoy migsimbà egpesalamat diyà si Nemula. Tinepitepi di owoy igtukid di diyà kenagda. Guwaen di, “Ini sa lawa ku ibegay ku sa itigtu ku keniyu. Kaen yu dé. Ilingi yu takà siini egbaelan ta anì metulengan yu aken.”

20Diyà ma sa egbaelan di diyà sa wain egoh da neubus egkaen. Igtukid di diyà kenagda, owoy guwaen di, “Ini sa depanug ku lumesut amuk meimatayan a anì metigtuwan sa salà yu. Siini depanug ku, iya sa tandà di meketuu sa magtu ukit igpasad i Nemula umaluk etaw.”

21Agulé guwaen i Hésus, “Dodoo, haa yu. Duen sa sebaen duma ta egkaen diyà siini lamisan ta ini egoh, sa maama megay kenak diyà sa kuntelà ku. 22Mematay doo sa Kakay Langun danà di meketuu sa penemdem i Nemula. Dodoo tigtu mepigtamayan sa maama

megay kenak diyà sa medoo kuntelà ku.”

23Agulé, eg-edung sa medoo salu di egseigsaay sa tayu di megay kenagdi diyà sa kuntelà di.

**Ini Sa Egoh Da Egkesesigbolow
Sa Tayu Dakel Etaw
Diyà Kenagda**

24Na, egsesigbolowoy ma sa medoo salu i Hésus denu sa tayu dakel etaw diyà kenagda. 25Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Sa medoo datù etaw beken Hudiyu, takaan da egpeges sa medoo etaw da danà sa gelal da, owoy sa ungayà da meolò da etaw danà sa egbaelan da. 26Dodoo endà mebaluy di ilingan yu iya wé. Mepion amuk lagà sa hadi yu polo sa tayu dakel etaw diyà keniyu. Owoy mepion amuk lagà sa egsugù-suguen yu polo sa kaunutan yu. 27Enù di ya, ngadan sa tayu dakel etaw, sa etaw egpenuu egkaen ataw ka sa etaw tegehated kaenen? Iya sa dakel etaw sa egpenuu egkaen. Dodoo taa yu, apiya aken sa Datù yu, lagà aken polo sa tegehated kaenen.

28“Apiya di pa medoo sa kelikutan ku, takà yu doo eg-unut-unut diyà kenak. 29Huenan di, begayan ku kiyu sa kedadù yu lagà sa kinebegay i Emà sa kedadù ku. 30Huenan di, amuk kumedadù a, mekekaen yu ma diyà sa lamisan ku owoy

mekeipat yu sa sepulù owoy
duwa geumpung tugod i Islaél.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa
Kepalaw I Pidelu Kenagdi**
(*Matéyo 26:31–35; Malkos
14:27–31; Huwan 13:36–38*)

31Agulé, guwaen i Hésus, “O
Simon, taa ko. Pinandayà i
Nemula dé Satanas i anì
tepengan di kuna anì mekedan
sa kepigtuu ko, lagà sa etaw
eg-etap. 32Dodoo igsimbà ku
kuna anì endà mekedan sa
kepigtuu ko. Apiya di pa mesalà
ka diyà kenak, tuingen ko pa sa
pedu ko. Hè amuk iya, tabangi
ko dé sa kepigtuu sa medoo
duma ko.”

33Agulé egsigbolow Simon
Pidelu i, guwaen di, “O Datù,
mekeunut a doo keniko, apiya
mebilanggu ki ataw ka
mematay ki.”

34Guwaen i Hésus, “O Pidelu,
taa ko, hih. Egoh sa ebos endà
pa umukolò amuk buyu
sumimag, palawen ko polo aken
beken duma ko taman telu
gulê.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa
Keeked Sa Medoo Etaw Kenagdi**

35Agulé, guwaen i Hésus diyà
sa medoo salu di, “Egoh ku
migpetegudon keniyu,
hinawidan ku kiyu eg-uwit sa
langun taman yu, iling ka

taguan pilak ataw ka puyut
ataw ka duma talumpà yu. Enù
di ya sa hagtay yu egoh iya,
nelikutan yu pa?”

Egsagbi da, guwaen da,
“Enget doo sa hagtay ké.”

36Agulé guwaen di, “Dodoo
edung ini egoh di amuk duen
taguan pilak ataw ka puyut yu,
uwit yu dé. Amuk endà duen
sundang yu, mepion amuk
dagangen yu sa kawal yu anì
mekebeli yu sundang. 37Iya
maen di ya enù ka meketuu
pelawà ini i kagi i Nemula
igpesulat denu kenak, guwaen
di,

‘Diyà sa kehaa sa medoo etaw,
kagdi sa duma sa medoo
etaw tegebael medaet.’^t
Na, ini egoh di ekedan da aken
enù ka meketuu sa langun
meukitan ku igpesulat di egoh
anay.”

38Agulé, guwaen sa medoo
salu di, “O Datù, haa ko. Kaini
dé sa duwa sundang.”

Dodoo danà da endà
egpeketiig, eg-ikagi Hésus i,
guwaen di, “Naal dé.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà
(*Matéyo 26:36–46;
Malkos 14:32–42*)

39Agulé, miglegkang Hésus i
owoy mig-angay dema diyà sa
Getan Olibu, enù ka iya sa
eg-angayan di takà. Mig-unut

^t 22:37 Basa ko Isayas 53:12.

ma sa medoo salu di. ⁴⁰Egoh da migtebow, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Simbà yu dé anì endà mekeukit yu diyà sa kenà sa pedu yu tepengan anì endà ma mekebael yu salà.”

⁴¹Agulé, migtangkà Hésus i diyà kenagda, sa kediya di meuma muung. Egligkued egsimbà, ⁴²guwaen di, “O Emà, amuk mepion diyà keniko, kedani ko diyà kenak siini kelikutan ku lagà wain mepait buyu egkeinem ku. Dodoo, peukit ko diyà kenak sa niko uyot, beken sa naken.”

⁴³[Agulé, duen sa egsugù-suguen i Nemula kedu langit dò migpehaa diyà kenagdi anì pebagelen di. ⁴⁴Egkebukul temù sa pedu di, huanan di eg-umanan di sa kesimbà di, owoy eglimusengen temù lagà depanug egketaktak diyà tanà.]

⁴⁵Agulé, egoh di neubus egsimbà, migpelikù diyà sa kenà sa medoo salu di, owoy hinaa di kagda egtudug danà da netamay nebukul. ⁴⁶Guwaen di, “Ay, maen di ya egtudug yu? Enaw yu dé, owoy simbà yu polo anì endà mekeukit yu diyà sa kenà sa pedu yu tepengan.”

**Ini Sa Egoh Da Migsigkem
Si Hésus**

*(Matéyo 26:47–56; Malkos
14:43–50; Huwan 18:1–11)*

⁴⁷Agulé, egoh di pelawà eg-ikagi, migtebow sa medoo

etaw inuwit i Hudas, sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus. Migdapag diyà si Hésus enù ka pengadekan di. ⁴⁸Dodoo guwaen i Hésus, “O Hudas, maen di ya hinemili ko sa kepengadek ko kenak amuk egtandaan ko sa kebegay ko sa Kakay Langun diyà sa medoo kuntelà di?”

⁴⁹Agulé, egoh sa medoo duma i Hésus neketiig sa egkebaelan di, guwaen da, “O Datù, tumigbas ké dé?”

⁵⁰Hê, tinigbas sa sebaen duma da sa egsugùsuguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Nesapsap sa telinga di denu kuwanan. ⁵¹Dodoo guwaen i Hésus, “Naal dé.” Agulé sinabaan di sa telinga sa maama. Hê nelikuan dema.

⁵²Agulé, mig-ikagi Hésus i diyà sa medoo etaw migtebow, sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kapitan tegetulik sa Dalesan i Nemula owoy sa medoo kaunutan Hudiyu. Guwaen di, “Maen di ya eg-uwit yu sundang owoy lubog egoh yu eg-angay egsigkem kenak? Beken a sa etaw tegelampas. ⁵³Egoh ku eg-amut diyà keniyu uman agdaw diyà sa Dalesan i Nemula, endà egsabaan yu duu aken. Dodoo mesigkem yu aken siini sigep danà sa egkegaga i Satanas sa kaunutan sa medoo etaw eg-ugpà diyà deleman.”

Ini Sa Egoh I Pidelu Migpalaw*(Matéyo 26:57–58, 69–75;**Malkos 14:53–54, 66–72;**Huwan 18:15–18, 25–27)*

54Agulé, sinigkem da Hésus i owoy inagak da eg-angay diyà sa dalesan sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Migpetangkà daa Pidelu i eg-unut diyà kenagda. 55Egoh da migtebow, duen ma apuy tinemeg sa medoo tegebantay diyà teliwadà sa duwangen owoy egpenuu da eg-ingadang dahiya. Hê, egpenuu ma dahiya Pidelu i diyà kenagda. 56Na, duen ma sa bayi egsgùsuguen da. Hinaa di Pidelu i egpenuu nelegdawan apuy owoy egpeesen di eghahaa. Guwaen di, “Siini maama sa duma i Hésus giina.”

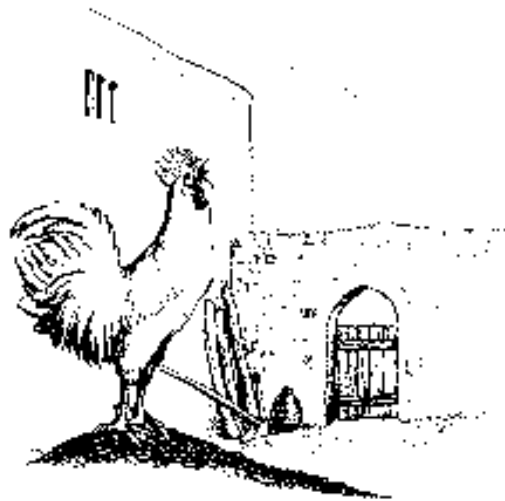
57Dodoo egpalaw Pidelu i, guwaen di, “O Okon, endà netiigan ku duu iya wé maama.”

58Agulé nelugaylugay, duen dema sa sebaen maama eghaa si Pidelu. Guwaen di, “Kuna ma sa duma pasek di.”

Dodoo guwaen i Pidelu, “Endà, Akay. Beken aken sa duma di.”

59Agulé, sakaulas pa kedu iya, duen sebaen ma maama mebagel sa kagi di, guwaen di, “Tigtu tuu, duma i Hésus ini i maama, enù ka kagdi ma sa tegeGaliliya.”

60Dodoo guwaen i Pidelu, “O Akay, tigtu endà netiigan ku duu sa eg-ikagiyen ko.” Hê, egoh i Pidelu eg-ikagi pelawà, umukolò dé sa ebos. 61Agulé,

Hê, umukolò sa ebos. (Lukas 22:60)

tinengang i Hésus Pidelu i. Hê, netulengan di sa kagi i Datù diyà kenagdi egoh di mig-ikagi, guwaen di, “Egoh sa ebos endà pa umukolò amuk buyu sumimag, palawen ko polo aken beken duma ko taman telu gulê.” 62Agulé, mig-ipanaw Pidelu i, owoy egsinegaw temù danà sa pedu di nebukul.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Egpeumàumaan**

(*Matéyo 26:67–68; Malkos 14:65*)

63Agulé, sa medoo maama egbantay si Hésus, egsegemenan da owoy sinesuntuk da. 64Eglimunan da ginis sa mata di, owoy egpeumàumaan da, guwaen da, “O Tegesugkow i Nemula, ingadani ko atu sa etaw egtagpi keniko.” 65Na, medoo ma sa medaet kagi da takà egpeumàumà si Hésus.

**Ini Sa Egoh Da Mig-agak Si Hésus
Diyà Sa Medoo Kaunutan Hudiyu**

(*Matéyo 26:59–66; Malkos 14:55–64; Huwan 18:19–24*)

66Na, egoh di sumimag, nesetipon sa medoo kaunutan Hudiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Inagak da Hésus i diyà sa kenà da nesetipon. 67Agulé guwaen da diyà kenagdi, “Tuloni ko kami amuk kuna si Kelistu sa Tigtu Datù eg-angatan angatan ké.”

Dodoo guwaen i Hésus, “Apiya di pa tulonon ku kiyu, endà ma migtuu yu, 68owoy endà ma sumagbi yu amuk duen igsà ku diyà keniyu. 69Dodoo endà melugay di menuu sa Kakay Langun denu kuwanan i Nemula épê dakel egkegaga.”

70Agulé guwaen da langun, “Amuk hediya, Anak i Nemula ka, hih?”

Migsagbi, guwaen di, “Tuu sa gelal ibegay yu kenak.”

71Agulé guwaen da, “Endà dé lumagbet ki uman sa ketulon etaw denu sa salà di, enù ka dinineg ta langun sa inikagi di medaet kedu diyà sa ebà di, guwaen di kagdi gaa sa Anak i Nemula.”

**Ini Sa Egoh Da Mig-agak Si Hésus
Diyà Si Gubilenu Pilatu**

(*Matéyo 27:1–2, 11–14; Malkos 15:1–5; Huwan 18:28–38*)

23 1Agulé, migtigdeg sa langun etaw nesetipon dahiya owoy inagak da Hésus i diyà si Pilatu sa Gubilenu da. 2Agulé, mig-edung da egtipu si Hésus diyà sa Gubilenu, guwaen da, “Hinaa ké siini maama egpekuntelaen di sa medoo duma ké Hudiyu diyà sa sulutan ta. Hinawidan di kami egbegay pelesintu diyà si Sulutan Sisal. Kagdi gaa si Kelistu, sa sebaen ma sulutan.”

3Agulé, inigsaan i Pilatu Hésus i, guwaen di, “Enù di ya,

kuna sa sulutan diyà sa medoo Hudiyu?”

Migsagbì, guwaen di, “Tuu iya wé gelal igbegay ko kenak.”

4Agulé, guwaen i Pilatu diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo etaw ma, “Endà duen egketiigan ku salà ini i maama.”

5Dodoo egpeges da egtipu, guwaen da, “Takà egtulù eg-edung Galiliya dò taman dahini anì egpekuntelaen di sa medoo etaw diyà si Sulutan.”

**Ini Sa Egoh Da Mig-agak Si Hésus
Diyà Si Datù Hélod**

6Agulé, egoh i Pilatu migdineg iya wé, eg-igsaan di kagda amuk si Hésus sa tegeGaliliya. 7Na, egoh di neketiig si Hésus sa etaw kedu Galiliya sa tanà eg-ipaten i Hélod, igpeuwit di Hésus i diyà si Datù Hélod enù ka diyà Hélusalém ma egoh iya.

8Agulé, neanggan temù Hélod i egoh di mighaa si Hésus enù ka medoo sa dinineg di denu kenagdi. Tapay dé egkeiyapan di humaa Hésus i owoy sa panduan egbaelan di. 9Huenan di, medoo sa eg-igsaen di diyà si Hésus, dodoo endà egsagbì di. 10Hê, egtigdeg ma dahiya sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Pineges da egtipu Hésus i diyà si Datù Hélod. 11Agulé, pineumàumaan i Hélod lapeg sa

medoo sundalu di Hésus i. Igpekawal da sa metolol ginis éhê ginis sulutan owoy eggemenan da. Agulé, pinelikù di diyà si Pilatu. 12Na, danà iya wé, baluy da dé neseloyuk si Hélod owoy si Pilatu, enù ka tapay da nese kuntelà egoh anay.

**Inunutan I Pilatu Sa Penemdem
Da Eg-imatay Si Hésus**

*(Matéyo 27:15–26; Malkos 15:6–15;
Huwan 18:39–19:16)*

13Agulé, sinetipon i Pilatu sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan Hudiyu owoy sa medoo etaw.

14Guwaen di, “Egoh yu mig-uwit siini maama diyà kenak, tinulon yu sa salà di, guwaen yu, ‘Egpekuntelaen di sa medoo etaw.’ Na, dinineg yu dé sa egoh ku mig-igsà kenagdi denu sa binaelan di, dodoo endà duen salà di netiigan ku. Endà tuu sa tinulon yu salà di. 15Diya ma sa penemdem i Datù Hélod, huenan di pinelikù di diyà kenita. Endà duen salà di sa pesuwan ku peimatay kenagdi. 16Huenan di, isugù ku daa ipetapes owoy lengaan ku.” 17[Na, iya sa inikagi di enù ka uman meuma siedò pista da, iya sa adat di lengaan di diyà kenagda sa sebaen duma da nebilanggu.]

18Dodoo migpetaled da polo eg-ikagi, guwaen da, “Ulan iya wé maama. Si Balabas polo sa

lengai ko diyà kenami.” 19Na, nebilanggu Balabas i danà di migpekuntelà sa medoo etaw tegeHélusalém diyà sa gubilenu owoy danà di ma mig-imatay etaw.

20Agulé, inikagiyan i Pilatu dema kagda enù ka ungayà di hedem lengaan di Hésus i. 21Dodoo migpetaled da polo eg-ikagi, guwaen da, “Peimatayi ko! Petutuki ko diyà sa kayu igbugsud.”

22Guwaen i Pilatu dema, “Maen di ya? Ngadan sa salà binaelan di? Endà duen salà di netiigan ku sa pesuwan ku peimatay kenagdi. Huenan di, isugù ku daa ipetapes owoy lengaan ku.”

23Dodoo pineges da temù Pilatu i. Migpetaled da eg-ikagi anì ipeimatay di Hésus i diyà sa kayu igbugsud. Hê, tinabanan da Pilatu i danà sa kagi da metaled. 24Agulé inunutan di sa pinegeni da anì metuu sa ungayà da. 25Huenan di, linengaan di sa maama nebilanggu hinemilì da, siedò maama migkuntelà diyà sa gubilenu owoy mig-imatay. Dodoo igsugù di sa kepatay i Hésus enù ka iya sa ungayà da.

**Ini Sa Egoh Da Migtutuk Si Hésus
Diyà Sa Kayu Igbugsud**
(Matéyo 27:32–44; Malkos
15:21–32; Huwan 19:17–27)

26Na, egoh sa sundalu eg-uwit si Hésus dutu siedò

kenà da mimatay, nesiegungan da Simon i tegeSilini magtu migtebow kedu getan. Mangay Hélusalém dò hedem, dodoo tinegel da polo egpetiang sa kayu kenà i Hésus meketutuk owoy pinesetugdug da diyà si Hésus. 27Na, egoh i Hésus eg-ipanaw, mig-unut ma sa medoo etaw. Duen ma sa medoo bayi takà egpetaled egsinegaw danà sa kekebukul da kenagdi. 28Dodoo eglalingayen i Hésus kagda, owoy guwaen di, “O medoo bayi tegeHélusalém, yoko egsinegaw kenak, dodoo sinegawi yu polo kiyu owoy sa medoo anak yu. 29Taa yu, hih. Amuk meuma kani sa pasad di melikutan yu temù, iya sa ikagiyan sa medoo etaw, guwaen da, ‘Nebagian polo siedò bayi tapay endà eg-anak, sa bayi endà duen anak di egpesusuwen di.’ 30Amuk meuma iya wé, umumow sa medoo etaw diyà sa medoo getan, guwaen da, ‘Kebugal yu dé anì metambakan ké. Imatayi yu dé kami.’ 31Amuk ini sa kebael da kenak apiya di pa endà duen salà ku, uman-uman pa kebael da keniyu ya épê salà.”

32Na, duen ma duwa maama tegebael medaet inuwit sundalu enù ka seselenganen da kagda mimatay si Hésus. 33Agulé, egoh da migtebow diyà sa getan kepengadan da

Kulobong Ulu, igtutuk da Hésus i diyà sa kayu owoy igbugsud da. Diya ma sa kebael da sa duwa maama tegebael medaet, sebaen denu kuwanan i Hésus, sebaen denu bibang di. ³⁴Agulé guwaen i Hésus, “O Emà, peuloyi ko sa salà siini medoo etaw, enù ka endà netiigan da duu sa egbaelan da.”

Agulé, egkusing sa medoo sundalu egseatuwen da sa ginis i Hésus. ³⁵Na, eghahaa sa medoo etaw egtigdeg dahiya, dodoo sa medoo kaunutan da, egpeumàumaan da Hésus i, guwaen da, “Inalukan di gaa sa medoo etaw. Amuk tuu kagdi si Kelistu sa Tigtu Datù pineangay i Nemula, mepion amuk alukan di ma kagdi i.”

³⁶Egpeumàumaan ma sa medoo sundalu kagdi i. Ig-angay da igpeima-ima igtayal diyà kenagdi sa wain eg-inemen da, ³⁷owoy guwaen da, “Amuk kuna sa Sulutan diyà sa medoo Hudiyu, aluki ko atu kuna.”

³⁸Duen ma igsulat igtagù da diyà sa lekeatas ulu di. Iya sa kagi di, “Ini sa Sulutan diyà etaw Hudiyu.”

³⁹Agulé, sa sebaen maama tegebael medaet igtutuk diyà sa kayu igbugsud, pinedaet di ma Hésus i eg-ikagi, guwaen di, “Iyoh! Amuk tuu kuna si Kelistu, maen di ya endà megaga ko duu umaluk kuna owoy kami ma?”

⁴⁰Dodoo, egsigbolowen sa duma di igtutuk diyà sa kayu igbugsud, guwaen di, “Maen di ya endà egkelimedangan ka si Nemula? Haa ko. Sebaen daa sa kepihtamay da kenita si Hésus. ⁴¹Tuu sa kepihtamay da kenita danà sa binaelan ta medaet, dodoo siini duma ta endà duen sa hagdi medaet binaelan.”

⁴²Guwaen di ma, “O Hésus, ketulengi ko aken amuk kumematù ka.”

⁴³Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Mekeunut ka kenak igkani dutu bayà dò diyà sa mepion ugpaan sa metiengaw etaw nematay.”

Ini Sa Egoh I Hésus Nematay

(Matéyo 27:45–56; Malkos 15:33–41; Huwan 19:28–30)

⁴⁴Na, egoh di buyu alas sepulù owoy duwa, tinenaan deleman sa uwang tanà taman alas telu mahapun, ⁴⁵enù ka nedilungan sa agdaw. Minelisì ma teliwadà sa dakel ginis ighabeng dalem sa teliwadà luwang Dalesan i Nemula.

⁴⁶Agulé, pinetaled i Hésus sa kagi di, guwaen di, “O Emà, isalig ku diyà keniko sa suguy ku.” Hê, egoh di mig-ikagi iya wé, nekedan dé sa ginawa di.

⁴⁷Na, egoh sa kapitan sundalu mighaa sa medoo nebaelan dahiya egoh i Hésus nematay, inolò di Nemula i

owoy guwaen di, “Tuu ma doo, metiengaw etaw ini i maama.”

48Na, melaweng sa etaw dahiya eghaa sa medoo kinebael da si Hésus. Egoh da mighaa, eglikù da owoy takaaan da egdukduk sa kagpa da danà sa pedu da nebukul temù. 49Dodoo sa langun loyuk i Hésus owoy sa medoo bayi mig-unut kenagdi kedu siedò tanà Galiliya, migtigdeg da ma mediyùdiyù owoy eghauwen da ma sa langun kebael da si Hésus.

**Ini Sa Egoh Da Miglebeng
Si Hésus**

(Matéyo 27:57–61; Malkos
15:42–47; Huwan 19:38–42)

50,51Na, duen sa sebaen kaunutan etaw Hudiyu, si Hosé. Kagdi sa etaw tegeAlimatiya, sa menuwa diyà sa uwang Hudiya. Metiengaw etaw Hosé i owoy anan mepion sa adat di owoy eg-angat-angatan di ma sa kedadù i Nemula. Apiya di pa kaunutan Hudiyu kagdi i, endà eg-unutan di duu sa penemdem sa medoo duma di kaunutan owoy sa kinebael da si Hésus. 52Agulé, mig-angay diyà si Pilatu owoy pinegeni di sa lawa i Hésus anì ilebeng di. 53Agulé, kinuwa di sa lawa i Hésus diyà sa kayu igbugsud, owoy binedbed di sa mebulà ginis mepion. Igtagù di dalem sa lebeng magtu tinosongon etaw diyà batu, sa endà pa

linebengan etaw. 54Agulé, buyu dé eg-eled sa agdaw, owoy egtapayen sa medoo Hudiyu sa langun egbaelan da, enù ka amuk eg-eled dé sa agdaw iya sa edungan sa agdaw keetud da.

55Na, sa medoo bayi mig-unut si Hésus kedu Galiliya dò, inunutan da Hosé i egoh di mig-angay eglebeng si Hésus. Hinaa da sa kenà lebeng owoy sa ketenà di sa lawa i Hésus. 56Agulé, miglikù da owoy egtapayen da egtipoh sa bulung mepion ngadeg itagù da diyà sa lawa sa nematay. Agulé, mig-etud da diyà sa agdaw keetud da, enù ka inunutan da sa uledin igsugkow i Mosis.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-enaw

(Matéyo 28:1–10; Malkos 16:1–8;
Huwan 20:1–10)

24 1Na, umenaw simag Akad, mig-angay sa medoo bayi dutu siedò kenà i Hésus iglebeng. Eglapus da temù owoy inuwit da sa bulung mepion ngadeg tinapay da enù ka itagù da diyà sa lawa i Hésus. 2Dodoo egoh da egtebow, hinaa da neukaan dé sa lebeng enù ka nekelid sa dakel batu igsagpeng lebeng. 3Agulé, egoh da mig-awuh diyà sa tosong lebeng, endà dé hinaa da duu sa lawa i Hésus. 4Negaip da temù. Hê, egoh da telibubu egkegaip, migpehaa diyà kenagda sa duwa maama egsenang sa ginis da. 5Agulé,

migkudung sa medoo bayi danà da nelimedangan temù. Dodoo guwaen sa duwa maama, “Maen di ya eglagbeten yu sa etaw nehagtay diyà sa kenà lebeng? 6Endà dahini di enù ka neenaw dé. Egketulengan yu pa atu sa tinulon di diyà keniyu egoh di pelawà dutu Galiliya dò? 7Iya sa tinulon di, guwaen di, ‘Ini sa ketamanan sa Kakay Langun, mekebegay diyà sa medoo etaw tegebael salà. Itutuk da kagdi diyà sa kayu ibugsud, dodoo amuk meuma sa ketelu di agdaw meenaw doo.’ ”

8Agulé, netulengan da sa inikagi i Hésus, 9huenan di miglikù da kedu diyà sa kenà lebeng owoy tinulon da sa langun hinaa da diyà sa sepulù owoy sebaen salu i Hésus owoy diyà sa langun duma da ma. 10Na, iya sa etaw egtulon iya wé diyà sa medoo salu di, si Maliya tegeMagdala, owoy si Huana, owoy si Maliya inay i Santiyago, owoy sa medoo duma da bayi. 11Dodoo egoh sa medoo salu di migdineg sa tinulon da, endà egpigtuuwen da duu enù ka guwaen da uloy kagi daa iya wé inikagi da. 12Dodoo egletu Pidelu i eg-angay dutu siedò kenà lebeng. Egoh di migtebow, migpepokòpokò tanà, dodoo iya daen sa nesalilan di sa mebulà ginis endà duen dalem di. Agulé, miglikù

owoy takaan di egpenemdem sa langun ukit-ukit nebaelan dahiya.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa
Diyà Sa Duwa Pasek Di**
(*Malkos 16:12–13*)

13Na, iya ma sa agdaw keipanaw sa duwa pasek i Hésus eglikù eg-angay dutu menuwa Imayus dò. Iya sa kedyù di diyà Hélusalém kéen, sepulù owoy sebaen kakilumitelu.

14Na, egoh da eg-ipanaw, egseolomoy da sa langun ukit-ukit kinebael sa medoo etaw si Hésus diyà Hélusalém. 15Hê, egoh da egseolomoy, migpedapag Hésus i diyà kagda owoy eg-unut-unut ma. 16Apiya di pa eghauwen da, endà egkilalaen da duu. 17Agulé, guwaen di diyà kenagda, “Ngadan iya wé egseolomen yu giina egoh yu eg-ipanaw?”

Hê, mig-ugpà da owoy anan mebegat sa palas da. 18Agulé, migsagbi sa sebaen, si Kelipas, guwaen di, “Negaip a maen di ya endà neketiig ka. Kuna daa kéen sa etaw eg-ugpà diyà Hélusalém endà neketiig sa medoo neukit-ukitan dahiya endà pa nelugay di.”

19Agulé guwaen di, “Ngadan iya wé neukit-ukitan dahiya?”

Guwaen da, “Iya sa eg-ikagiyaen ké sa denu si Hésus tegeNasalét. Kagdi sa tegesugkow i Nemula, mebagel sa keikagi di egtulù owoy

medoo sa dakel panduan di. Pinetuu i Nemula sa langun binaelan di owoy netuuwan ma sa langun etaw. ²⁰Dodoo sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan ta, igbegay da polo diyà sa gubilenu anì meimatayan. Hê, igpetutuk da diyà sa kayu igbugsud. ²¹Nebukul ké enù ka iya sa penemdem ké hedem kagdi sa umaluk kenita i etaw Islaél. Owoy duen ma sa pesuwan ké egkegaip. Apiya di pa telu dé agdaw egoh di nematay, ²²duen ma duma ké bayi eggaipan da kami enù ka miglapus da mig-angay dutu siedò lebeng, ²³dodoo endà hinaa da gaa sa lawa di. Egoh da miglikù, tinulon da kenami duen sa hinaa da dutu gaa, duwa egsugùsuguen i Nemula owoy guwaen da ma nehagtay doo Hésus i gaa enù ka mig-enaw dé. ²⁴Na, duen ma duma ké maama mig-angay eghaa dutu siedò kenà lebeng. Netuuwan da diyà sa tinulon sa bayi, dodoo endà ma hinaa da duu Hésus i.”

²⁵Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “O medoo endà duen pedu, maen di ya negaip yu? Maen di ya endà pa egpekepigtuu yu sa langun igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay? ²⁶Tinulon da sa ketamanan i Kelistu sa Tigtu Datù eg-angat-angatan ta. Endà pa kumematù di dutu langit dò taman endà mekeukit

di muna diyà siini medoo egkelikutan di. Maen di ya egkegaipan yu?” ²⁷Agulé, igtulù di diyà kenagda sa denu kenagdi diyà sa langun kagi i Nemula igpesulat edung diyà sa igsulat i Mosis taman sa igsulat sa medoo tegesugkow di.

²⁸Na, egoh da medapag diyà sa menuwa eg-angayan da, buyu dé egtalà Hésus i.

²⁹Dodoo hinawidan da temù, guwaen da, “Na Akay, tudug ka pelawà segdu diyà kenami enù ka mahapun dé.”

Agulé, mig-unut Hésus i diyà kenagda eggemow. ³⁰Na, egoh da egkaen mahapun, kinuwa di sa epan owoy egpesalamat diyà si Nemula danà sa kaenen da. Tinepi di sa epan owoy igbegay di diyà kenagda. ³¹Agulé, lagà nebukehén sa mata da, hê kinilala da dé Hésus i. Dodoo petow dé endà hinaa da duu. ³²Agulé, migseikagiyay da, guwaen da, “Tuu ma doo, netuuwan ki temù danà di migtulù kenita diyà dalan. Migkepion sa pedu ta lagà apuy eglemat danà di migselepang sa kagi i Nemula igpesulat.”

³³Agulé, egpesiyapat da egpelikù Hélusalém dò. Egoh da migtebow dutu, hinaa da sa sepulù owoy sebaen salu i Hésus nesetipon owoy sa medoo duma da. ³⁴Tinulon sa etaw nesetipon diyà kenagda,

guwaen da, “Tuu ma doo, mig-enaw dé Datù i, enù ka migpehaa diyà si Pidelu.”

35Agulé, tinulon ma sa duwa etaw magtu migtebow sa nebaelan da diyà dalan owoy sa kekilala da ma si Hésus egoh di migtepi epan.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa
Diyà Sa Medoo Salu Di**

(Matéyo 28:16–20; Malkos

16:14–18; Huwan 20:19–23;

Binaelan 1:6–8)

36Agulé, egoh da mig-ikagi pelawà, petow dé hinaa da Hésus i migtigdeg dahiya. Sinaluan di kagda, guwaen di, “Kumelanih sa keugpà yu.”

37Dodoo nepetow da owoy egkelimedangan da temù, enù ka guwaen da dò suguy di daa sa hinaa da. 38Agulé guwaen i Hésus, “Maen yu ya egkegaip? Maen di ya neduwa sa pedu yu denu kenak? 39Haa yu sa kagpa belad ku owoy sa iyug lisen ku. Tuu, aken si Hésus. Sabai yu aken anì metuuwan yu. Amuk suguy ku daa, endà duen tigtu lawa di, dodoo duen doo sa lawa ku eghauwen yu.”

40Hê, egoh di mig-ikagi iya wé, igpehaa di diyà kenagda sa kagpa belad di owoy sa iyug lisen di. 41Negaip da owoy neanggan ma sa pedu da, dodoo tapay doo neduwa sa pedu da. Huenan di, guwaen i Hésus, “Duen pa kaenen yu dahini?”

42Agulé, binegayan da kagdi tukéey sedà tinueg da. 43Hê, kinuwa di owoy kinaen di egoh da eghaa kenagdi.

44Agulé guwaen i Hésus, “Taa yu, hih. Egoh ku mig-ugpà pelawà diyà keniyu, ini sa tinulon ku diyà keniyu, guwaen ku meketuu sa langun igsulat denu kenak diyà sa uledin i Nemula igsugkow i Mosis owoy diyà sa igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula owoy diyà sa igsulat diyà libelu Isalem.”

45Agulé, pineilag di sa pedu da anì metiigan da sa kagi i Nemula igpesulat. 46Guwaen di diyà kenagda, “Duen sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di mepigtamayan Kelistu i owoy meimatayan ma, dodoo meenaw mendaa diyà sa ketelu di agdaw. 47Iya ma sa igpesulat di, amuk ekedan sa etaw sa salà da owoy migtuu da diyà kenak, ipeuloy i Nemula doo sa salà da. Metulon yu iya wé diyà sa langun etaw diyà sa langun balangan tanà edung diyà sa menuwa Hélusalém. 48Hinaa yu dé sa egoh di neketuu siini igpesulat i Nemula, huenan di kiyu dé sa meketulon diyà sa medoo etaw. 49Taa yu. Peangayen ku diyà keniyu sa Metiengaw Suguy i Nemula sa igpasad i Emà ku. Dodoo angat-angati yu pelà diyà Hélusalém taman endà

tumebow di diyà keniyu sa
tunung kedu langit dò.”

Ini Sa Egoh I Hésus Nebatun
(*Malkos 16:19–20; Binaelan 1:9–11*)

⁵⁰Agulé, miglegkang da diyà
Hélusalém owoy inuwit i Hésus
kagda eg-angay medapag
Bétaniya dò. Agulé, pinetigdeg
di sa duwa belad di owoy

migsimbà egpegeni sa ketabang
i Nemula diyà kenagda. ⁵¹Hê
ligò di egsimbà, sinalidan di
kagda owoy nebatun dutu langit
dò. ⁵²Agulé, miglikù da
Hélusalém dò owoy tigtu
neanggan sa pedu da. ⁵³Takà da
eg-angay diyà sa Dalesan i
Nemula owoy egsimbà da ma
eg-olò si Nemula.